

Ocjena poslovanja direktnih konkurenata u djelatnosti maloprodaje

Tkalec, Josipa

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Economics and Business / Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:148:098015>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported/Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-03**



Repository / Repozitorij:

[REPEFZG - Digital Repository - Faculty of Economics & Business Zagreb](#)



Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij

Poslovna ekonomija - smjer Računovodstvo i revizija

**OCJENA POSLOVANJA DIREKTNIH KONKURENATA U
DJELATNOSTI MALOPRODAJE**

Diplomski rad

Josipa Tkalec

Zagreb, kolovoz 2023.

Sveučilište u Zagrebu
Ekonomski fakultet
Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij
Poslovna ekonomija - smjer Računovodstvo i revizija

OCJENA POSLOVANJA DIREKTNIH KONKURENATA U
DJELATNOSTI MALOPRODAJE
BUSINESS ANALYSIS OF DIRECT COMPETITORS IN THE
RETAIL INDUSTRY

Diplomski rad

Student: Josipa Tkalec

JMBAG studenta: 0067551107

Mentor: izv.prof.dr.sc. Sanja Sever Mališ

Zagreb, kolovoz 2023.

SAŽETAK I KLJUČNE RIJEČI

Tržište maloprodaje uvijek je bilo konkurentno u Republici Hrvatskoj, a još je konkurentnije postalo i samim ulaskom u Europsku uniju gdje se tržište dodatno proširilo te se omogućio lakši ulazak konkurenata na hrvatsko tržište. Pored velikog broja lokalnih maloprodajnih društava, prisutan je veliki broj međunarodnih maloprodajnih lanaca. Konkurentnost pojedinog društva na tržištu najispravnije je prikazati kroz analizu poslovanja, odnosno kroz analizu financijskih izvještaja te napraviti usporedbu s konkurentima. Financijski izvještaji predstavljaju osnovu za razumijevanje poslovanja društva, njegovog položaja na tržištu i samu konkurentnost. Velika je važnost financijskih izvještaja i njihovih analiza na tržištu, gdje se ti pojmovi uvijek vežu za investicijske odluke gdje investitori prije svojih poslovnih poteza i ulaganja uvijek provode analizu te proučavaju rezultate analize financijskih izvještaja. Naravno, pored investitora, analize su jako bitne menadžmentu i vlasnicima društva, kako bi mogli razumjeti svoje poslovanje te donositi poslovne odluke za budućnost. Još se u interesne skupine mogu ubrojati i banke, državne institucije, javnost ukoliko se radi o listanim društvima ili o društvima od državnog značaja. Analiza financijskih izvještaja može obuhvatiti horizontalnu analizu, vertikalnu analizu, izračune financijskih pokazatelja te druge oblike analize. Svrha rada je prikazati položaj direktnih konkurenata u industriji maloprodaje na tržištu u Republici Hrvatskoj te kako se kroz analiziranje financijskih izvještaja napravi jasna slika položaja društva na tržištu. Sve prethodno navedeno provedeno je korištenjem odgovarajućih metoda analize i metoda izrade znanstvenih i stručnih radova, gdje su korištene metode analize, metoda kompilacije te komparativna metoda i metoda deskripcije.

Ključne riječi: financijski izvještaji, financijski pokazatelji, financijska analiza, maloprodaja, konkurentnost

ABSTRACT AND KEYWORDS

The retail market has always been competitive in the Republic of Croatia, and it became even more competitive with the entry into the European Union, where the market expanded further and made it easier for competitors to enter the Croatian market. In addition to a large number of local retail companies, there are also a large number of international retail chains. The competitiveness of an individual company on the market is most correctly shown through the analysis of operations, i.e. through the analysis of financial statements and comparison with competitors. Financial statements represent the basis for understanding the company's operations, its position on the market and competitiveness itself. The importance of financial statements and their analysis is great in the market, where these concepts are always linked to investment decisions, where investors carry out analysis and study the results of the analysis of financial statements before their business moves and investments. Of course, in addition to investors, analyzes are very important for management and company owners, so that they can understand their business and make business decisions for the future. Interest groups can also include banks, government institutions, and the public in the case of listed companies or companies of state importance. Analysis of financial statements can include horizontal analysis, vertical analysis, calculations of financial indicators and other forms of analysis. The main purpose of the work is to show the position of direct competitors in the retail industry on the market in the Republic of Croatia and how to create an understanding of the company's position on the market through the analysis of financial statements. All of the above was carried out using appropriate methods of analysis and methods of preparing scientific and professional papers, where methods of analysis, compilation, comparative and description methods were used.

Keywords: financial statements, financial ratios, financial analysis, retail, competitiveness

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je diplomski rad isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu, a što pokazuju korištene bilješke i bibliografija.

Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog izvora te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

(vlastoručni potpis studenta)

Zagreb, 30.8.2023.

(mjesto i datum)

STATEMENT ON THE ACADEMIC INTEGRITY

I hereby declare and confirm by my signature that the final thesis is the sole result of my own work based on my research and relies on the published literature, as shown in the listed notes and bibliography.

I declare that no part of the thesis has been written in an unauthorized manner, i.e., it is not transcribed from the non-cited work, and that no part of the thesis infringes any of the copyrights.

I also declare that no part of the thesis has been used for any other work in any other higher education, scientific or educational institution.

(personal signature of the student)

Zagreb, August 30, 2023

(place and date)

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
1.1. Predmet i cilj rada	1
1.2. Metode istraživanja i izvori podataka	2
1.3. Sadržaj i struktura rada.....	3
2. OBILJEŽJA TRGOVINE NA MALO MJEŠOVITOM ROBOM U REPUBLICI HRVATSKOJ	4
2.1. Karakteristike poslovanja trgovine na malo.....	4
2.2. Specifičnosti poslovanja direktnih konkurenata u djelatnosti maloprodaje.....	9
3. ANALIZA SIGURNOSTI I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA NA TEMELJU PODATAKA IZ FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA.....	13
3.1. Specifičnosti financijskog izvještavanja društava koja djeluju u maloprodaji	14
3.2. Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja u funkciji analize poslovanja	19
4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA ODABRANIH PODUZEĆA SA SVRHOM OCJENE POSLOVANJA.....	25
4.1. Analiza financijskih izvještaja poduzeća KTC d.d. pomoću horizontalne i vertikalne analize.....	25
4.1.1. Horizontalna analiza bilance	26
4.1.2. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka.....	30
4.1.3. Vertikalna analiza bilance	32
4.1.4. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka.....	34
4.1.5. Analiza novčanog toka	35
4.2. Komparativni prikaz odabranih konkurenata koji djeluju u djelatnosti maloprodaje pomoću horizontalne i vertikalne analize.....	37
4.2.1. Komparativni prikaz poduzeća KTC d.d. sa konkurentima KAUF LAND HRVATSKA k.d. i TOMMY d.o.o. pomoću horizontalne analize bilance.....	45

4.2.2.	Komparativni prikaz poduzeća KTC d.d. sa konkurentima KAUF LAND HRVATSKA k.d. i TOMMY d.o.o. pomoću horizontalne analize računa dobiti i gubitka	48
4.2.3.	Komparativni prikaz poduzeća KTC d.d. sa konkurentima KAUF LAND HRVATSKA k.d. i TOMMY d.o.o. pomoću vertikalne analize bilance.....	49
4.2.4.	Komparativni prikaz poduzeća KTC d.d. sa konkurentima KAUF LAND HRVATSKA k.d. i TOMMY d.o.o. pomoću vertikalne analize računa dobiti i gubitka	51
4.3.	Ocjena sigurnosti poslovanja KTC d.d. i direktnih konkurenata pomoću financijskih pokazatelja.....	53
4.3.1.	Ocjena sigurnosti poslovanja na temelju pokazatelja likvidnosti.....	53
4.3.2.	Ocjena sigurnosti poslovanja na temelju pokazatelja zaduženosti.....	55
4.3.3.	Ocjena sigurnosti poslovanja na temelju pokazatelja aktivnosti	57
4.4.	Ocjena uspješnosti poslovanja KTC d.d. i direktnih konkurenata pomoću financijskih pokazatelja.....	59
4.4.1.	Ocjena uspješnosti poslovanja na temelju pokazatelja ekonomičnosti	59
4.4.2.	Ocjena uspješnosti poslovanja na temelju pokazatelja profitabilnosti	61
5.	ZAKLJUČAK.....	63
	LITERATURA	64
	POPIS SLIKA.....	66
	POPIS TABLICA	67
	PRILOZI.....	69
	ŽIVOTOPIS	91

1. UVOD

Tržište maloprodaje je jedno od područja s najviše direktnih konkurenata i velikih lanaca koji su dominantni. U Republici Hrvatskoj također je maloprodaja razvijena i prisutan je veliki broj međunarodnih maloprodajnih lanaca, kao i domaćih većih i manjih trgovačkih društava. Pitanje je koliko je jednostavno ili uopće moguće biti konkurentan na tržištu maloprodaje.

Kako bi se moglo definirati je li društvo konkurentno i koliko je konkurentno na tržištu, potrebno je napraviti analizu njegovog poslovanja. Početna točka analize su financijski izvještaji, na temelju kojih se vrši analiza sigurnosti i uspješnosti poslovanja određenog društva, na način da se računaju i objašnjavaju financijski pokazatelji poslovanja društva. Financijski se pokazatelji dobivaju stavljanjem u omjer dviju različitih ekonomskih veličina. Svaki financijski pokazatelj ima svoje značenje i predstavlja dodatnu informaciju za čitatelja financijskog izvještaja ili osobe koja će na temelju financijskih izvještaja donositi poslovne i investicijske odluke. Revidirani i provjereni financijski izvještaji su temelj analize, zbog čega je bitno razumjeti ih.

Financijske pokazatelje brojni autori dijele na dvije jednostavne kategorije, na pokazatelje sigurnosti poslovanja i pokazatelje uspješnosti poslovanja. Pokazatelje sigurnosti poslovanja čine pokazatelji likvidnosti, zaduženosti i aktivnosti. Pokazatelje uspješnosti poslovanja čine pokazatelji ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja.

Koliko financijski pokazatelji mogu realno dati sliku konkurentnosti društva u sektoru maloprodaje te kolika je konkurentnost odabranog poduzeća u odnosu na direktne konkurente prikazano je u samom diplomskom radu. Obzirom kako je maloprodaja značajna grana u Republici Hrvatskoj, istraživanje je provedeno na primjeru društva i njegovih konkurenata iz područja maloprodaje.

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet diplomskog rada je konkurentnost na tržištu maloprodaje u Republici Hrvatskoj, odnosno uspješnost poslovanja i financijski pokazatelji direktnih konkurenata u maloprodaji. Kroz rad su pojašnjeni pojam i značaj financijskih pokazatelja, razlika između navedenih te uspješnost poslovanja odabranog društva u odnosu na konkurenciju.

Ciljevi diplomskog rada su – (1) utvrditi i objasniti ulogu financijskih pokazatelja u analizi poduzeća, (2) napraviti analize poslovanja odabranog poduzeća pomoću financijskih pokazatelja te horizontalnih i vertikalnih analiza i (3) pokazati konkurentnost odabranog društva na tržištu maloprodaje na temelju provedenih analiza. Cilj je pokazati kako se može provesti analiza konkurentnosti nekog poduzeća u maloprodaji te koji su ključni financijski pokazatelji i koliko se iz njih može zaključiti o poslovanju i konkurentnosti društva.

1.2. Metode istraživanja i izvori podataka

Pri izradi diplomskog rada korištene su različite metode pisanja znanstvenih i stručnih radova, od kojih su najvećim dijelom korištene metoda analize, metode deskripcije i kompilacije te komparativna metoda. Metoda deskripcije korištena je za definiranje i objašnjavanje pojmova kao što su – financijski izvještaji, financijski pokazatelji, pojedine skupine financijskih pokazatelja, poput pokazatelja uspješnosti i sigurnosti i druge bitne pojmove. Metoda kompilacije korištena je pri citiranju različitih autora, njihovih razmišljanja i navoda u objavljenim časopisima, radovima, knjigama.

Komparativna metoda korištena je u istraživačkom dijelu rada, gdje se na temelju dobivenih podataka i zaključaka dobivenih provedenim istraživanjem, komparativnom metodom radi usporedba odabranog poduzeća sa konkurencijom na tržištu te sa prosjekom tržišta. Metodom analize napravljeno je istraživanje poslovanja društva, prikupljanje i analiziranje podataka potrebnih za izračune financijskih pokazatelja i sl. Dodatno su korištene još dvije metode – indukcije i dedukcije.

Primarni i sekundarni izvori podataka i informacija su korišteni prilikom izrade diplomskog rada. Korištene su knjige, znanstveni i stručni radovi iz područja ekonomije, računovodstva i financija. Pri izradi istraživačkog dijela diplomskog rada korišteni su financijski izvještaji društava odabranih u uzorak za istraživanje. Financijski izvještaji preuzeti su sa internetskih stranica Zagrebačke burze i FINA-e. Podaci koji su bili potrebni za izradu rada preuzimani su i s drugih provjerenih internet stranica.

1.3. Sadržaj i struktura rada

Rad se sastoji od pet dijelova, odnosno pet poglavlja. Prvo poglavlje diplomskog rada je uvod, gdje su definirani predmet i cilj rada, metode istraživanja i izvori podataka korištenih u izradi rada te sadržaj i struktura rada.

Drugo poglavlje odnosi se na obilježja maloprodaje i maloprodajnog tržišta u Republici Hrvatskoj, gdje se navode i objašnjavaju karakteristike poslovanja trgovine na malo, specifičnosti poslovanja direktnih konkurenata u djelatnosti maloprodaje.

Treće poglavlje obuhvaća teorijski dio analize financijskih izvještaja i financijskih pokazatelja, specifičnosti financijskog izvještavanja te instrumente i postupke analize financijskih izvještaja. Definirani su sami pojmovi financijskih izvještaja, standardi i oblici financijskog izvještavanja, metode analiza financijskih izvještaja, gdje su detaljno objašnjene i skupine financijskih pokazatelja, pojmovi horizontalne i vertikalne analize, pojmovi pokazatelja uspješnosti i sigurnosti poslovanja.

Nakon teorijskog dijela diplomskog rada, u četvrtom poglavlju rad je usmjeren na istraživački dio, analizu financijskih izvještaja i usporedbu sa drugim društvima na tržištu maloprodaje, odnosno u maloprodajnom sektoru. Poglavlje je usmjereno na usporedbu odabranog poduzeća i njegovog poslovanja sa konkurentima te na istraživanje i prezentiranje zaključaka dobivenih istraživanjem i analizom odabranog uzorka.

Zadnje poglavlje je zaključak, koji slijedi nakon teorijskog i istraživačkog dijela diplomskog rada. U zaključku se iznose ključni stavovi autora, rezultati istraživanja te razmišljanja na temelju provedenih istraživanja i analiza. Diplomski rad završava popisom korištene literature, slika, tablica i grafikona prikazanih u radu i životopisom autora diplomskog rada.

2. OBILJEŽJA TRGOVINE NA MALO MJEŠOVITOM ROBOM U REPUBLICI HRVATSKOJ

Čovjek je svakodnevno uključen u trgovanje, odnosno trgovinu, koja može biti trgovanje na veliko ili trgovanje na malo. Jednostavno rečeno, trgovina je razmjena jednog dobra za drugo dobro, a čovjek trguje od samog postanka na različite načine. Nekada se trgovalo u obliku trampe, gdje se jedna sirovina davala za drugu sirovinu, ili jedna roba za drugu. Nakon napredovanja industrije, pojave novca u pravom obliku, trgovina je najčešće oblik razmjene robe za novac, gdje ljudi kupuju robu ili usluge te ih plaćaju novcem ili novčanim ekvivalentima. Sama definicija navodi kako je „trgovina, gospodarska djelatnost u kojoj pojedinci i tvrtke, odnosno fizičke i pravne osobe, posreduju između proizvodnje i potrošnje kao kupci i prodavatelji dobara i usluga te organizatori tržišta. Kao posebna djelatnost trgovina omogućuje najbržu i najuspješniju povezanost proizvođača i potrošača. Unutarnja se trgovina obavlja unutar granica jedne države, dok se vanjska trgovina obavlja između subjekata koji su rezidenti različitih država. Poseban je sustav trgovine koji se odvija unutar država članica ekonomske i monetarne grupacije (poput Europske unije), u okviru koje se trgovina odvija po načelima unutarnje trgovine, odnosno bez carinskih barijera, a između većine ili svih država i na osnovi jedinstvene valute (u slučaju EU-a riječ je o euru).“ (Enciklopedija.hr, 2022)

Različite su kategorije trgovine, a prema Zakonu o trgovini, ističu se – dražba, trgovina na malo, trgovina na veliko. Dražba je oblik trgovanja gdje robu dobiva ponuđač s najboljom ponudom, dok je trgovina na veliko najčešće trgovina u kojoj sudjeluju poduzetnici i drugi pravni subjekti, koji nabavljaju značajne količine robe ili usluga što se ne bi moglo nabavljati na tržištu maloprodaje. Obzirom da je maloprodaja predmet ovog diplomskog rada, što je i koje su karakteristike ovog oblika trgovine, prikazano je u nastavku poglavlja.

2.1. Karakteristike poslovanja trgovine na malo

„Trgovina na malo je vrlo važna grana gospodarstva u svim razvijenim zemljama. Značaj trgovine na malo posebno je vidljiv u stvaranju bruto domaćega proizvoda te otvaranju novih radnih mjesta. Ona je ključan posrednik usluga u suvremenim gospodarstvima te djeluje kao kanal između tisuća dobavljača proizvoda i potrošača. U zemljama članicama Europske unije (EU) predstavlja značajan izvor zapošljavanja te snažno pridonosi stvaranju bruto domaćega proizvoda (BDP).“ (Obadić, Globan, 2014:270) Prema Zakonu o trgovini „trgovina na malo je kupnja robe

radi daljnje prodaje potrošačima za osobnu uporabu ili uporabu u kućanstvu, kao i profesionalnim korisnicima ako za tu prodaju nije potrebno ispunjavanje dodatnih minimalnih tehničkih i drugih uvjeta propisanih posebnim propisima.“ Trgovina na malo ili maloprodaja može se odvijati u prodavaonici ili van prodavaonice, što bi bio oblik maloprodaje na raznim štandovima, klupama na tržnicama ili van tržnica, na kioscima, putem interneta ili televizije. Može se još maloprodaja odvijati i putem automata, na sajmovima, poljoprivrednim spremištima i slično. Pored same definicije, zakonom je propisano još nekoliko odredbi vezanih za trgovinu na malo:

- „ako se u prodavaonici obavlja i neka druga djelatnost, prostor namijenjen toj djelatnosti mora biti vidljivo odvojen od dijela prodavaonice namijenjenog trgovačkoj djelatnosti;
- Trgovac može u svojoj prodavaonici dodatno obrađivati hranu tako da bude primjerena za uporabu;
- Trgovac ne smije potrošačima omogućiti konzumaciju hrane ili pića u prodavaonici;
- U prodavaonici ili ispred nje dopuštene su besplatne degustacije pojedinih vrsta robe;
- U trgovini na malo zabranjuje se prodaja alkoholnih pića i drugih pića koja sadrže alkohol osobama mlađim od 18 godina;
- Na svim prodajnim mjestima na kojima se prodaju alkoholna pića i pića koja sadrže alkohol mora biti istaknuta oznaka o zabrani njihove prodaje osobama mlađim od 18 godina;
- U trgovinama na malo zabranjuje se prodaja duhana i duhanskih proizvoda osobama mlađim od 18 godina u skladu s posebnim propisom.“ (Zakon o trgovini, NN 30/14)

Područje maloprodaje u Republici Hrvatskoj pokriveno je pored Zakona o trgovini, još sa dva pisana propisa, a to su:

- Posebne uzance u trgovini na malo i
- Pravilnik o klasifikaciji prodavaonica i drugih oblika trgovine na malo.

Posebne uzance u trgovini na malo propisane su od strane Hrvatske gospodarske komore još davne 1995. godine i od tada su na snazi. Njima su utvrđena obveze, prava te odgovornost onih koji djeluju u maloprodaji, odnosno koji obavljaju djelatnost trgovine na malo, kako prodavača, odnosno trgovca, tako i kupaca, odnosno potrošača. Pored definiranja općih odredbi u trgovini na malo, posebnim uzancama obuhvaćena su i sljedeća područja djelatnosti maloprodaje:

- Informiranje potrošača (kupaca),
- Kakvoća robe i usluga,
- Prodaja robe trajnije uporabe
- Posebni uvjeti prodaje
- Pakiranje robe,
- Vrijeme i mjesto isplate (naplate)
- Vrijeme i mjesto prodaje,
- Posebne usluge potrošačima,
- Zamjena kupljene robe,
- Skriveni nedostaci robe,
- Prava potrošača,
- Odnos prema djeci, invalidima, starijim osobama te odgovornost u poštivanju uzanci.

„Ove uzance primjenjuju se na odnose koji ugovorom ili propisima nisu drugačije uređeni. Stranke mogu ugovoriti primjenu ovih uzanci u cjelini ili samo pojedinih uzanci.“ (Narodne novine 16/95)

Pravilnik o klasifikaciji prodavaonica i drugih oblika donesen je odlukom Ministra gospodarstva, rada i poduzetništva, na osnovi Zakona o trgovini. U samom Pravilniku ističe se kako je svrha donošenja pravilnika „izrada klasifikacije prodavaonica i drugih oblika trgovine na malo u Republici Hrvatskoj za potrebe statističkog praćenja i izradu baze podataka u trgovini na malo kao i definiranje prodavaonica prema određenim zajedničkim temeljnim obilježjima.“

Iako je Zakon o trgovini striktno i jasno definirao sve odredbe trgovine, područje trgovine i maloprodaje obuhvaćeno je s još dosta zakonskih akta i propisa, pa tako je bitno istaknuti i utjecaj zakonskih reguliranja cijena, zaštita potrošača, zakon o zaštiti tržišnog natjecanja i drugi propisi. Jako je važno istaknuti zaštitu potrošača kada je riječ o maloprodaji, gdje se prodavatelj susreće s velikim brojem potrošača te je nužno poštivati propise i ne dovoditi se u situaciju gdje će se kršiti prava potrošača. Propisan je Zakon o zaštiti potrošača, kojim se „uređuje zaštita osnovnih prava potrošača pri kupnji proizvoda, kao i pri drugim oblicima stjecanja proizvoda na tržištu, i to: (1) pravo na zaštitu ekonomskih interesa potrošača, (2) pravo na zaštitu od opasnosti za život, zdravlje i imovinu, (3) pravo na pravnu zaštitu potrošača, (4) pravo na informiranje i izobrazbu potrošača, (5) pravo na udruživanje potrošača u svrhu zaštite njihovih interesa, (6) pravo na predstavljanje potrošača i sudjelovanje predstavnika potrošača u radu tijela koja rješavanju pitanja od njihovih

interesa.“ (Narodne novine 19/22) Ovaj je dio poslovanja važan zbog same konkurentnosti društva na tržištu, ali o tome je više rečeno u narednoj cjelini ovog poglavlja. Između ostalih, važni su i propisi kojima se štite prava radnika, određuje radno vrijeme zaposlenika, minimalne naknade zaposlenicima na tržištu maloprodaje i slični čimbenici u trgovini.

Kada je riječ o kategorizaciji trgovina na malo, u teoriji se navodi više kategorija maloprodaje – prema vlasništvu, prema razini usluga, prema cijeni, prema asortimanu koji se nudi u maloprodaji, prema veličini područja poslovanja, prema lokaciji. „Prema obliku vlasništva, razlikuju se nezavisni maloprodavači, korporacijski lanci i ugovorni sustavi. Prema razini usluga koje pružaju maloprodavači se dijele na one koji pružaju punu uslugu, maloprodavače s ograničenom uslugom, samoizborom te samoposluživanjem, dok se prema cijeni, maloprodavači mogu kretati od onih s vrlo niskim cijenama, kao što su diskontne prodavaonice (robu nude po niskim cijenama uslijed korištenja samoposluživanja, minimalnih dodatnih usluga, jeftinijih lokacija, jednostavnog inventara i opreme, malog broja osoblja), do onih s izuzetno visokim cijenama kao što su specijalizirane, ekskluzivne prodavaonice. Prema asortimanu robe koju nude, maloprodajni se oblici mogu podijeliti na maloprodavače neprehrambene robe, kao što su specijalizirane prodavaonice i robne kuće, te prehrambene maloprodavače koji obično nude prigodne cijene, kao što su diskontne prodavaonice, prodavaonice susjedstva, supermarket i hipermarket. S obzirom na lokaciju, maloprodavači mogu prodavaonice locirati u poslovne centre, regionalne trgovačke centre, područne trgovačke centre, trgovačku ulicu ili unutar većih prodavaonica.“ (Brčić-Stipčević, Renko, 2007:389)

Kao neke od osnovnih karakteristika samog poslovanja subjekata u trgovini na malo ili maloprodaji mogu se izdvojiti:

- Brzo kretanje zaliha,

Obzirom da je riječ o trgovini na malo, gdje se kontinuirao odvija prodaja, posebice ako je riječ o supermarketima gdje je veliki dnevni promet te posebice ukoliko se radi o prodaji robe kratkog vijeka trajanja (prehrambeni i slični proizvodi), veliki je obrtaj zaliha;

- Brza naplata potraživanja,

Trenutna je naplata robe koja se proda, obzirom da je riječ o trgovini gdje se odmah po pružanju robe ili usluge vrši naplata potraživanja, pri izdavanju računa;

- Kontinuirane nabavke robe,
Veže se i za iznad spomenuti obrtaj zaliha, gdje se stalno vrši prodaja, potrebno je kontinuirano i vršiti nabavke robe kako bi se moglo podmiriti sva potraživanja na tržištu i kako bi se moglo na taj način biti konkurentan na tržištu;
- Veliki utjecaj cijena i tržišnih faktora
Svakako je, kao i u drugim industrijama, cijena jako veliki faktor, posebice kada je prisutna sama inflacija tada i cijene proizvoda rastu, dok rijetko kada platežna moć ili sposobnost raste u jednakoj mjeri, što dovodi do poteškoća stanovništva da si osigura svu potrebnu robu. Franjković i autori (2017) ističu važnost cijene gdje navode kako „cijene gotovo uvijek imaju određenu ulogu u kupovnom procesu, bez obzira na njihovu veću ili manju važnost za kupce. S cijenama se kupci susreću bilo kupovinom proizvoda ili korištenjem usluge, a najčešće značajnu ulogu u tome ima maloprodaja.“;
- Velika ovisnost o opskrbljivačima,
Brzo kretanje zaliha ima utjecaja i na ovisnost o dobavljačima ili opskrbljivačima robe na tržištu maloprodaje, posebice u vremenima krize kada istovremeno dođe i do porasta nabavnih cijena, ali isto tako i do nestašice određene robe koju je potrebno nabaviti. Sve to ima utjecaja na konkurentnost društva u maloprodaji;
- Velika ovisnost o lojalnim kupcima i marketingu
U maloprodaji je jako bitno imati stalne i lojalne kupce, ali paralelno uz zadržavanje takvih, potrebno je i privlačiti nove kupce. Kako bi se zadržali postojeći kupci, potrebno je imati uvijek tražene robe u ponudi, imati pristupačne cijene, dok dobar marketing privlači nove kupce. Pored toga, već je i ranije spomenuta zaštita potrošača i tad je već navedeno kako je bitno poštivati kupce, voditi računa da se ne narušava pravo potrošača, a kroz marketing je važno naglašavati i veliku važnost poštivanja prava vlastitih zaposlenika.

Sve prethodno navedeno zapravo dovodi do uspješnog poslovanja i mogućnosti da je društvo konkurentno na tržištu. Što je konkurentnost, konkurencija te kakva je situacija glede tržišta maloprodaje u Republici Hrvatskoj objašnjeno je u sljedećem dijelu rada.

2.2. Specifičnosti poslovanja direktnih konkurenata u djelatnosti maloprodaje

Što je konkurentnost, koji su oblici konkurentnosti te kakva je konkurentnost na tržištu maloprodaje u Republici Hrvatskoj prikazano je i definirano u ovom dijelu rada. Konkurentnost se može definirati kao sposobnost društva da opstane na tržištu i pri tome osigurava pozitivne rezultate u poslovanju, stječe nove kupce, ima povoljnije uvjete za nabavke robe i slično. Kako Lacković i Dragišić (2006) navode „konkurentnost predstavlja održivi rast produktivnosti na koji zajednički utječu makroekonomska i mikroekonomska okolina.“ Konkurencija se može definirati i kao nadmetanje, odnosno volja da netko potisne takmace sa određenog područja djelovanja.

Može se definirati i kao „trgovačko nadmetanje u postizanju što povoljnijih uvjeta razmjene, a odvija se na strani ponuđača koji nižim cijenama i boljom kakvoćom svojih dobara ili usluga pokušavaju osigurati prodaju, na strani kupaca koji ponudom više cijene i drugim povoljnijim uvjetima plaćanja nastoje doći do željenih proizvoda i usluga, te između kupaca i prodavača. Svi su sudionici toga procesa pod dvostrukim pritiskom: da robu kupe odnosno prodaju po primjerenim cijenama, kako se ne bi dogodilo da im ostane neprodana roba ili da ju ne nabave. Zbog toga su stranke prisiljene prilagođivati se općim uvjetima ponude i potražnje, čime se uspostavlja cijena koja izjednačuje ponudenu i potraživanu količinu robe. U tom se slučaju može govoriti o tržišnoj ravnoteži i o ravnotežnoj cijeni. Konkurencija je način funkcioniranja tržišta i mehanizam uspostave tržišne ravnoteže, u kojoj se roba optimalno vrjednuje sa stajališta zadanih odnosa ponude i potražnje, odnosno sa stajališta potreba za dobrima i uslugama i njihove proizvodnje. Osnovni su uvjeti postojanja i djelovanja konkurencije svestrano razvijena robna proizvodnja, slobodni pristup tržištu i slobodno formiranje cijena.“ (Enciklopedija.hr; 2021)

U teoriji se najčešće spominju:

- slobodna konkurencija

Slobodna konkurencija je prisutna na tržištu u onim situacijama kada svi sudionici na tržištu imaju male udjele, mnogobrojni su sudionici te su male državne intervencije i u potpunosti je odsutno dominiranje ili bilo koji oblik monopola.

- savršena konkurencija,

Savršena konkurencija je zapravo oblik slobodne konkurencije uz postojanje potpune informiranosti svih sudionika tržišta o stanju ponude i potražnje te o opsegu i strukturi

istih, dok su proizvodi i usluge isti, homogeni, uz mogućnost različitih cijena. Svi sudionici imaju jednaka znanja i vještine te jednaku tehnologiju na raspolaganju.

- nesavršena konkurencija

Nesavršena konkurencija predstavlja tržište na kojem se grupira nekolicina najvećih proizvođača ili prodavača čime se stvara prisutnost diferencijacije cijena te smanjenje troškova kod tih skupina dok mali prodavači postaju nekonkurentni na taj način.

- monopol

Monopol je prisutan u onim situacijama gdje je na tržištu samo jedan ponuđač ili prodavač koji nudi proizvode koji nemaju zamjenu, odnosno čiji se supstitut ne nudi na tom tržištu te kupac nema slobodu izbora i primoran je pristati na cijenu koja je postavljena ukoliko želi dobiti taj proizvod.

Jedan od prethodno navedenih oblika je uvijek prisutan na tržištima, ali kada je riječ o maloprodaji, često je tu riječ o slobodnoj konkurenciji, u najvećoj mjeri, dok je moguća i određena razina savršene konkurencije, obzirom kako se radi o širokom spektru proizvoda koji su uglavnom slični među ponuđačima, svi imaju dostupna jednaka znanja, vještine i tehnologije. Kada je u pitanju maloprodaja u Republici Hrvatskoj, Anić (2001) ističe kako su devedesete godine bile jako značajne za razvoj maloprodajnog prometa i strukturnih promjena. Uspostavljanjem tržišta i otvaranjem tržišta za strane lance maloprodaje došlo je do značajnih turbulencija i porasta broja ponuđača na tržištu u Hrvatskoj, gdje su u zadnjih dvadesetak godina brojni strani trgovački lanci ušli na tržište, kao što su Lidl, Kaufland te Eurospin i drugi. Kada je riječ o trgovini na malo u Republici Hrvatskoj, velika je konkurencija i prisutan je veliki broj snažnih lanaca. Kako se istraživački dio temelji na trgovini na malo prehrambenih proizvoda te robe široke potrošnje, u nastavku je pomoću slike broj 1 prikazana struktura tržišta po tržišnom udjelu za 2021. godinu, gdje su prikazani najveći sudionici u trgovini na malo hranom, pićem, higijenskim proizvodima i mješovitom robom za domaćinstva.

Slika 1. Top 10 trgovaca na malo u 2021. godini

Poduzetnik	Tržišni udio u 2021.
1. Konzum plus	20 – 30 %
2. Lidl	10 – 20 %
3. Plodine	10 – 20 %
4. Kaufland	5 – 10%
5. Spar	5 – 10 %
6. Tommy	5 – 10 %
7. Studenac	5 – 10 %
8. K.T.C.	< 5 %
9. NTL	< 5 %
10. Mlin i pekare	< 5 %
Prvih 10 trgovaca:	83,5 %
Ostali 41 trgovac zbirno:	16,5 %

Izvor: Izrada autora prema podacima Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja (2022)

Kako se može vidjeti na slici iznad, Konzum plus ima najveći tržišni udio, koji se kreće između 20 i 30% ukupnog tržišta, a slijede ga Lidl i Plodine sa 10-20% udjela, dok se od 4. do 7. mjesta rasporedili Kaufland, Spar, Tommy i Studenac sa 5 do 10%. Deset najkonkurentnijih društava ima dakle preko 83% udjela u ukupnom tržištu trgovine na malo u Hrvatskoj. Ovaj se poredak u odnosu na 2020. godinu nije značajno mijenjao, obzirom kako je i godinu ranije Konzum plus imao najveći udio, a slijedili su ga isti konkurentni od 2. do 9. mjesta po tržišnom udjelu. Jedina je promjena na 10. mjestu, gdje je Mlin i pekare preuzeo poziciju od Lonia trgovina. Prema podacima Agencije za tržišno natjecanje, u razdoblju od 2019. do 2021. godine se udio top 10 trgovaca na malo drži iznad 80% ukupnog udjela na tržištu. Ono što definitivno predstavlja veliku konkurentsku prednost Konzuma, Lidla i Plodina u odnosu na manje aktere je prepoznatljivost na tržištu i među kupcima, dok također kupcima nude i različite oblike trgovine u vidu online kupovina i slično. Također, svjesno ulažu u marketing, poboljšanje svojih usluga kupcima i slično.

Kako bi se dobila jasnija slika trgovine na malo u Hrvatskoj, u nastavku je tablicom broj 1 prikazana struktura za razdoblje od 2018. do 2021. godine.

Tablica 1: Struktura tržišta trgovine na malo u Republici Hrvatskoj za period od 2018. do 2021. godine prema ostvarenim prihodima

Oblik prodaje	% u 2018.	% u 2019.	% u 2020.	% u 2021.
Hipermarketi	22%	21,7%	22%	21,5%
Supermarketi	48,6%	49,3%	48,7%	50,1%
Samoposluge	21%	21%	20,7%	20,4%
Male prodavaonice	8,4%	8%	8,6%	8%

Izvor: Izrada autora prema podacima Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja (2022)

Prema podacima iz tablice iznad, vidljivo je kako najveći udio tijekom cijelog promatranog razdoblja najznačajniji udio supermarketeta, zatim hipermarketeta i samoposluga, dok male prodavaonice imaju najmanje bitnu ulogu kada su u pitanju ostvareni prihodi na tržištu trgovine na malo u Hrvatskoj. Relativno su stabilni udjeli svih oblika prodaje tijekom promatranih godina.

Prethodno spomenuti, pri navođenju top deset trgovaca na malo, K.T.C, Kaufland i Tommy predmet istraživačkog dijela diplomskog rada, o čemu je riječ u 4. poglavlju rada. No, prije istraživačkog dijela rada, u narednom je poglavlju objašnjen pojam financijskih izvještaja, njihova značajnost te što su zapravo pokazatelji sigurnosti i uspješnosti poslovanja i što se sve može zaključiti analiziranjem sigurnosti i uspješnosti poslovanja pojedinog društva.

3. ANALIZA SIGURNOSTI I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA NA TEMELJU PODATAKA IZ FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Po završetku poslovne ili financijske godine, poduzeće sastavlja svoje financijske izvještaje, neovisno o tome jesu li predmet revizije ili ne. Financijski su izvještaji pregled poslovanja društva, njegove financijske godine, uspješnosti poslovanja, a bitni su za više skupina kojima su izvještaji namijenjeni. Oni su prije svega bitni menadžmentu društva, vlasnicima, dioničarima, potencijalnim ulagačima, javnosti ukoliko se radi o listanim društvima ili subjektima od javnog interesa i slično. To bi se moglo grupirati u tri skupine odluka koje će se donositi na temelju financijskih izvještaja, a to su:

- Poslovne odluke,
- Investicijske odluke i
- Odluke o financiranju.

Svaka od navedenih odluka bitna je za različitu interesnu skupinu. „Investicijske su odluke ključne jer se njima pokreće poslovanje i omogućuje provedba strategije razvoja. One uključuju usmjeravanje postojećih i/ili pribavljenih kapitalnih sredstava za ulaganje u: (1) dugotrajnu imovinu koja čini infrastrukturu nužnu za poslovanje, (2) obrtni kapital potreban za tekuće poslovanje i (3) istraživanja i razvoj novih proizvoda, tržišta i sl. Odluke o poslovanju usmjerene su na politiku prihoda i na djelotvornu kontrolu i optimalizaciju troškova poslovanja. Odluke o financiranju podrazumijevaju poslovne odluke o korištenju neto dobiti odnosno na njezinu podjelu između vlasnika, vjerovnika i zadržavanja za potrebe investiranja, dok odluke o strukturiranju kapitala poduzeća imaju za cilj osiguranje primjerenog vlasničkog kapitala i optimalizaciju omjera sredstava iz vlastitih izvora tj. uloženog i zarađenog kapitala i tuđih dugoročnih izvora.“ (Tintor, 2020:85)

Nakon samog uvoda, u nastavku poglavlja definirat će se zakonske odredbe samog financijskog izvještavanja i financijskih izvještaja, ključni odnosno temeljni financijski izvještaji, koje su razlike između njih te koji su sve alati i modeli prisutni za provođenje analize financijskih izvještaja.

3.1. Specifičnosti financijskog izvještavanja društava koja djeluju u maloprodaji

Nakon definiranja samog pojma financijskog izvještavanja te važnosti financijskog izvještavanja, bitno je razumjeti oblike financijskih izvještaja, zakonske odredbe, standarde izvještavanja te druge bitne faktore u samim financijskim izvještajima.

Sva društva u Republici Hrvatskoj dužna su poštivati zakonske odredbe glede financijskog izvještavanja. Temeljni zakon je Zakon o računovodstvu. Sukladno navedenom zakonu, društva su dužna sastavljati financijske izvještaje ovisno o tome kojoj skupini pripadaju, pa tako prije svega treba razlikovati mikro, mala, srednja i velika poduzeća te je potrebno razlikovati i oblik društva te kojem sektoru pripada. Ovisno o tome kojoj skupini društvo pripada dužno je pripremiti propisane financijske izvještaje. Pripada li društvo u mikro, mala, srednja ili velika poduzeća, definira se na temelju tri uvjeta – prosječan broj zaposlenih, ukupna aktiva društva te ukupni prihodi društva utvrđeni na zadnji dan poslovne godine koja prethodi poslovnoj godini za koju se financijski izvještaji sastavljaju.

„Mikro poduzetnici su oni koji ne prelaze granične pokazatelje u dva od sljedeća tri uvjeta:

- Ukupna aktiva 350.000,00 eura
- Prihod 700.000,00 eura
- Prosječan broj radnika tijekom poslovne godine – deset radnika;

Mali poduzetnici su oni koji nisu mikro poduzetnici i ne prelaze granične pokazatelje u dva od tri sljedeća uvjeta:

- Ukupna aktiva 4.000.000,00 eura
- Prihod 8.000.000, eura
- Prosječan broj radnika tijekom poslovne godine – 50 radnika;

Srednji poduzetnici su oni koji nisu ni mikro ni mali poduzetnici i ne prelaze granične pokazatelje u dva od sljedeća tri uvjeta:

- Ukupna aktiva 20.000.000,00 eura
- Prihod 40.000.000,00 eura
- Prosječan broj danika tijekom poslovne godine – 250 radnika.“ (Zakon o računovodstvu)

Svi ostali koji nisu mikro, mali ili srednji, smatraju se velikim poduzetnicima. Također, Zakon o računovodstvu propisuje i skupinu temeljnih financijskih izvještaja, a to su:

- „Izvještaj o financijskom položaju (bilanca),
- Račun dobiti i gubitka,

- Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti,
- Izvještaj o novčanim tokovima,
- Izvještaj o promjenama kapitala te
- Bilješke uz financijske izvještaje.“

Nisu svi poduzetnici dužni pripremiti sve financijske izvještaje, a to ovisi o veličini poduzetnika gdje npr. mikro i mali poduzetnici nisu dužni pripremiti izvještaj o novčanim tokovima. Ono što je bitno razlikovati su i standardi financijskog izvještavanja, gdje u Republici Hrvatskoj poduzetnici mogu pripremiti svoje financijske izvještaje u skladu sa Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja ili u skladu sa Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja. Također je Zakonom o računovodstvu propisano u kojem je trenutku poduzetnik dužan izvještavati sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja ili skraćeno u skladu sa MSFI-jevima..

„Hrvatski standardi financijskog izvještavanja nastali su sukladno Zakonu o računovodstvu, a donosi ih Odbor za standarde financijskog izvještavanja. Oni se temelje na domaćoj računovodstvenoj teoriji i praksi i Direktivi 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (u daljnjem tekstu: Direktiva 2013/34/EU). Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja uređuje se tematika u vezi s financijskim izvještajima, u prvom redu, namijenjenih vanjskim korisnicima. Oni sadrže zahtjeve priznavanja, mjerenja, procjenjivanja, prezentiranja i objavljivanja transakcija i događaja važnih za financijske izvještaje opće namjene. Hrvatski standardi financijskog izvještavanja su namijenjeni za primjenu u financijskim izvještajima opće namjene poduzetnika koji ostvaruju dobit ili gubitak. Hrvatski standardi financijskog izvještavanja su računovodstvena načela i pravila koja primjenjuje računovodstvena struka, a koriste se kod sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja. U Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja naznačene su temeljne koncepcije na kojima počiva sastavljanje i prezentiranje financijskih izvještaja.“ (Cirkveni Filipović, 2020:3)

„Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI) postavljaju zajednička pravila kako bi financijski izvještaji mogli biti dosljedni, transparentni i usporedivi u cijelom svijetu.

Međunarodne standarde financijskog izvještavanja donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB). Oni određuju kako tvrtke moraju voditi i prijavljivati svoje račune, definirajući vrste transakcija i druge događaje s financijskim učinkom. Međunarodni standardi financijskog izvještavanja uspostavljeni su s ciljem stvaranja zajedničkog računovodstvenog jezika kako bi poduzeća i njihovi financijski izvještaji mogli biti dosljedni i pouzdani od tvrtke do tvrtke i zemlje do zemlje“ (Investopedia dictionary, 2021).

Mikro, mala i srednja poduzeća mogu izvještavati prema Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja, dok su velika poduzeća dužna izvještavati prema Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja. No, ukoliko žele i ostali poduzetnici mogu svojevoljno promijeniti standarde svoga izvještavanja te koristiti MSFI iako nisu obveznici. Često se u praksi događa da zbog vlasnika, odnosno vlasničkog društva koje radi konsolidaciju, neka društva primjenjuju iste standarde kao vlasnik.

Kada je riječ o osnovnim financijskim izvještajima, kako je ranije navedeno jedan od osnovnih, temeljnih, financijskih izvještaja je bilanca. Bilanca predstavlja financijski položaj društva na određeni datum. Sastoji se od aktive i pasive, odnosno od imovine te kapitala i obveza. Aktivu dakle čini ukupna imovina društva, koja se u samoj bilanci dijeli na kratkotrajnu i dugotrajnu imovinu ili na stalnu i tekuću imovinu. Kratkotrajnom se imovinom smatra sva ona imovina koja će se iskoristiti, odnosno realizirati u roku kraćem od dvanaest mjeseci. Sva ostala imovina smatra se i klasificira se kao dugotrajna imovina. S druge strane, pasivu čine kapital i obveze, gdje se pod kapitalom misli na temeljni kapital društva, zadržanu dobit, zakonske rezerve i druge kapitalne rezerve, a obveze se dalje dijele na kratkoročne i dugoročne obveze. Dugoročne su obveze one koje na naplatu dospijevaju za više od jedne godine, dok su kratkoročne obveze one koje na naplatu dospijevaju u roku od jedne godine. „Temeljna značajna bilance jest koncept dvostranog promatranja odnosno bilančna ravnoteža imovine s jedne strane i kapitala i obveza s druge strane. Navedena ravnoteža ne govori ništa o financijskom stanju poduzetnika. Tek izučavanje njezine strukture upućuje na određena stanja poduzetnika. Primjerice, cjelokupna imovina prikazana u aktivi jest u formalno pravnom vlasništvu poduzetnika. Međutim, samo kapital pokazuje koj je dio imovine u stvarnom vlasništvu poduzetnika, a koji je dio u tuđem vlasništvu (vjerovnici) i koliko iznose neotplaćene obveze u pasivi bilance ili pak kakav je odnos vlastitih i tuđih izvora što upućuje na stupanj zaduženosti poduzetnika“. (Tintor, 2020:87)

Račun dobiti i gubitka također je jedan od temeljnih i osnovnih financijskih izvještaja koji se sastavlja. Prema Žager i suradnici (2020) „račun dobiti i gubitka temeljni je financijski izvještaj koji prikazuje prihode i rashode te njihovu razliku (dobit ili gubitak) u određenom vremenskom razdoblju.“ Dakle, račun dobiti i gubitka predstavlja ukupne prihode i rashode društva, kako zbirno tako i po pojedinim skupinama. Račun dobiti i gubitka najčešće se sastoji od prikaza sljedećih stavki:

- Operativni prihodi
- Operativni rashodi
- Financijski prihodi
- Financijski rashodi
- Dobit prije poreza (bruto dobit) i dobit nakon poreza (neto dobit).

Operativni prihodi i operativni rashodi daju prikaz operativnog poslovanja, odnosno na temelju njih se zaključuje ima li društvo operativnu dobit ili operativni gubitak. Nakon toga slijede financijski prihodi i financijski rashodi, nakon čega se prikazuje ukupni bruto rezultat poslovanja društva ili dobit, odnosno gubitak prije poreza. Uključivanjem troška poreza na dobit u bruto dobit dobiva se neto rezultat poslovanja društva. Temeljna razlika između operativnih i financijskih prihoda i rashoda je u prirodi aktivnosti. Svi rashodi od obavljanja osnovne (primarne) djelatnosti poduzeća pripadaju poslovnim rashodima kao što su materijalni i nematerijalni troškovi, amortizacija materijalne i nematerijalne imovine i slično, a ista stvar je i sa poslovnim prihodima gdje ta skupina prihoda predstavlja prihode od obavljanja osnovne djelatnosti društva. U odnosu na njih, financijski prihodi predstavljaju prihode od ulaganja u financijsku imovinu kao što su kamate te tečajne razlike. Financijski rashodi s druge strane najčešće predstavljaju troškove korištenja tuđih financijskih sredstava, što se očituje kroz troškove kamate, ali su tu prisutne i tečajne razlike, vrijednosna usklađenja financijske imovine i slično. Ukoliko društvo ima i ostalu sveobuhvatnu dobit, dužno je sastaviti izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti mora prikazivati dobit (gubitak) razdoblja, ostalu sveobuhvatnu dobit ili gubitak prije poreza, porez na ostalu sveobuhvatnu dobit te neto ostalu sveobuhvatnu dobit ili gubitak razdoblja.

Izvještaj o novčanim tokovima, kako je već i spomenuto, nisu dužni pripremati svi poduzetnici, a to ovisi o samoj klasifikaciji poduzetnika kao mikro, malo, srednje ili veliko poduzeće. Iz ovih se

izvještaja treba isčitati koliko je društvo sposobno stvarati, odnosno generirati novčana sredstva. Prema Gabrić i Bošnjak (2018) „izvještaj o novčanim tokovima je financijski izvještaj koji daje sustavni pregled novčanih primitaka, novčanih izdataka te stanje novca i novčanih ekvivalenata po poslovnim, investicijskim i financijskim aktivnostima tijekom određenog razdoblja. „ Izvještaj o novčanim tokovima može se pripremati prema jednoj od dvije metode – direktna metoda i indirektna metoda. Ključna je razlika između dvije metode što se kod direktne metode prikazuju isključivo novčane transakcije, dok se kod indirektna metode poslovne aktivnosti ne iskazuju kao primici i izdaci novca nego usklađuje rezultat za transakcije nefinancijske prirode.

Kako Žager i suradnici (2020) navode, izvještaj o promjeni kapitala ili izvještaj o promjeni glavnice prikazuje promjene koje su se dogodile na kapitalu tijekom dva obračunska razdoblja, a prikazuje sva povećanja ili smanjenja kapitala. Pored redovnih i uobičajenih promjena uslijed knjiženja rezultata tekuće godine, promjene na kapitalu mogu biti i kreiranje zakonskih, statutarnih ili drugih oblika rezervi, dodatna ulaganja vlasnika, povećanje ili smanjenje revalorizacijski rezervi i slično. Dečman (2012) izvještaj o promjenama kapitala definira kao izvještaj koji „prikazuje promjene kapitala između dva datuma bilance. Informacijska vrijednost ovog izvještaja je u prikazu promjena kapitala s naslova uplata vlasnika i zarada od poslovanja, ali i onih promjena koje za posljedicu imaju izravno povećanje/ smanjenje vrijednosti kapitala (revalorizacija, tečajne razlike s osnova neto ulaganja u inozemno poslovanje, i dr.).“

Prema Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja „bilješke uz financijske izvještaje sadrže dodatne i dopunske informacije koje nisu prezentirane u bilanci, računu dobiti i gubitka, izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaju o novčanim tokovima i izvještaju o promjenama kapitala sukladno odredbama odgovarajućih standarda financijskog izvještavanja.“ Kada je riječ o revidiranim financijskim izvještajima, praksa je revizije da će se inzistirati na bilješkama samo za one pozicije koje su materijalno značajne i koje će samim svojim objavljivanjem dati značajnu dodatnu informaciju čitatelju izvještaja.

Svih prethodno spomenutih propisa i odredbi dužni su se pridržavati poduzetnici svih industrija, pa tako i poduzetnici koji posluju u maloprodaji. Glede financijskih izvještaja i standarda financijskog izvještavanja pravila su jednaka i za maloprodaju. Postoje jasne razlike koje će se uvijek očitovati kroz financijske izvještaje društava maloprodaje i ostalih industrija kao što su:

- Niži iznosi potraživanja od kupaca, *uslijed činjenice da se poduzetnici u sektoru maloprodaje uvijek naplate u trenutku izvršenja usluge, odnosno transakcije, a uvijek postojat manji broj pravnih osoba koje su kupci te imaju određeni rok za plaćanje ako je riječ o fakturiranju, a ne o trenutnoj naplati.*
- Niži iznos vrijednosno usklađenih potraživanja od kupaca ili niži iznosi knjiženih očekivanih kreditnih gubitaka (ukoliko je riječ o Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja), *što je logično uslijed nižeg iznosa potraživanja od kupaca.*
- Brži obrtaj zaliha, *uslijed činjenice da se radi o maloprodaji te su zalihe brzo protočne i nema dugog zadržavanja robe na zalihama obzirom da se uglavnom radi o kvarljivoj robi, odnosno robi kraćeg roka trajanja, ako je riječ o maloprodaji prehrambenih proizvoda.*
- Karakteristično za društva u maloprodaji su značajni iznosi obveza prema dobavljačima, *što je posljedica stalnih nabavki zaliha, a obzirom da su to uglavnom standardni dobavljači, postoje i definirane valute plaćanja, plaćanja uz odgodu i slično.*

Jasno je i važno je istaknuti da sami zakonski propisi glede poslovanja maloprodajnih subjekata nisu jednaki onima u drugim industrijama. Više o samoj specifičnosti financijskih izvještaja i poslovanja društava u maloprodaji prikazat će se i u poglavlju broj 4, gdje će biti prikazani rezultati samog istraživanja i analiziranja poduzeća uzetih u uzorak.

3.2. Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja u funkciji analize poslovanja

Nakon što su definirani pojmovi financijskih izvještaja, oblici financijskih izvještaja te standardi izvještavanja, potrebno je razumjeti i pojam analize financijskih izvještaja te modele analize. „Da bi se ocijenila kvaliteta poslovanja poduzeća, potrebne su brojne informacije. Financijski izvještaji sadrže informacije o financijskom položaju u određenom trenutku, ali i o rezultatu (uspješnosti) poslovanja prošlih razdoblja. Kvaliteta poslovanja podrazumijeva sigurno i uspješno poslovanje. Informaciju o sigurnosti poslovanja „čitamo“ iz bilance dok je račun dobiti i gubitka odraz uspješnosti poslovanja. Poznavanje računovodstvenih kategorija, a time i razumijevanje temeljnih financijskih izvještaja nužna je pretpostavka za donošenje zaključaka o sigurnosti i uspješnosti poslovanja. Povezano s tim, potrebno je istaći kako se svi financijski izvještaji moraju promatrati povezano i ovisno jedan o drugome jer u suprotnom korisnici

računovodstvenih informacija mogu stvoriti pogrešnu sliku o kvaliteti poslovanja poduzeća.“ (Dečman, 2012:449-450)

Također, kako Ježovita (2018) ističe „poslovanje poduzeća realnoga sektora usmjereno je stvaranju dodane vrijednosti za vlasnike. Mjerenje učinkovitosti ostvarivanja ciljeva uključuje različite tehnike, postupke i alate. Jedan od korištenijih načina mjerenja učinkovitosti je primjena instrumenata analize financijskih izvještaja, a u okviru kojih središnje mjesto pripada financijskim pokazateljima. S obzirom da se temelje na javno dostupnim podacima raspoloživih iz godišnjih financijskih izvještaja, financijski pokazatelji predstavljaju alat koji mogu primjenjivati sve interesno-utjecajne skupine, tj. i interni i eksterni korisnici.“

Iz prethodno navedenih razloga može se vidjeti važnost analize financijskih izvještaja, odnosno važnost financijskih pokazatelja i modela analize financijskih izvještaja. Postoji više oblika i kategorija financijskih pokazatelja i oblika analize financijskih izvještaja. Tako razlikujemo dva oblika analize financijskih izvještaja, a to su:

- Horizontalna analiza
- Vertikalna analiza financijskih

„Horizontalna analiza je usporedni prikaz apsolutnih iznosa najvažnijih pozicija bilance i računa dobitka/gubitka i promjena tih iznosa tijekom vremena (za više uzastopnih godišnjih izvješća). Za upotrebu ove analiza potrebni su komparativni financijski izvještaji najmanje dvije godine. Osobitost ove analize je što uključuje računanje promjena u apsolutnom novčanom iznosu i strukturi tekućeg i proteklih izvještajnih perioda.“ (Vukoja, 2018:4) Tintor (2022) navodi da „značajan izvor financijskih informacija lako se može vidjeti ako istovrsne podatke iz financijskih izvještaja za dvije ili više godina prikažemo jedne pored u odgovarajućoj tabličnoj formi. Takav prikaz financijskih izvještaja naziva se komparativnim financijskim izvještajem. Komparativni financijski izvještaji koji služe kao podloga za provedbu horizontalne analize mogu se razmatrati u kontekstu uspoređivanja. Horizontalnom analizom nastoje se uočiti tendencije i dinamika promjena pojedinih pozicija temeljnih financijskih izvještaja.“

S druge strane, vertikalna analiza „pokazuje postotni udjel svake stavke financijskog izvješća u odnosu na odgovarajući zbroj. Vertikalna analiza ima cilj ukazati na relacije između različitih dijelova unutar istog financijskog izvješća i koristi postotke (tj. strukturu). Pod vertikalnom

analizom podrazumijeva se najčešće uspoređivanje financijskih podataka (pozicije iz financijskih izvješća) u jednoj godini. Zato su potrebne podloge koje omogućuju uvid u strukturu bilance stanja i uspjeha. Uobičajeno se kod bilance stanja aktiva i pasiva izjednačavaju sa 100, što znači da se pojedine pozicije bilance izražavaju kao postotak od ukupne aktive i pasive. Kod bilance uspjeha najčešće se prihod od prodaje označava sa 100, što znači da se pojedine pozicije iz bilance uspjeha izražavaju kao postotak od prihoda od prodaje. Analogno prihodima analizira se kretanje strukture ostalih računovodstvenih kategorija pravne osobe. Kao primjer vertikalne analize je prikazanost tekuće aktive u odnosu na ukupnu aktivu.“ (Vukoja, 2018:5) Prema Tintor (2022) vertikalna analiza je „analiza financijskih izvještaja koja omogućava međusobno uspoređivanje pojedinih elemenata strukture financijskih izvještaja radi otkrivanja promjena i važnosti međusobnih odnosa pojedinih pozicija financijskih izvještaja. Uobičajena sredstva koja se rabe u vertikalnoj analizi jesu strukturni financijski izvještaji. Strukturni financijski izvještaji koji služe kao podloga za provedbu vertikalne analize mogu se razmatrati u kontekstu raščlanjivanja. Vertikalna analiza omogućava uvid u strukturu financijskih izvještaja.“

Pored horizontalne i vertikalne analize, često se spominje i analiza trenda. „Za potpunije sagledavanje stanja i poslovanja poduzetnika komparativnom (horizontalnom) analizom potrebno je obuhvatiti financijske izvještaje za što više obračunskih razdoblja. Bolja je mogućnost analize prošlosti i procjene budućih trendova, jer je vjerojatnost sagledavanja promjena uvjeta poslovanja veća ako je analizom obuhvaćeno više obračunskih razdoblja. Prema općeprihvaćenim standardima, minimalnim razdobljem promatranja za uočavanje tendencije kretanja je 5 godina poslovanja.“ (Tintor, 2022:93)

Kada je riječ o financijskim pokazateljima, oni, najjednostavnije rečeno, predstavljaju omjer između dvije stavke financijskog izvještaja. Kako ističu Novak i Sajter (2005) ideja financijskih pokazatelja vrlo je jednostavna: dvije stavke računovodstvenih izvješća (ili kombinacija više njih) poduzeća stave se u međusobni odnos, te ovaj novostvoreni omjer usporedimo s istim takvim omjerom formiranim iz podataka za neko drugo poduzeće ili koristimo u kakvoj drugoj analizi. Žager i autori (2017) ističu sljedeće financijske pokazatelje kao ključne za provođenje kvalitetnih analiza:

- „pokazatelji ekonomičnosti,
- pokazatelji profitabilnosti,

- pokazatelji investiranja,
- pokazatelji likvidnosti,
- pokazatelji zaduženosti i
- pokazatelji aktivnosti.“

Iznad navedeni pokazatelji mogu se kategorizirati u dvije glavne skupine – pokazatelji sigurnosti poslovanja i pokazatelji uspješnosti poslovanja. Koju skupinu čine koji pokazatelji prikazano je pomoću tablica u nastavku.

Tablica 2: Pokazatelji uspješnosti poslovanja

Pokazatelji ekonomičnosti	Pokazatelji profitabilnosti	Pokazatelji investiranja
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	Neto marža profita	Dobit po dionici
Ekonomičnost poslovanja	Bruto marža profita	Dividenda po dionici
Ekonomičnost financiranja	Neto rentabilnost imovine	Odnos isplate dividendi
	Bruto rentabilnost imovine	Odnos cijene i dobiti po dionici
	Rentabilnost vlastitog kapitala	Ukupna rentabilnost po dionici
		Dividendna rentabilnost po dionici

Izvor: izrada autora prema Žager i autori (2017)

Kako je prikazano u tablici iznad, pokazatelji ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja čine skupinu pokazatelja uspješnosti poslovanja. *Pokazatelji ekonomičnosti* dalje se dijele na ekonomičnost ukupnog poslovanja, koji prezentiraju koliko jedinica prihoda društvo ostvari na jedinicu ostvarenog troška kada se u obzir uzme ukupno poslovanje, na ekonomičnost poslovanja, koji čitatelju govore koliko jedinica poslovnih prihoda ostvari društvo na svaku jedinicu poslovnog rashoda te na ekonomičnost financiranja, koji prikazuju koliko se jedinica financijskih prihoda ostvari na svaku jedinicu financijskog rashoda. Dakle razlika je u uzetim inputima, gdje je potrebno uključiti samo pripadajuće prihode i rashode te ih staviti u omjer. *Pokazatelje profitabilnosti* čine neto marža profita, bruto marža profita, neto rentabilnost imovine, bruto rentabilnost imovine te rentabilnost vlastitog kapitala. Bruto marža profita ili bruto profitna marža je omjer zarade prije kamata i poreza te ukupne prodaje. Neto profitna marža je zarada nakon

kamata i poreza te ukupne prodaje. Bruto rentabilnost imovine prikazuje koliko bruto dobiti uvećane za kamate društvo ostvari u odnosu na ukupnu imovinu, dok je neto rentabilnost neto dobit u odnosu na ukupnu imovinu. Rentabilnost vlastitog kapitala predstavlja odnos neto dobiti ili dobiti nakon poreza i vlastitog kapitala društva. U pokazatelje investiranja spadaju dobit po dionici, dividenda po dionici, odnos isplate dividende, odnos cijene i dobiti po dionici, ukupna rentabilnost po dionici te dividendna rentabilnost po dionici. Iz većine naziva ovih pokazatelja može se zaključiti što je potrebno staviti u omjer i što predstavljaju. Dobit po dionici je omjer ukupne dobiti i broja dionica, dok je dividenda po dionici omjer dividende namijenjene za isplatu vlasnicima dionica i broja dionica. Preostala tri pokazatelja Žager i autori (2017) objašnjavaju na način da „omjer cijene dionice i dobiti po dionici, prikazuje koliko puta je tržišna cijena dionice viša od ostvarene dobiti po jednoj dionici društva, dok ukupna rentabilnost dionice predstavlja omjer dobiti po dionici i tržišne cijene dionice, a dividendna rentabilnost dionice predstavlja odnos dividende/dobiti namijenjene isplati po dionici i tržišne cijene dionice.“

Tablica 3: Pokazatelji sigurnosti poslovanja

Pokazatelji likvidnosti	Pokazatelji zaduženosti	Pokazatelji aktivnosti
Koeficijent tekuće likvidnosti	Koeficijent zaduženosti	Koeficijent obrtaja ukupne imovine
Koeficijent ubrzane likvidnosti	Koeficijent vlastitog financiranja	Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine
Koeficijent trenutne likvidnosti	Koeficijent financiranja	Koeficijent obrtaja potraživanja
Koeficijent financijske stabilnosti	Pokriće troškova kamata	Dani naplate potraživanja
	Faktor zaduženosti	

Izvor: izrada autora prema Žager i autori (2017)

Kako se može vidjeti iz tablice, pokazatelji likvidnosti, zaduženosti i aktivnosti čine skupinu pokazatelja sigurnosti poslovanja. *Pokazatelji likvidnosti* dalje se dijele na koeficijent tekuće, koeficijent ubrzane i koeficijent trenutne likvidnosti te na koeficijent financijske stabilnosti. Tekuća likvidnost u omjer stavlja ukupnu kratkotrajnu imovinu sa ukupnim kratkoročnim obvezama i prikazuje je li društvo u mogućnosti podmiriti svoje tekuće obveze. Ubrzana likvidnost je omjer kratkotrajne imovine bez zaliha i ukupnih kratkoročnih obveza. Trenutna likvidnost je

omjer novca i ukupnih kratkoročnih obveza, a prikazuje mogućnost društva da sve svoje kratkoročne obveze podmiri novcem kojim raspolaže u definiranom trenutku. Financijska stabilnost predstavlja vrijednost dugotrajne imovine društva u odnosu na kapital i dugoročne obveze. *Pokazatelje zaduženosti* čine koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja, koeficijent financiranja, pokrivenost troškova kamata te faktor zaduženosti. Koeficijent zaduženosti je omjer ukupnih obveza i ukupne imovine, dok je koeficijent vlastitog financiranja omjer kapitala društva i ukupne imovine društva, a prikazuje koliko se imovine društva financira vlastitim sredstvima. S druge strane, koeficijent financiranja u omjer stavlja ukupne obveze i kapital društva. Pokrivenost kamata čitatelju daje informaciju koliko se puta trošak kamata može pokriti sa dobiti prije poreza i kamate. Koliko je godina potrebno društvu da podmiri sve svoje ukupne obveze ukoliko bi poslovalo istim rezultatom prikazuje faktor zaduženosti.

Pokazatelji aktivnosti su koeficijent obrtaja ukupne imovine, obrtaja kratkotrajne imovine te obrtaja potraživanja i dani naplate potraživanja. Koeficijent obrtaja ukupne imovine predstavlja dobivene jedinice prihoda po jedinici ukupne imovine, dok je obrtaj kratkotrajne imovine dobivena jedinica prihoda po jedinici kratkotrajne imovine. Obrtaj potraživanja čitatelju pruža informaciju o tome koliko puta godišnje društvo uspije naplatiti sva svoja potraživanja, dok dani naplate prikazuju koliko je prosječno vrijeme potrebno da bi društvo naplatilo svoje potraživanje.

Nakon što su definirani modeli analize financijskih izvještaja te oblici financijskih pokazatelja, u nastavku rada su iskorišteni za istraživački dio rada te za pravljenje analize na temelju poduzeća odabranih u uzorak.

4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA ODABRANIH PODUZEĆA SA SVRHOM OCJENE POSLOVANJA

Nakon teorijskog dijela, odnosno nakon što su objašnjeni pojmovi i uloga financijskih pokazatelja te je prikazan značaj maloprodaje na tržištu, prezentirana ključna obilježja tržišta maloprodaje te specifičnosti poslovanja direktnih konkurenata u maloprodaji na tržištu Republike Hrvatske, u ovom poglavlju prikazan je istraživački dio rada. Na primjeru odabranog poduzeća KTC d.d. napravljena je analiza poslovanja društva te usporedba njihovih pokazatelja sa direktnim konkurentima.

KTC d.d. je tvrtka osnovana 1992. godine, a nalazi se u privatnom vlasništvu obitelji Katavić. Prema podacima sa službenih stranica društva, prvi trgovački centar otvorili su 1994. godine u Križevcima, gdje im je i sjedište, a danas posluju u 25 gradova diljem Hrvatske te imaju preko 1400 zaposlenika. Osnovna djelatnost društva je trgovina, ali se tvrtka također bavi i pružanjem ugostiteljskih te turističkih usluga.

U analizu za istraživački dio rada su uzete tri poslovne godine, od 2019. do 2021. godine. U nastavku su napravljene analize financijskih izvještaja društva te usporedbe sa konkurentima, koristeći horizontalnu i vertikalnu analizu te izračune pokazatelja. Analiza je rađena na temelju revidiranih nekonsolidiranih financijskih izvještaja Društva, preuzetih sa stranica Financijske agencije Republike Hrvatske, a podaci su prikazivani u tisućama kuna. Korišteni financijski izvještaji prikazani su u priložima (prilozi od br. 1 do br. 4).

4.1. Analiza financijskih izvještaja poduzeća KTC d.d. pomoću horizontalne i vertikalne analize

U prvom dijelu istraživačkog poglavlja, napravljena je i obrazložena analiza financijskih izvještaja poduzeća KTC d.d. pomoću horizontalne i vertikalne analize, dok je u drugom i trećem dijelu ove cjeline napravljen komparativni prikaz odabranih konkurenata koji djeluju u djelatnosti maloprodaje pomoću horizontalne i vertikalne analize te analiza ocjene sigurnosti poslovanja KTC d.d. i direktnih konkurenata pomoću financijskih pokazatelja.

4.1.1. Horizontalna analiza bilance

Već je prethodno, u sklopu poglavlja 3., definirana horizontalna analiza i pojam bilance, a u nastavku je prikazana horizontalna analiza bilance odabranog društva kroz promatrane tri financijske godine.

Tablica 4: Horizontalna analiza bilance društva KTC d.d.

Pozicija u bilanci	Promjena u odnosu na prethodnu godinu		
	2019 - 2018	2020 - 2019	2021 - 2020
Nematerijalna imovina	181,17%	-5,21%	67,35%
Nekretnine, postrojenja i oprema	6,82%	-5,99%	2,27%
Ulaganja u nekretnine	-46,78%	-4,07%	-5,85%
Udjeli (dionice) u ovisnim društvima	0,85%	-1,23%	0,20%
Dani zajmovi, depoziti i slično	-75,95%	-12,25%	-13,95%
Dugotrajna imovina	0,12%	-5,29%	1,72%
Zalihe	5,65%	-3,69%	15,89%
Potraživanja od kupaca	-0,12%	-8,64%	14,76%
Ostala potraživanja	5,87%	-63,29%	119,41%
Dani zajmovi, depoziti i slično	44,24%	-33,29%	-68,22%
Novac u banci i blagajni	8,26%	16,23%	86,44%
Kratkotrajna imovina	8,97%	-6,70%	19,99%
UKUPNO AKTIVA	2,77%	-5,74%	7,47%
Temeljni kapital	0,00%	0,00%	0,00%
Rezerve iz dobiti	0,00%	0,00%	0,00%
Revalorizacijske rezerve	-38,69%	-63,12%	-100,00%
Rezerve fer vrijednosti	n/a	-100,00%	n/a
Zadržana dobit	25,32%	21,09%	14,16%
Dobit poslovne godine	3,92%	-5,03%	44,25%
Kapital i rezerve	15,20%	11,86%	15,73%
Dugoročne obveze	-10,61%	-29,26%	-15,35%
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	0,18%	-1,17%	-27,92%
Obveze prema dobavljačima	1,13%	-10,08%	19,99%
Ostale kratkoročne obveze	23,56%	-2,88%	30,01%
Kratkoročne obveze	3,00%	-7,56%	11,24%
Odgođeno priznavanje prihoda	-12,47%	147,03%	-55,27%
UKUPNO PASIVA	2,77%	-5,74%	7,47%

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja društva

Iz tablice iznad može se zaključiti kako je 2019. godine u odnosu na 2018. godinu Društvo nabavilo dosta nove *nematerijalne imovine*, koja je porasla za 181% u odnosu na 2018. godinu, što je slučaj i za 2021. godinu kada je porasla za 67,35% u odnosu na 2020. godinu. Nematerijalna imovina je samo u 2020. godini bila niža u odnosu na prethodnu promatranu godinu, kada se smanjila za 5,21%. Imalo je društvo nabavke od preko 700 tisuća kuna u 2019. godini, što je rezultat i najznačajnije promjene u promatranom periodu.

Nekretnine, postrojenja i oprema se nisu značajno mijenjale tijekom godine. U 2019. godini ta je linija porasla za 6,82% u odnosu na prethodnu godinu, dok je porast bio prisutan i u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu. Jedino smanjenje te pozicije zabilježeno je u 2020. godini, kada je vrijednost bila niža za 5,99% u odnosu na 2019. godinu. Velika je vrijednost novih građevinskih objekata zabilježena u 2019. godini, dok je u 2020. godini zapravo došlo do rashodovanja imovine u nešto većem iznosu od novonabavljene što je i rezultiralo manjim iznosom na kraju godine.

Ulaganja u nekretnine su u 2019. godini značajno niže nego u 2018. godini, gdje je zabilježeno smanjenje od 46,78%, kao i u naredne dvije godine, gdje su smanjenja bila 4,07% i 5,85% u odnosu na godinu ranije. Zapravo nije došlo do pravog smanjenja vrijednosti, već je u 2019. godini velika vrijednost građevinskih objekata reklasificirana sa *Ulaganja u nekretnine* na *Nekretnine, postrojenja i opremu* te je to uzrok ovog smanjenja. U 2020. i 2021. godini, financijski gledano, promjene nisu značajne. *Ulaganja u ovisna društva* nisu se značajno mijenjale te je zabilježeno povećanje od 0,85% u 2019. godinu u odnosu na 2018. godinu, malo smanjenje u 2020. godini od 1,23% u odnosu na 2019. godinu te 0,2% porast u 2021. godini u odnosu na prethodnu godinu. Jedini efekt na *ulaganja u ovisna društva* je svođenje ulaganja na fer vrijednost u svakoj godini.

U 2019. godini Društvo je naplatilo 18 milijuna kuna dane pozajmice od povezanog društva KTC Agro d.o.o. te je potraživanje smanjeno za 75,95% u odnosu na 2018. godinu, dok je u narednim godinama potraživanje u obje godine smanjeno za 727 tisuća kuna, što je zapravo smanjenje od 12,25% u 2020. godini te 13,95% u 2021. u odnosu na godinu ranije. Ukupno se dugotrajna imovina u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu povećala za 0,12%, dok je u 2020. u odnosu na 2019. godinu ukupna dugotrajna imovina pala za 5,29% te se ponovno povećala u 2021. godinu u odnosu na 2020. godinu za 1,72%.

Kada je riječ o kratkotrajnoj imovini, ona se ukupno u 2019. godini povećala za 8,97%, dok je u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu pala za 6,70% te se ponovno značajno povećala u 2021.

godini za 19,99% u odnosu na 2020. godinu, gdje je svakako najveći utjecaj imalo povećanje zaliha, potraživanja od kupaca te novca u banci i blagajni. Novac se nije značajno mijenjao u 2019. i 2020. godini, ali je u obje godine zabilježen porast u odnosu na prethodnu godinu, od 8,26% i 16,23%, dok se značajno povećao u 2021. godini gdje je zabilježeno povećanje od 86,44% u odnosu na 2020. godinu. Taj je porast najvećim dijelom rezultat značajno većih prihoda u odnosu na 2020. godinu, što se može vidjeti i iz samog rezultata poslovanja tijekom 2021. godine.

Zalihe su rasle u 2019. godini za 5,65% u odnosu na 2018. godinu gdje je znatno veća vrijednost trgovačke robe bila prisutna na stanju na kraju godine. U 2020. godini su zalihe bile niže nego u 2019. godini, za 3,69%, što je rezultat i utjecaja pandemije COVID19, gdje je bilo teže nabaviti robu, bile su uvedene različite sankcije i slično, dok je u 2021. godini ipak došlo i do popuštanja COVID19 mjera, ponovno se vratila turistička sezona pa su i zalihe bile veće u odnosu na 2020. godinu gdje su bile više za 15,89%.

Potraživanja od kupaca su se smanjila u 2019. godini za 0,12% u odnosu na 2018. godinu, kao i u narednoj godini gdje su pala za 8,64%, što je i dalje moguće gledati kroz pandemiju koja je i krenula 2019. godine, a kada se njen utjecaj smanjio te su prihodi društva počeli rasti, tako su rasla i potraživanja, koja su znatno porasla u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu.

Kratkotrajni zajmovi dani su povezanom društvu KTC d.o.o Subotica te kratkoročni dio dugoročnog zajma društvu KTC Agro, gdje je u 2019. godini ukupno odobreno novih 9 milijuna pozajmica i jedan dio je prebačen sa dugoročnih na kratkoročne pozajmice što je rezultiralo porastom od 44,24%, dok su se ta potraživanja počela naplaćivati u većim iznosima tijekom naredne dvije godine. Sama potraživanja po zajmovima su bila manja u 2020. za 33,29% te u 2021. za 68,22%. Ostala potraživanja najvećim dijelom čine potraživanja od Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost te od države za više plaćeni porez na dobit (predumovi poreza na dobit), ali sami iznosi nisu značajni u odnosu na ostale pozicije. Njihovo kretanje je raslo u 2019., zatim je zabilježen pad pa ponovno rast u 2021. godini.

Kada je u pitanju kapital, jedine značajne promjene na kapitalu su rezultat promjene revalorizacijskih rezervi te poslovni rezultat godine. Temeljni kapital i rezerve iz dobiti se nisu mijenjale nikako tijekom promatranog razdoblja. Zadržana dobit varirala je ovisno o rezultatima poslovanja, ali je svake godine zabilježen porast u odnosu na prethodnu godinu. Društvo je u svim promatranim godinama ostvarivala dobit, što je i rezultiralo povećavanjem zadržane dobiti. U

2019. godini je dobit bila bolja nego godinu prije, za 3,92%, kao i u 2021. godini kada je u odnosu na 2020. godinu dobit bila bolja za 44,25% uslijed velikog rasta prihoda. Samo je u 2020. godini rezultat bio nešto lošiji nego u 2019., ali je društvo i tada poslovalo sa dobitkom. U 2020. godini društvo je na temelju naknadnog vrednovanja financijske imovine raspoložive za prodaju knjižilo rezerve fer vrijednosti u iznosu od 616 tisuća kuna, koji je otpušten u 2021. godini, što je jedini utjecaj na kretanje tih rezervi, odnosno njihov porast u 2020. te smanjenje u 2021. godini. Revalorizacijske rezerve koje društvo ima na temelju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine su se smanjivale iz godine u godinu, gdje su se priznavale u zadržanu dobit u sve tri godine. Ostalih promjena na kapitalu nije bilo, a ukupno su se kapital i rezerve povećavale za 15,20% u 2019. godini u odnosu na 2018., zatim u 2020. za 11,86% te u 2021. za 15,73%.

Dugoročne obveze društva odnose se skoro u potpunosti na obveze po dugoročnim kreditima, ali je iz godine u godinu ta obveza padala obzirom na dobre poslovne rezultate društva i sposobnost pravovremene otplate duga. Tako je ukupna dugoročna obveza smanjena za 20 milijuna u 2019. godini te je bila niža za 10,61% u odnosu na 2018. godinu, dok je smanjenje u 2020. iznosilo 29,26% uslijed plaćanja dugova u iznosu od 49,4 milijuna kuna te je konačno u 2021. godini to smanjenje iznosilo 15,35%, odnosno plaćanja dugoročnih obveza u odnosu na godinu ranije su iznosila 18,3 milijuna kuna.

Kada je riječ o kratkoročnim obvezama, tu su najznačajnije obveze prema dobavljačima koje su se u 2019. godini povećale za 2 milijuna te je to bio porast od 1,13% u odnosu na 2018. godinu, dok su na kraju 2020. godine podmirene značajne obveze u iznosu od 20 milijuna kuna te su bile niže za 10,08% u odnosu na godinu ranije. Također su i nabavke bile niže u toj godini, što se može vidjeti i sa stanjem zaliha. U 2021. godini, kako su rasle i zalihe te nabavke trgovačke robe, tako su i obveze bile znatno više te je zabilježen porast od 19,9%. Obveze prema bankama su zapravo kratkoročni dijelovi dugoročnih kredita te kako su se plaćale obveze, tako su i u 2020. godini te 2021. godini te obveze bile niže za 1,17% te 27,92% u odnosu na prethodne godine. Ostale kratkoročne obveze sastoje se od obveza prema zaposlenicima, za poreze doprinose i slična davanja i druge obveze niže vrijednosti. Te su se obveze povećale u 2019. za 23,56% te u za 30,01% u 2021. u odnosu na godinu ranije, dok su jedino u 2020. bile neznatno niže u odnosu na 2019. godinu. Njihova vrijednost nije značajna u odnosu na ostale stavke kratkoročnih obveza. Odgođeno priznavanje prihoda mijenja se na temelju procjene fer vrijednosti neiskorištenih

sakupljenih bodova kupaca u klubu vrijednosti te shodno tome su se i promjene događale tijekom godina.

4.1.2. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka

Nakon horizontalne analize bilance, napravljena je u nastavku i horizontalna analiza računa dobiti i gubitka.

Tablica 5: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka društva KTC d.d.

Promjena u odnosu na prethodnu godinu			
	2019 - 2018	2020 - 2019	2021 - 2020
Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	-9,06%	-10,82%	0,95%
Prihodi od prodaje (izvan grupe)	5,44%	-1,73%	5,87%
Prihodi na temelju uporabe vlastitih proizvoda, robe i usluga	-17,31%	-37,21%	18,52%
Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	-0,05%	3,36%	8,65%
Ukupni prihodi	5,12%	-1,46%	6,02%
Promjena vrijednosti zaliha	-60,00%	-510,00%	-153,66%
Troškovi sirovina i materijala	6,11%	-10,04%	11,47%
Troškovi prodane robe	4,25%	-1,92%	5,73%
Ostali vanjski troškovi (usluge)	4,18%	-6,37%	10,33%
Troškovi osoblja	7,00%	1,49%	2,44%
Amortizacija	16,24%	4,79%	-7,22%
Vrijednosno usklađivanje kratkotrajne imovine	51,40%	-60,49%	61,37%
Ostali troškovi i rashodi	22,54%	12,05%	4,35%
Poslovni rashodi	5,07%	-1,64%	5,36%
Operativna dobit	6,37%	3,20%	22,48%
Financijski prihodi	-72,04%	83,68%	-40,93%
Financijski rashodi	0,99%	35,24%	-31,71%
Financijski rezultat	15,18%	32,95%	-31,11%
Dobit prije oporezivanja	4,33%	-4,43%	41,62%
Porez na dobit	5,79%	-2,33%	32,58%
DOBIT RAZDOBLJA	3,92%	-5,03%	44,25%

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja društva

Kada je riječ o računu dobiti i gubitka, kako se može i vidjeti iz tablice iznad, ukupni prihodi i ukupni rashodi imali su jednak trend kroz tri promatrane godine, gdje su u 2019. godini bili viši nego u 2018. godini, zatim su u 2020. u odnosu na 2019. godinu bili niži, dok su ponovno bili viši

u 2021. godini u odnosu na godinu ranije. Samim time se tako kretala i dobit razdoblja. No, kada se pogledaju prihodi, gdje najznačajniju skupinu čine prihodi od prodaje izvan grupe, bili su viši u 2019. godini za 5,12%, uslijed činjenice da su ukupni prihodi od prodaje rasli za više od 79 milijuna kuna u odnosu na 2018. godinu te su izazvali taj porast ukupnih prihoda, bez obzira na činjenicu da su sve ostale kategorije prihoda bile niže nego 2018. godine. U 2020. godini su ukupni prihodi pali u odnosu na 2019. godinu, gdje je također bitno gledati samo prihode od prodaje izvan grupe, koji su bili niži za 26,5 milijuna kuna te su uzrokovali pad ukupnih prihoda, što se može ogledati kroz utjecaj COVID19 pandemije. No, već iduće godine su ponovno ukupni prihodi bili viši i imali trend rasta, jer su ponovno bili značajno veći prihodi od prodaje izvan grupe, koji su rasli za 88 milijuna kuna, ali su također rasle i sve ostale kategorije prihoda.

Kada je riječ o poslovnim rashodima, tu najznačajniju ulogu imaju troškovi prodane robe, troškovi sirovina i materijala te troškovi osoblja. Kretanje troškova prodane robe bilo je u skladu sa kretanjem prihoda od prodaje, što je u potpunosti razumno, pa su tako bili viši 2019. u odnosu na 2018. godinu i 2021. godine u odnosu na 2020. dok su jedino bili niži u 2020. godini kada je i njihova vrijednost bila niža za 24,5 milijuna kuna u odnosu na 2019. godinu. Ista je situacija i sa troškovima sirovina i materijala, dok su troškovi osoblja svake godine bili viši nego prethodne, što je u skladu sa samim kretanjem broja zaposlenih. Društvo je imalo 1.383 zaposlenih u 2018. godini, a taj je broj porastao na 1.401 zaposlenog u 2019. godini, zatim na 1.424 zaposlena u 2020. godini i konačno 1.424 zaposlenih u 2021. godini. Ostali troškovi su imali varijacije u svojim kretanjima, poneki i značajne postotne promjene, ali vrijednosno gledano oni nisu značajni za Društvo, ali ni za daljnju analizu.

Kada je riječ o financijskim приходima i rashodima, financijski su prihodi u 2019. zabilježili pad kao i u 2021. godini, dok su imali porast u 2020. godini, kada je odobrena nova pozajmica povezanim društvima te su se na te više iznose i obračunavale kamate koje su jedina značajna stavka. Kako su se te pozajmice naplaćivale, tako su i osnovice za obračun kamata bile niže, a samim time i financijski prihodi. S druge strane, financijski su rashodi imali trend rasta u 2019. i 2020. godini, dok su uslijed značajnih podmirivanja obveza prema bankama krajem 2020. i početkom 2021. godine, bili niži u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu. Kada se pogledaju sva kretanja i iznosi tih promjena, razumno je i kretanje dobiti prije poreza, kao i samog poreza na dobit te konačnog dobitka nakon poreza. Sve tri su navedene stavke imale rast u 2019., zatim pad

u 2020. te ponovni rast u 2021. godini, što je izazvano svim prethodno navedenim promjenama. Od tri promatrane godine, definitivno je najbolje poslovanje zabilježeno u 2021. godini, gdje je i sama dobit nakon poreza bila najznačajnija.

4.1.3. Vertikalna analiza bilance

Nakon horizontalne analize bilance te računa dobiti i gubitka, u nastavku je napravljena vertikalna analiza bilance. U tablici br. 6 prikazana je analiza, dok su zaključci doneseni ispod tablice.

Tablica 6: Vertikalna analiza bilance društva KTC d.d.

	2019	2020	2021
Nematerijalna imovina	0,10%	0,10%	0,15%
Nekretnine, postrojenja i oprema	55,53%	55,39%	52,71%
Ulaganja u nekretnine	0,98%	0,99%	0,87%
Udjeli (dionice) u ovisnim društvima	10,72%	11,23%	10,47%
Dani zajmovi, depoziti i slično	0,87%	0,81%	0,65%
Dugotrajna imovina	68,20%	68,52%	64,86%
Zalihe	15,28%	15,61%	16,83%
Potraživanja od kupaca	6,91%	6,70%	7,16%
Ostala potraživanja	0,26%	0,10%	0,21%
Dani zajmovi, depoziti i slično	4,69%	3,32%	0,98%
Novac u banci i blagajni	4,66%	5,74%	9,97%
Kratkotrajna imovina	31,80%	31,48%	35,14%
UKUPNO AKTIVA	100,00%	100,00%	100,00%
PASIVA			
Temeljni kapital	4,39%	4,66%	4,33%
Rezerve iz dobiti	0,22%	0,23%	0,22%
Revalorizacijske rezerve	0,77%	0,30%	0,00%
Rezerve fer vrijednosti	0,09%	0,00%	0,02%
Zadržana dobit	23,32%	29,95%	31,82%
Dobit poslovne godine	5,46%	5,50%	7,38%
Kapital i rezerve	34,25%	40,65%	43,77%
Dugoročne obveze	24,87%	18,67%	14,70%
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	7,84%	8,22%	5,51%
Obveze prema dobavljačima	28,20%	26,90%	30,04%
Ostale kratkoročne obveze	4,47%	4,61%	5,58%
Kratkoročne obveze	40,51%	39,73%	41,13%
Odgođeno priznavanje prihoda	0,36%	0,96%	0,40%
UKUPNO PASIVA	100,00%	100,00%	100,00%

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja društva

Tijekom promatranog razdoblja, dugotrajna imovina čini uvijek preko 60% ukupne aktive društva, gdje je najniži udio bio u 2021. godini te iznosio 64,86% ukupne aktive. Kratkotrajna je imovina kroz razdoblje respektivno činila 31,8%, zatim 31,48% te 35,14% ukupne imovine. Od svih kategorija, ukupnu aktivu najvećim dijelom čine nekretnine, postrojenja i oprema te zalihe i ulaganja u ovisna društva. Nekretnine, postrojenja i oprema činili su 55,53% ukupne aktive društva u 2019. godini, zatim 55,39% u 2020. godini te 52,71% u 2021. godini, dok su udjeli u ovisnim društvima, koja su se mijenjala samo uslijed fer vrednovanja ulaganja, činili 10,72% u 2019., 11,23% u 2020. te 10,47% u 2021. godini. Zalihe su također imale stabilan udio, dok su najveći udio imale 2021. godine, kada su uslijed velikih nabavki i povećanja stanja trgovačke robe, činile 16,83% ukupne aktive. Smanjenje udjela nekretnina, postrojenja i opreme te udjela u ovisnim društvima tijekom 2021. godine rezultat je ogromnog povećanja stanja novca u banci i blagajni u istoj godini, gdje je novac porastao sa 37 milijuna u 2020. godini na 68 milijuna kuna na 31.12.2021. godine. Samim time značajno je porastao udio novca u ukupnoj aktivni sa 5,74% u 2020. na 9,97% u 2021. godini. Ostale stavke aktive nisu imale značajan udio u ukupnoj aktivni, posebice u 2021. godini gdje ni jedna druga stavka, osim četiri navedene, nije imala preko 1% udjela ukupne aktive.

Kada se pogleda ukupna pasiva društva, u 2019. godini su kratkoročne obveze činile najveći udio pasive sa 40,51%, dok je u 2020. godini najveći udio imao kapital sa rezervama, koji je činio 40,65% ukupne pasive te i u 2021. sa 43,77% udjela. Kapital i rezerve su najvećim dijelom povećavale svoj udio uslijed sjajnih poslovnih rezultata i ostvarivanja dobiti tijekom cijelog promatranog razdoblja, posebice u 2021. godini kada je ta dobit bila najveća. Kada se gledaju pojedine linije, obveze prema dobavljačima imaju značajan udio, a kako su u 2021. godini značajno porasle uslijed većih nabavki zaliha, tako je i njihov udio u toj godini bio najveći od sve tri promatrane godine i iznosio je 30,04%. Očekivano je zadržana dobit najznačajnija u 2020. i 2021. godini, gdje su se slijevali dobri rezultati i dobit prethodnih godina. Dugoročne su obveze iz godine u godinu imale sve manji udio, obzirom kako su se sva dugovanja prema bankama uredno plaćala i podmirivala sukladno otplatnim planovima za primljene kredite. Ostale kratkoročne obveze te kratkoročne obveze prema bankama su zapravo skupno promatrano između 10 i 13% ukupne pasive.

4.1.4. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka

Nakon prikazane vertikalne analize bilance, u nastavku je tablično prikazana vertikalna analiza računa dobiti i gubitka te zaključci analize.

Tablica 7: Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka društva KTC d.d.

	2019	2020	2021
Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	0,06%	0,05%	0,05%
Prihodi od prodaje (izvan grupe)	94,64%	94,36%	94,25%
Prihodi na temelju uporabe vlastitih proizvoda, robe i usluga	0,00%	0,00%	0,00%
Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	5,26%	5,52%	5,66%
Financijski prihodi	0,04%	0,07%	0,04%
Ukupni prihodi	100,00%	100,00%	100,00%
Promjena vrijednosti zaliha	0,00%	0,00%	0,00%
Troškovi sirovina i materijala	3,23%	2,95%	3,13%
Troškovi prodane robe	81,04%	80,57%	81,17%
Ostali vanjski troškovi (usluge)	2,58%	2,45%	2,58%
Troškovi osoblja	8,15%	8,38%	8,18%
Amortizacija	2,55%	2,71%	2,39%
Vrijednosno usklađivanje kratkotrajne imovine	0,04%	0,02%	0,03%
Ostali troškovi i rashodi	1,60%	1,82%	1,81%
Financijski rashodi	0,81%	1,11%	0,72%
Ukupni troškovi	100,00%	100,00%	100,00%
Dobit prije poreza	100,00%	100,00%	100,00%
Porez na dobit	30%	35%	26%
Neto dobit	100,00%	100,00%	100,00%

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja društva

Kada je riječ o prihodima društva, kroz sve tri promatrane godine, najznačajniji udio u ukupnim prihodima ubjedljivo imaju prihodi od prodaje izvan grupe, te ostali poslovnih prihodi izvan grupe, iz čega se može jasno zaključiti kako je društvo usmjereno prema vanjskim kupcima te su minimalne transakcije sa povezanim društvima glede prodaje i ostvarivanja prihoda, što je i logično obzirom na industriju i djelatnost poslovanja društva. Prihodi od prodaje čine preko 94% tijekom cijelog promatranog razdoblja, dok se ostali poslovni prihodi izvan grupe drže iznad 5% udjela u ukupnim prihodima. Prihodi od prodaje izvan grupe najvećim se dijelom odnose na

prihode od prodaje trgovačke robe na veliko i malo te manjim dijelom na prihode od pružanja usluga. Ostali poslovni prihodi izvan grupe su prihodi od odobrenja i rabata dobavljača.

Isto tako, kada je riječ o troškovima, obzirom na industriju i djelatnost društva, razumno najveći udio imaju troškovi prodane robe, koji tijekom cijelog razdoblja čine preko 80% ukupnih troškova društva. Nakon troškova prodane robe, najznačajniji su troškovi osoblja koji čine preko 8% ukupnih troškova tijekom sve tri promatrane godine, što je i razumno obzirom kako društvo ima preko 1.400 zaposlenika. Troškovi sirovina i materijala te amortizacija čine nešto značajnije udjele u ukupnim troškovima u odnosu na ostale, koji nisu značajni u odnosu na ranije spomenute. Amortizacija je varirala između 2,3 i 2,7% ovisno o samom kretanju materijalne i nematerijalne imovine društva, odnosno nabavki i rashodovanja dugotrajne imovine. Financijski rashodi nisu značajni, iako društvo ima visoke iznose uzetih kredita. Njihov udio u ukupnim troškovima je između 0,7% i 1,1%.

4.1.5. Analiza novčanog toka

Nakon što su prikazane analize bilance i računa dobiti i gubitka, u nastavku je napravljena i analiza novčanih tokova društva kroz isto promatrano razdoblje pomoću horizontalne. Novčane tokove društvo može raditi pomoću dvije metode – direktne i indirektno metode, kako je i ranije definirano, a društvo KTC d.d. svoje novčane tokove priprema po indirektnoj metodi. Pomoću tablice br. 8. prikazana je horizontalna analiza novčanog toka.

Tablica 8: Horizontalna analiza novčanog toka društva KTC d.d. za razdoblje od 2019. do 2021. godine

	2019-2018	2020-2019	2021-2020
Novčani tok od poslovnih aktivnosti			
Dobit prije poreza	4%	-4%	42%
Amortizacija	16%	5%	-7%
Dobici (gubici) od prodaje i vrijed.usklađ.dugotrajne mater. i nemater. imovine	1021%	46%	-97%
Dobici (gubici) od prodaje, nerealizirani dobiti (gubici) i vrijed.usklađ.financijske imovine	-25%	40%	54%
Rashodi od kamata	100%	1%	0%
Tečajne razlike (nerealizirane)	246%	199%	-92%
Povećanje (smanjenje) novčanih tokova prije promjena u radnom kapitalu	14%	5%	11%
Povećanje (smanjenje) kratkoročnih obveza	72%	7%	228%
Povećanje (smanjenje) kratkotrajnih potraživanja	-99%	12229%	37%
Povećanje (smanjenje) zaliha	-56%	-31%	314%
Promjene u radnom kapitalu	-161%	-160%	-595%
Novac iz poslovanja	39%	-5%	35%
Novčani izdaci za kamate	-11%	-20%	-33%
Plaćeni porez na dobit	5%	-2%	28%
NETO NOVČANI TOKOVI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI	49%	-5%	39%
Novčani tok od investicijskih aktivnosti			
Novčani primici od prodaje dugotrajne nemat.i mat.imovine	-66%	854%	-67%
Novčani primici s osnove povrata danih zajmova	-55%	14%	32%
Novčani izdaci za kupnju dugotrajne mat.i nemat.imovine	-36%	-59%	98%
Novčani izdaci s osnove danih zajmova	-73%	28%	-25%
NETO NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI	-39%	-67%	118%
Novčani tokovi od financijskih aktivnosti			
Novčani primici od glavnica kredita i pozajmica	-27%	-43%	-43%
Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi	36%	-2%	-40%
Novčani izdaci za isplatu dividende	40%	0%	43%
NETO NOVČANI TOKOVI OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	-197%	116%	-28%
NETO POVEĆANJE ILI SMANJENJE NOVČANIH TOKOVA	69%	113%	519%
Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja	-21%	8%	16%
Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja	8%	16%	86%

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja društva

Kako se može vidjeti iz tablice iznad, ukupno promatrano, društvo je tijekom promatranog razdoblja u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu ostvarilo povećanje novčanih tokova za 69%,

dok je u 2020. te u 2021. godini u odnosu na prethodnu godinu zabilježeno povećanje novčanih tokova društva, u postotnim iznosima od 113% i 519% respektivno. U 2019. godini su novčani tokovi bili veći za 10,1 milijun kuna, u 2020. godini za 2,7 milijuna kuna, dok je najveći porast zabilježen u 2021. godini te je iznosio 26,7 milijuna kuna više nego u 2020. godini.

Tijekom 2019. godine viši su bi priljevi od poslovnih aktivnosti, koji su u odnosu na 2018. godinu najviše rasli uslijed nižeg smanjenja zaliha, povećanja kratkoročnih obveza te više dobiti prije poreza. Investicije su bile niže, posebice kada je riječ o novčanim izdacima za kupnju materijalne i nematerijalne imovine, što je rezultiralo i pozitivnim kretanjem novčanih tokova od investicijskih aktivnosti u odnosu na 2018. godinu. S druge strane, društvo je u 2019. godini imalo značajno više izdatke za otplate kredita i drugih posudbi, što je rezultiralo negativnim tokovima od financijskih aktivnosti, ali ukupno promatrano došlo je, kako je i ranije spomenuto, do porasta ukupnih novčanih tokova u odnosu na prethodnu godinu.

U 2020. godini su novčani tokovi od poslovnih aktivnosti bili nešto niži u odnosu na 2019. godinu, kao i novčani tokovi od financijskih aktivnosti, ali su tokovi od investicijskih aktivnosti bili pozitivniji u odnosu na prethodnu godinu, najvećim dijelom uslijed manjih izdataka za nabavku dugotrajne imovine, ali i viših novčanih primitaka od prodaje imovine, koji su bili viši za 3,2 milijuna kuna.

Tijekom 2021. godine, kako je i spomenuto, najviše je povećanje novčanih tokova zabilježeno u odnosu na prethodnu godinu, najviše uslijed pozitivnijih novčanih tokova od poslovnih aktivnosti te pozitivnog kretanja novčanih tokova od financijskih aktivnosti, gdje su bili niži izdaci za otplatu kredita uslijed i manjeg stanja obveza tijekom iste godine.

4.2. Komparativni prikaz odabranih konkurenata koji djeluju u djelatnosti maloprodaje pomoću horizontalne i vertikalne analize

Za komparativni prikaz odabrana su dva značajna konkurenta, koji imaju sličan udio na tržištu, a riječ je o dva društva – Kaufland i Tommy. U nastavku su prikazane horizontalne i vertikalne analize za oba društva, nakon čega je napravljen i komparativni prikaz za tri odabrana društva. Komparativni prikaz je napravljen za 2021. godinu. U sljedećim tablicama prikazane su analize za Kaufland i Tommy, kako bi se dobio uvid i u njihovo poslovanje, prije nego se napravi komparacija.

Tablica 9: Horizontalna analiza bilance društva KAUF LAND HRVATSKA k.d.

Pozicija u bilanci	Promjena u odnosu na prethodnu godinu		
	2019 - 2018	2020 - 2019	2021 - 2020
AKTIVA			
Nematerijalna imovina	-100,00%	0,00%	0,00%
Nekretnine, postrojenja i oprema	15,31%	16,65%	5,06%
Ulaganja u nekretnine	0,00%	0,00%	0,00%
Udjeli (dionice) u ovisnim društvima	0,00%	-7,93%	0,00%
Dani zajmovi, depoziti i slično	-100,00%	0,00%	0,00%
Dugotrajna imovina	11,98%	11,90%	4,25%
Zalihe	6,47%	-0,15%	18,64%
Potraživanja od kupaca	3,71%	33,06%	11,07%
Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	-29,99%	-42,24%	282,17%
Ostala potraživanja	-5,13%	154,95%	-28,29%
Dani zajmovi, depoziti i slično	100,00%	0,00%	0,00%
Ostala financijska imovina	63,74%	20,45%	-10,38%
Novac u banci i blagajni	139,47%	40,82%	-69,10%
Kratkotrajna imovina	38,14%	18,15%	-19,68%
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	-15,92%	-3,53%	-6,12%
UKUPNO AKTIVA	17,30%	13,39%	-1,75%
PASIVA			
Temeljni kapital	7,88%	0,00%	0,00%
Rezerve iz dobiti	0,00%	0,00%	0,00%
Revalorizacijske rezerve	0,00%	0,00%	0,00%
Rezerve fer vrijednosti	0,00%	0,00%	0,00%
Zadržana dobit	2,80%	-4,56%	2,74%
Dobit poslovne godine	-267,43%	-157,31%	-411,47%
Kapital i rezerve	12,20%	-0,81%	2,54%
Rezerviranja	14,37%	26,01%	-13,83%
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	-15,04%	222,54%	-21,49%
Obveze po najmovim	100,00%	-50,55%	-99,80%
Dugoročne obveze	53,07%	93,48%	-29,79%
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	0,28%	272,85%	-0,60%
Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	68,76%	19,75%	25,60%
Obveze za najmove	100,00%	2,07%	-11,75%
Obveze za zajmove, depozite i slično	6,50%	10,67%	18,06%
Obveze prema dobavljačima	-1,11%	23,21%	6,23%
Ostale kratkoročne obveze	25,42%	-20,96%	44,09%
Kratkoročne obveze	24,50%	27,31%	8,56%
Odgodeno priznavanje prihoda	-100,00%	0,00%	0,00%
UKUPNO PASIVA	17,30%	13,39%	-1,75%

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja društva

Sljedećom tablicom prikazana je vertikalna analiza bilance društva Kaufland Hrvatska.

Tablica 10: Vertikalna analiza bilance društva KAUF LAND HRVATSKA k.d.

	2019	2020	2021
Nematerijalna imovina	0,00%	0,00%	0,00%
Nekretnine, postrojenja i oprema	61,20%	62,96%	67,32%
Ulaganja u nekretnine	0,00%	0,00%	0,00%
Udjeli (dionice) u ovisnim društvima	14,68%	11,92%	12,13%
Dani zajmovi, depoziti i slično	0,00%	0,00%	0,00%
Dugotrajna imovina	75,88%	74,88%	79,45%
Zalihe	10,40%	9,16%	11,06%
Potraživanja od kupaca	1,01%	1,18%	1,34%
Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	1,15%	0,59%	2,28%
Ostala potraživanja	0,26%	0,58%	0,43%
Dani zajmovi, depoziti i slično	0,46%	0,40%	0,41%
Ostala financijska imovina	1,34%	1,43%	1,30%
Novac u banci i blagajni	9,45%	11,74%	3,69%
Kratkotrajna imovina	24,07%	25,08%	20,50%
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	0,06%	0,05%	0,05%
UKUPNO AKTIVA	100,00%	100,00%	100,00%
Temeljni kapital	94,25%	83,11%	84,60%
Rezerve iz dobiti	0,00%	0,00%	0,00%
Revalorizacijske rezerve	0,00%	0,00%	0,00%
Rezerve fer vrijednosti	0,00%	0,00%	0,00%
Zadržana dobit	-22,49%	-18,93%	-19,79%
Dobit poslovne godine	1,03%	-0,52%	1,64%
Kapital i rezerve	72,78%	63,67%	66,45%
Rezerviranja	0,59%	0,66%	0,58%
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	5,05%	14,37%	11,49%
Obveze po najmovim	4,25%	1,85%	0,00%
Dugoročne obveze	9,90%	16,88%	12,07%
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	0,93%	3,04%	3,08%
Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	1,90%	2,00%	2,56%
Obveze za najmove	2,26%	2,03%	1,82%
Obveze za zajmove, depozite i slično	0,13%	0,12%	0,15%
Obveze prema dobavljačima	9,75%	10,60%	11,46%
Ostale kratkoročne obveze	2,36%	1,65%	2,41%
Kratkoročne obveze	17,32%	19,45%	21,49%
Odgođeno priznavanje prihoda	0,00%	0,00%	0,00%
UKUPNO PASIVA	100,00%	100,00%	100,00%

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja društva

Također, isto je napravljeno i za društvo TOMMY d.o.o.

Tablica 11: Horizontalna analiza bilance društva TOMMY d.o.o.

AKTIVA	2019	2020	2021
Nematerijalna imovina	-93,11%	38,01%	11,12%
Nekretnine, postrojenja i oprema	-70,37%	6,96%	42,47%
Ulaganja u nekretnine	-77,00%	327,89%	-100,00%
Imovina s pravom korištenja	100,00%	1,73%	-3,65%
Udjeli (dionice) u ovisnim društvima	-100,00%	0,00%	0,00%
Dugotrajna potraživanja	-13,19%	-14,11%	-17,86%
Dani zajmovi i depoziti	111,20%	35,38%	-6,28%
Odgodena porezna imovina	-53,99%	254,85%	19,10%
Dugotrajna imovina	-1,14%	6,62%	3,56%
Zalihe	-0,96%	5,33%	22,16%
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	57,72%	21,05%	10,88%
Potraživanje za porez na dobit	0,00%	100,00%	-100,00%
Kratkotrajna financijska imovina	-23,63%	21,08%	11,18%
Novac u banci i blagajni	-23,11%	6,62%	67,55%
Kratkotrajna imovina	7,63%	16,22%	14,33%
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	-100,00%	0,00%	0,00%
UKUPNO AKTIVA	-1,19%	9,39%	6,86%
PASIVA			
Temeljni kapital	-93,89%	0,00%	0,00%
Rezerve	-82500,00%	0,00%	0,00%
Zadržana dobit	-97,59%	1215,60%	243,36%
Dobit poslovne godine	-100,00%	0,00%	0,00%
Kapital i rezerve	-96,24%	187,55%	171,79%
Obveze za zajmove i kredite	-52,66%	29,98%	8,12%
Obveze po najmovima	100,00%	-2,09%	-5,06%
Dugoročne obveze	266,21%	2,05%	-2,89%
Obveze za najmove	100,00%	53,32%	11,35%
Obveze za zajmove i kredite	-42,21%	23,55%	-16,15%
Obveze prema dobavljačima	3,13%	6,40%	6,16%
Obveze za porez na dobit	100,00%	-100,00%	100,00%
Ostale kratkoročne obveze	17,32%	-12,60%	9,00%
Kratkoročne obveze	-1,73%	11,76%	3,43%
Odgodeno priznavanje prihoda	-100,00%	0,00%	0,00%
UKUPNO PASIVA	-1,19%	9,39%	6,86%

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja društva

U nastavku je prikazana i vertikalna analiza bilance društva TOMMY d.o.o. za period kao i za ostala dva prethodno analizirana društva.

Tablica 12: Vertikalna analiza bilance društva TOMMY d.o.o.

AKTIVA	2019	2020	2021
Nematerijalna imovina	0,57%	0,72%	0,75%
Nekretnine, postrojenja i oprema	14,58%	14,26%	19,01%
Ulaganja u nekretnine	0,38%	1,49%	0,00%
Imovina s pravom korištenja	49,99%	46,49%	41,92%
Udjeli (dionice) u ovisnim društvima	0,00%	0,00%	0,00%
Dugotrajna potraživanja	1,57%	1,23%	0,95%
Dani zajmovi i depoziti	3,98%	4,92%	4,32%
Odgođena porezna imovina	0,07%	0,23%	0,26%
Dugotrajna imovina	71,13%	69,33%	67,19%
Zalihe	14,03%	13,51%	15,44%
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	10,02%	11,08%	11,50%
Potraživanje za porez na dobit			0,00%
Kratkotrajna financijska imovina	3,98%	4,41%	4,59%
Novac u banci i blagajni	0,84%	0,81%	1,28%
Kratkotrajna imovina	28,87%	30,67%	32,81%
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	0,00%	0,00%	0,00%
UKUPNO AKTIVA	100,00%	100,00%	100,00%
PASIVA			
Temeljni kapital	1,28%	1,17%	1,10%
Rezerve	-0,06%	-0,05%	-0,05%
Zadržana dobit	0,22%	2,69%	8,65%
Dobit poslovne godine	0,00%	0,00%	0,00%
Kapital i rezerve	1,45%	3,81%	9,70%
Obveze za zajmove i kredite	6,56%	7,79%	7,88%
Obveze po najmovima	44,16%	39,53%	35,12%
Dugoročne obveze	50,72%	47,32%	43,00%
Obveze za najmove	4,41%	6,17%	6,43%
Obveze za zajmove i kredite	9,64%	10,89%	8,55%
Obveze prema dobavljačima	28,54%	27,76%	27,57%
Obveze za porez na dobit	0,18%	0,00%	0,72%
Ostale kratkoročne obveze	5,06%	4,04%	4,13%
Kratkoročne obveze	47,83%	48,87%	47,30%
Odgođeno priznavanje prihoda	0,00%	0,00%	0,00%
UKUPNO PASIVA	100,00%	100,00%	100,00%

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja društva

Nakon prikaza horizontalne i vertikalne analize bilance odabranih konkurenata, u nastavku su prikazane i njihovi računi dobiti i gubitka kroz iste metode analize.

Tablica 13: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka društva KAUF LAND HRVATSKA k.d.

Promjena u odnosu na prethodnu godinu			
	2019 - 2018	2020 - 2019	2021 - 2020
Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	-86,75%	-100,00%	0,00%
Prihodi od prodaje (izvan grupe)	7,84%	-0,16%	8,00%
Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	-7,58%	13,50%	100,00%
Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	4,47%	6,55%	47,36%
POSLOVNI PRIHODI	7,78%	-0,06%	8,63%
Troškovi sirovina i materijala	-12,98%	19,63%	18,05%
Troškovi prodane robe	6,68%	-0,43%	6,52%
Ostali vanjski troškovi	-20,24%	11,93%	8,07%
Troškovi osoblja	11,51%	2,83%	7,31%
Amortizacija	100,08%	3,16%	7,46%
Ostali troškovi	3,29%	5,43%	0,07%
Vrijednosna usklađenja	50,00%	-33,33%	-37,50%
Rezerviranja	1,49%	69,13%	-12,69%
Ostali poslovni rashodi	112,67%	44,11%	-42,23%
POSLOVNI RASHODI	5,70%	1,56%	6,38%
Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova poduzetnicima unutar grupe	-8,34%	7,76%	3,73%
Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	0,00%	0,00%	100,00%
Ostali prihodi s osnove kamata	-89,57%	191,67%	-20,00%
Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	-100,00%	0,00%	100,00%
Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine	-100,00%	0,00%	0,00%
FINANCIJSKI PRIHODI	-38,86%	9,71%	277,31%
Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	-100,00%	0,00%	0,00%
Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetnicima unutar grupe	100,00%	1187,10%	100,00%
Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	-13,19%	29,42%	43,77%
Tečajne razlike i drugi rashodi	100,00%	304,17%	100,00%
Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine	100,00%	-5,50%	91,26%
Ostali financijski rashodi	7165,33%	-27,01%	-43,63%
FINANCIJSKI RASHODI	393,70%	47,10%	-59,14%
DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	138,54%	-140,23%	317,80%
POREZ NA DOBIT	100,00%	-100,00%	100,00%
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	67,43%	-157,31%	211,47%

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja društva

Tablica 14: Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka društva KAUF LAND HRVATSKA k.d.

	28.2.2020	28.2.2021	28.2.2022
Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	0,00%	0,00%	0,00%
Prihodi od prodaje (izvan grupe)	98,44%	98,34%	97,77%
Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	0,02%	0,02%	0,00%
Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	1,54%	1,64%	2,23%
Financijski prihodi	0,03%	0,03%	0,11%
UKUPNI PRIHODI	100,00%	100,00%	100,00%
Troškovi sirovina i materijala	0,48%	0,57%	0,63%
Troškovi prodane robe	73,18%	71,75%	71,84%
Ostali vanjski troškovi	8,55%	9,42%	9,57%
Troškovi osoblja	8,19%	8,30%	8,37%
Amortizacija	3,98%	4,04%	4,09%
Ostali troškovi	5,44%	5,64%	5,31%
Vrijednosna usklađenja	0,00%	0,00%	0,00%
Rezerviranja	0,10%	0,16%	0,13%
Ostali poslovni rashodi	0,08%	0,11%	0,06%
Financijski rashodi	0,22%	0,32%	0,12%
UKUPNI RASHODI	100,00%	100,00%	100,00%
DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	100%	100%	100%
POREZ NA DOBIT	30%	0%	25%
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	100%	100%	100%

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja društva

Nakon što su tablicama 13. i 14. prikazane horizontalna i vertikalna analiza računa dobiti i gubitka društva KAUF LAND HRVATSKA k.d., preostalo je još prikazati i analize za račun dobiti i gubitka društva TOMMY d.o.o. Te su analize prikazane pomoću tablica u nastavku.

Tablica 15: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka društva TOMMY d.o.o.

	2019-2018	2020-2019	2021-2020
Poslovni prihodi	10%	-1%	14%
Ostali prihodi poslovanja	83%	-3%	-21%
Poslovni prihodi	10%	-1%	14%
Troškovi sirovina i materijala	6%	-1%	2%
Troškovi prodane robe	9%	0%	14%
Troškovi osoblja	8%	4%	7%
Troškovi amortizacije	71%	10%	1%
Troškovi usluga	-17%	14%	12%
Ostali troškovi poslovanja	34%	12%	6%
Poslovni rashodi	10%	2%	12%
Financijski prihodi	-52%	36%	37%
Financijski rashodi	102%	67%	-34%
Dobit prije poreza	-1%	-64%	192%
Porez na dobit	2%	-64%	180%
Dobit tekuće godine	1%	-65%	195%

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja društva

Tablica 16: Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka društva TOMMY d.o.o.

	2019	2020	2021
Poslovni prihodi	99%	99%	99%
Ostali prihodi poslovanja	1%	1%	0%
Financijski prihodi	0%	0%	0%
Poslovni prihodi	100%	100%	100%
Troškovi sirovina i materijala	2%	2%	2%
Troškovi prodane robe	75%	73%	75%
Troškovi osoblja	10%	10%	10%
Troškovi amortizacije	5%	6%	5%
Troškovi usluga	4%	4%	4%
Ostali troškovi poslovanja	3%	3%	3%
Financijski rashodi	1%	1%	1%
Poslovni rashodi	100%	100%	100%
Dobit prije poreza	100%	100%	100%
Porez na dobit	19%	19%	18%
Dobit tekuće godine	100%	100%	100%

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja društva

Nakon što su napravljene horizontalne i vertikalne analize bilanci te računa dobiti i gubitka svih društava odabranih za usporedbu, u nastavku je napravljen komparativni prikaz svih konkurenata po pojedinoj analizi kako bilance, tako i računa dobiti i gubitka.

4.2.1. Komparativni prikaz poduzeća KTC d.d. sa konkurentima KAUF LAND HRVATSKA k.d. i TOMMY d.o.o. pomoću horizontalne analize bilance

Obzirom da su prethodno prikazane horizontalne analize bilance za sva odabrana društva, u nastavku je prikazan komparativ u obliku horizontalne analize bilance za razdoblje 2021. godine u odnosu na 2020. godinu.

Tablica 17: Komparativni prikaz pomoću horizontalne analize bilance za odabrana društva
(2021. godina u odnosu na 2020. godinu)

Pozicija u bilanci	Promjena u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu		
	KTC d.d.	KAUFLAND	TOMMY d.o.o.
AKTIVA			
Nematerijalna imovina	67,35%	0,00%	11,12%
Nekretnine, postrojenja i oprema	2,27%	5,06%	42,47%
Ulaganja u nekretnine	-5,85%	0,00%	-100,00%
Imovina s pravom korištenja	n/a	n/a	-3,65%
Udjeli (dionice) u ovisnim društvima	0,20%	0,00%	0,00%
Dugotrajna potraživanja	n/a	n/a	-17,86%
Dani zajmovi, depoziti i slično	-13,95%	0,00%	-6,28%
Odgođena porezna imovina	n/a	n/a	19,10%
Dugotrajna imovina	1,72%	4,25%	3,56%
Zalihe	15,89%	18,64%	22,16%
Potraživanja od kupaca	14,76%	11,07%	10,88%
Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	n/a	282,17%	n/a
Potraživanja za porez na dobit	n/a	n/a	-100,00%
Ostala potraživanja	119,41%	-28,29%	n/a
Dani zajmovi, depoziti i slično	-68,22%	0,00%	n/a
Ostala financijska imovina	n/a	-10,38%	11,18%
Novac u banci i blagajni	86,44%	-69,10%	67,55%
Kratkotrajna imovina	19,99%	-19,68%	14,33%
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	n/a	-6,12%	0,00%
UKUPNO AKTIVA	7,47%	-1,75%	6,86%
PASIVA			
Temeljni kapital	0,00%	0,00%	0,00%
Rezerve iz dobiti	0,00%	n/a	0,00%
Revalorizacijske rezerve	-100,00%	n/a	n/a
Rezerve fer vrijednosti	n/a	n/a	n/a
Zadržana dobit	14,16%	2,74%	243,36%
Dobit poslovne godine	44,25%	211,47%	n/a
Kapital i rezerve	15,73%	2,54%	171,79%
Dugoročne obveze	-15,35%	-29,79%	-2,89%
Obveze za najmove	n/a	-11,75%	11,35%
Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	n/a	25,60%	n/a
Obveze prema bankama i drugim fin. institucijama	-27,92%	-0,60%	-16,15%
Obveze za zajmove, depozite i slično	n/a	18,06%	n/a
Obveze prema dobavljačima	19,99%	6,23%	6,16%
Obveze za porez na dobit	n/a	n/a	100,00%
Ostale kratkoročne obveze	30,01%	44,09%	9,00%
Kratkoročne obveze	11,24%	8,56%	3,43%
Odgođeno priznavanje prihoda	-55,27%	0,00%	0,00%
UKUPNO PASIVA	7,47%	-1,75%	6,86%

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja društva

Kako se vidi iz tablice broj 17, nemaju sva tri društva iste izvještajne linije u svojim financijskim izvještajima, zbog čega je analiza i usporedba u nastavku objašnjena gledajući ukupne linije. Kada se pogleda dugotrajna imovina, najveći porast imalo je društvo KAUF LAND HRVATSKA k.d., čija je dugotrajna imovina ukupno rasla za 4,25%, dok je TOMMY d.o.o. imao porast od 3,56%, a KTC d.d. porast od 1,72%. Kod sva tri društva taj je porast rezultat novih nabavki dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine, koje i imaju najviše vrijednosti financijski gledano kada je u pitanju dugotrajna imovina. S druge strane, kada je riječ o kratkotrajnoj imovini, KTC d.d. ima porast od 19,99% uslijed velikog porasta vrijednosti zaliha i potraživanja od kupaca, ali i novca u banci i blagajni, kao što je slučaj i sa društvom TOMMY d.o.o. čiji je rast kratkotrajne imovine iznosio 14,33%. Društvo KAUF LAND HRVATSKA k.d. jedino je imalo smanjenje kratkotrajne imovine u 2021. godini uslijed velikog smanjenja raspoloživog novca u banci i blagajni, što je povezano i sa značajnim smanjenjem i otplatom dugoročnih obveza, ali i dijela kratkoročnih obveza. Zaključno, najpozitivnija promjena ukupne aktive je zabilježena kod društva KTC d.d., koje je imalo porast ukupne aktive za 7,47%, dok je društvo TOMMY d.o.o. imalo porast od 6,86%, dok je KAUF LAND HRVATSKA k.d. imalo smanjenje ukupne aktive za 1,75% što je najviše rezultat smanjenja već ranije spomenutog stanja raspoloživog novca. Sva tri su društva imala povećanja zaliha, potraživanja od kupaca sa strane kratkotrajne imovine te povećanja nematerijalne i materijalne imovine sa strane dugotrajne imovine.

Kada je riječ o kapitalu i rezervama, sva tri društva su imali porast ukupno gledano, što je zapravo posljedica povećanja zadržane dobiti. Najveći je porast imalo društvo TOMMY d.o.o., od 171,79% u odnosu na prethodnu godinu, zatim KTC d.d. sa 15,73% te KAUF LAND HRVATSKA k.d. sa 2,54%. Ukupna je pasiva kod TOMMY d.o.o. i KTC d.d. porasla u odnosu na 2020. godinu za 6,86% i 7,47% respektivno, dok je jedino KAUF LAND HRVATSKA k.d. imalo smanjenje ukupne pasive, što je najvećim dijelom rezultat značajnih otplata dugoročnih obveza, posebice obveza prema bankama i drugim institucijama te obveza po najmovima. Ostala dva društva su također imala smanjenje dugoročnih obveza, ali su im bila vrijednosno i postotno niža, dok su im kratkoročne obveze rasle, kao i kod društva KAUF LAND HRVATSKA k.d., ali za razliku od njih, zadnje navedeno društvo je imalo jako značajne otplate dugoročnih obveza. Sva tri su društva imala povećanje obveza prema dobavljačima i ostalih kratkoročnih obveza, a istovremeno su imala i smanjenje ukupnih dugoročnih obveza kao i kratkoročnih obveza prema bankama i drugim financijskim institucijama.

4.2.2. Komparativni prikaz poduzeća KTC d.d. sa konkurentima KAUF LAND HRVATSKA k.d. i TOMMY d.o.o. pomoću horizontalne analize računa dobiti i gubitka

U nastavku je tablično prikazana komparacija promatranih društava uz pomoć horizontalne analize računa dobiti i gubitka, gdje je promatrana 2021. godina.

Tablica 18: Komparativni prikaz pomoću horizontalne analize računa dobiti i gubitka (2021. godina u odnosu na 2020. godinu)

<i>Promjena 2021. u odnosu na 2020. godinu</i>	KTC d.d.	KAUF LAND k.d.	TOMMY d.o.o.
Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	0,95%	0,00%	n/a
Prihodi od prodaje (izvan grupe)	5,87%	8,00%	14,49%
Prihodi na temelju uporabe vlastitih proizvoda, robe i usluga	18,52%	-100,00%	n/a
Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	8,65%	47,36%	-21,23%
Ukupni prihodi	6,02%	8,63%	14,30%
Promjena vrijednosti zaliha	-153,66%	n/a	n/a
Troškovi sirovina i materijala	11,47%	18,05%	1,95%
Troškovi prodane robe	5,73%	6,52%	13,63%
Ostali vanjski troškovi (usluge)	10,33%	8,07%	12,14%
Troškovi osoblja	2,44%	7,31%	6,63%
Amortizacija	-7,22%	7,46%	1,25%
Vrijednosno usklađivanje kratkotrajne imovine	61,37%	-37,50%	n/a
Rezerviranja	n/a	-12,69%	n/a
Ostali poslovni troškovi i rashodi	4,35%	-42,23%	5,76%
Poslovni rashodi	5,36%	6,38%	11,61%
Financijski prihodi	-40,93%	277,31%	37,31%
Financijski rashodi	-31,71%	-59,14%	-33,91%
Dobit prije oporezivanja	41,62%	317,80%	192,26%
Porez na dobit	32,58%	100,00%	180,34%
DOBIT RAZDOBLJA	44,25%	211,47%	195,10%

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja društva

Sva tri su konkurenta tijekom 2021. poslovne godine ostvarila bolji poslovni rezultat u odnosu na 2020. godinu, gdje je postotno gledano najviši porast ostvario KAUF LAND k.d., zatim TOMMY d.o.o. dok je KTC d.d. zabilježio najniži porast dobiti. Isto tako, sva tri su konkurenta imala isti

trend i u pogledu poslovnih prihoda i poslovnih rashoda te financijskih rashoda. Društvo TOMMY d.o.o. je uslijed značajno viših prihoda od prodaje ostvarilo i najviši ukupni porast poslovnih prihoda, kada se promatra u postotku, koji su rasli za 14,3%, dok su KTC d.d. i KAUF LAND k.d. imali porast poslovnih prihoda od 6,02% i 8,63%. Isti je omjer i kod rasta poslovnih rashoda, gdje je ponovno TOMMY d.o.o. imao najviši porast poslovnih rashoda od 11,61%, gdje je najznačajniji postotni porast troškova prodane robe (što je u skladu sa povećanjem prihoda) te ostalih vanjskih troškova. KTC d.d. je imao porast poslovnih rashoda od 5,36% gdje je najznačajniji porast troškova sirovina i materijala te vanjskih troškova kada se promatra porast u postotnim poenima, dok je vrijednosno najviši porast troškova prodane robe, kao i kod ostala dva promatrana društva. KAUF LAND k.d. je imao porast od 6,38% ukupnih poslovnih rashoda. Također je i kod ovog društva značajan, vrijednosno gledano, porast troškova prodane robe, dok je u postocima najznačajniji porast troškova sirovina i materijala. Lako je zaključiti kako su kretanja kod ova tri konkurenta jako slična i jednakih trendova kada se pogleda horizontalna analiza njihovih računa dobiti i gubitka.

4.2.3. Komparativni prikaz poduzeća KTC d.d. sa konkurentima KAUF LAND HRVATSKA k.d. i TOMMY d.o.o. pomoću vertikalne analize bilance

Nakon horizontalnih analiza bilance i računa dobiti i gubitka, u nastavku su prikazane vertikalne analize istih konkurenata.

Tablica 19: Komparativni prikaz pomoću vertikalne analize bilance

Pozicija u bilanci	2021. godina		
	KTC d.d.	KAUFLAND	TOMMY d.o.o.
AKTIVA			
Nematerijalna imovina	0,15%	0,00%	0,75%
Nekretnine, postrojenja i oprema	52,71%	67,32%	19,01%
Ulaganja u nekretnine	0,87%	0,00%	0,00%
Imovina s pravom korištenja	n/a	n/a	41,92%
Udjeli (dionice) u ovisnim društvima	10,47%	12,13%	0,00%
Dugotrajna potraživanja	n/a	n/a	0,95%
Dani zajmovi, depoziti i slično	0,65%	0,00%	4,32%
Odgodena porezna imovina	n/a	n/a	0,26%
Dugotrajna imovina	64,86%	79,45%	67,19%
Zalihe	16,83%	11,06%	15,44%
Potraživanja od kupaca	7,16%	1,34%	11,50%
Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	n/a	2,28%	n/a
Potraživanja za porez na dobit	n/a	n/a	0,00%
Ostala potraživanja	0,21%	0,43%	n/a
Dani zajmovi, depoziti i slično	0,98%	0,41%	n/a
Ostala financijska imovina	n/a	1,30%	4,59%
Novac u banci i blagajni	9,97%	3,69%	1,28%
Kratkotrajna imovina	35,14%	20,50%	32,81%
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	n/a	0,05%	0,00%
UKUPNO AKTIVA	100,00%	100,00%	100,00%
PASIVA			
Temeljni kapital	4,33%	84,60%	1,10%
Rezerve iz dobiti	0,22%	n/a	-0,05%
Revalorizacijske rezerve	0,00%	n/a	n/a
Rezerve fer vrijednosti	0,02%	n/a	n/a
Zadržana dobit	31,82%	-19,79%	8,65%
Dobit poslovne godine	7,38%	1,64%	n/a
Kapital i rezerve	43,77%	66,45%	9,70%
Dugoročne obveze	14,70%	12,07%	43,00%
Obveze za najmove	n/a	1,82%	6,43%
Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	n/a	2,56%	n/a
Obveze prema bankama i drugim fin. institucijama	5,51%	3,08%	8,55%
Obveze za zajmove, depozite i slično	n/a	0,15%	n/a
Obveze prema dobavljačima	30,04%	11,46%	27,57%
Obveze za porez na dobit	n/a	n/a	0,72%
Ostale kratkoročne obveze	5,58%	2,41%	4,13%
Kratkoročne obveze	41,13%	21,49%	47,30%
Odgodeno priznavanje prihoda	0,40%	0,00%	0,00%
UKUPNO PASIVA	100,00%	100,00%	100,00%

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja društva

Kada se pogleda vertikalna analiza bilance za tri odabrana društva, sa strane aktive, sva društva imaju značajniji udio dugotrajne imovine u ukupnoj aktivi. Za društva KTC d.d. i KAUF LAND HRVATSKA k.d. najznačajniji udio u ukupnoj imovini svakako imaju nekretnine, postrojenja i oprema, dok je kod TOMMY d.o.o. društva najznačajniji udio imovine s pravom korištenja. Također, sva tri društva imaju približno jednak udio zaliha u ukupnoj aktivi, dok KTC d.d. i KAUF LAND k.d. imaju značajan udio ulaganja u ovisna društva, što kod TOMMY d.o.o. nije slučaj. KTC d.d. također u 2021. godini ima značajan udio novca, što je znatno više od udjela novca kod ostala dva konkurenta. Može se zaključiti kako je struktura aktive dosta slična za sva tri društva.

No, s druge strane, struktura pasive je različita kod sva tri društva, gdje društvo KTC d.d. ima najveći udio kapitala, ali uz približno jednak postotni udio kratkoročnih obveza, dok su im dugoročne obveze najmanje zastupljene. Kapital čini 43,77% pasive, od čega je najviši udio zadržane dobiti i dobiti tekuće godine, dok su kratkoročne obveze zastupljene sa 41,13% udjela, od čega su najznačajnije obveze prema dobavljačima, koje su dosta više u odnosu na prethodnu godinu. S druge strane, društvo KAUF LAND HRVATSKA k.d. ima 66,45% udjela kapitala u ukupnoj pasivi, gdje je najznačajniji temeljni kapital društva, dok su kratkoročne obveze 21,49% i dugoročne obveze samo 12,07%. Od kratkoročnih obveza su, kao i kod društava KTC d.d. i TOMMY d.o.o., najznačajnije obveze prema dobavljačima. Za razliku od KTC d.d. i KAUF LAND k.d, kod TOMMY d.o.o. je struktura značajno drugačija, gdje im je kapital samo 9,7% ukupne pasive, dok su dugoročne obveze 43% te kratkoročne 47,3%. Suprotno od aktive koje su jako slične strukture, može se zaključiti kako je struktura pasive drugačija od društva do društva, ovisno i o načinu financiranja, strukturi kapitala, visini temeljnog kapitala, visini zadržane dobiti itd. Društvo TOMMY ima značajne obveze po najmovima, što nije slučaj kod ostala dva društva, zbog čega im se dugoročne i kratkoročne obveze posebno ističu u strukturi pasive.

4.2.4. Komparativni prikaz poduzeća KTC d.d. sa konkurentima KAUF LAND HRVATSKA k.d. i TOMMY d.o.o. pomoću vertikalne analize računa dobiti i gubitka

Sljedećom tablicom napravljen je komparativni prikaz promatranih konkurenata pomoću vertikalne analize njihovih računa dobiti i gubitka, nakon što je prethodno prikazana i horizontalna.

Tablica 20: Komparativni prikaz pomoću vertikalne analize računa dobiti i gubitka

<i>Udio u % za 2021. godinu</i>	KTC d.d.	KAUFLAND k.d.	TOMMY d.o.o.
Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	0,05%	0,00%	0,00%
Prihodi od prodaje (izvan grupe)	94,25%	97,77%	99,42%
Prihodi na temelju uporabe vlastitih proizvoda, robe i usluga	0,00%	0,00%	0,00%
Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	5,66%	2,23%	0,35%
Financijski prihodi	0,04%	0,11%	0,22%
Ukupni prihodi	100,00%	100,00%	100,00%
Promjena vrijednosti zaliha	0,00%	0,00%	0,00%
Troškovi sirovina i materijala	3,13%	0,63%	1,97%
Troškovi prodane robe	81,17%	71,84%	75,01%
Ostali vanjski troškovi (usluge)	2,58%	9,57%	4,27%
Troškovi osoblja	8,18%	8,37%	9,98%
Amortizacija	2,39%	4,09%	5,36%
Vrijednosno usklađivanje kratkotrajne imovine	0,03%	0,00%	0,00%
Rezerviranja	0,00%	0,13%	0,00%
Ostali poslovni troškovi i rashodi	1,81%	5,37%	2,78%
Financijski rashodi	0,72%	0,12%	0,63%
Ukupni rashodi	100,00%	100,00%	100,00%
Dobit prije oporezivanja	100,00%	100,00%	100,00%
Porez na dobit	25,51%	25,45%	18,41%
DOBIT RAZDOBLJA	100,00%	100,00%	100,00%

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja društva

Na temelju izvršene vertikalne analize računa dobiti i gubitka i komparativnog prikaza analize za 2021. godinu, može se zaključiti kako kod sva tri društva u ukupnim prihodima najznačajniji udio imaju prihodi od prodaje izvan grupe, dok ih slijede ostali poslovni prihodi izvan grupe. Ostale kategorije prihoda ni kod jednog društva nisu značajnije. Sa strane rashoda, tu je također slična situacija, gdje kod sva tri društva najviši udio u ukupnim rashodima imaju troškovi prodane robe, što je i logično obzirom na industriju društava i oblik poslovanja. Slijede ih troškovi osoblja, obzirom da se radi o maloprodaji i društvima s velikim brojem prodavaonica, odnosno velikom broju zaposlenika. Od ostalih se troškova ističu, za sva tri konkurenta troškovi amortizacije, što je povezano sa visokom vrijednošću materijalne imovine kod sva tri društva. Kod društava TOMMY d.o.o. i KAUF LAND k.d. se dodatno ističu troškovi usluga, koji su 9,57% ukupnih rashoda društva KAUF LAND k.d. i 4,27% ukupnih rashoda društva TOMMY d.o.o. Kod oba društva se ti troškovi odnose na troškove marketinga te troškove održavanja, troškove prijevoza i telefona i druge slične

troškove. Na temelju provedene analize može se zaključiti kako ova tri konkurenta imaju dosta sličnu strukturu udjela pojedinih kategorija prihoda i rashoda u ukupnim приходima i rashodima.

4.3. Ocjena sigurnosti poslovanja KTC d.d. i direktnih konkurenata pomoću financijskih pokazatelja

Nakon odrađenih horizontalnih i vertikalnih analiza svih financijskih izvještaja promatranih društava u okviru prethodnog razdoblja te nakon što su u poglavlju 3 definirani pokazatelji, vrste pokazatelja te njihove karakteristike, u ovom je poglavlju napravljena analiza financijskih pokazatelja, po različitim vrstama i skupinama pokazatelja.

4.3.1. Ocjena sigurnosti poslovanja na temelju pokazatelja likvidnosti

Kako je ranije kroz rad objašnjeno, pokazatelji likvidnosti se najčešće granaju na:

- Pokazatelje tekuće likvidnosti,
- Pokazatelje ubrzane likvidnosti,
- Pokazatelje trenutne likvidnosti i
- Koeficijent financijske stabilnosti.

U nastavku su izračunati pokazatelji likvidnosti za društvo KTC d.d. za razdoblje od 2019. do 2021. godine te su interpretirana njihova značenja.

Tablica 21: Pokazatelji likvidnosti za društvo KTC d.d. u razdoblju od 2019. do 2021. godine

KTC d.d.	2019	2020	2021
Koeficijent tekuće likvidnosti	0,78	0,79	0,85
Koeficijent ubrzane likvidnosti	0,41	0,40	0,45
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,11	0,14	0,24
Koeficijent financijske stabilnosti	1,15	1,16	1,11

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja društva

Koeficijent tekuće likvidnosti predstavlja odnos između tekuće aktive i tekuće pasive, gdje tekuća aktiva predstavlja novac u banci i blagajni i ostalu kratkotrajnu imovinu (zalihe, potraživanje od kupaca i sl.), a tekuća pasiva predstavlja sve obveze čiji je rok dospijeca manji od jedne godine. Koeficijent pokazuje sposobnost društva da pokrije sve kratkoročne obveze na vrijeme. Kod promatranog društva, koeficijent tekuće likvidnosti je niži od 1, što znači da društvo nema dovoljnu sposobnost podmirivanja kratkoročnih, odnosno tekućih obveza. Odnosno, znači da su

tekuće obveze veće od tekuće imovine i da postoji mogućnost da društvo neće moći platiti sve kratkoročne obveze na vrijeme. Iako je pokazatelj niži od 1 za cijelo promatrano razdoblje, bitno je primijetiti kako se on povećava kontinuirano od 2019. godine. Idealan odnos kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza bi, prema teoriji, iznosio 2:1. Može se zaključiti kako ni u jednoj promatranoj godini nema dovoljno kratkoročne imovine za podmiriti svoje kratkoročne obveze, odnosno bilo bi potrebno posegnuti za novim izvorima financiranja ili prodaje druge imovine.

Koeficijent ubrzane likvidnosti u odnosu stavlja ukupni iznos kratkotrajne imovine umanjeno za vrijednost zaliha sa ukupnim kratkoročnim obvezama. Ovaj koeficijent pokazuje sposobnost društva da u kratkom roku osigura novac za podmirenje kratkoročnih obveza. Idealan je koeficijent 1, a najniža preporučena vrijednost koeficijenta je 0,9. Ovaj je pokazatelj kod KTC d.d. uvijek u sličnom rasponu, gdje je 2019. iznosio 0,41, zatim 0,40 u 2020. te u 2021. godini 0,45. Iz toga se može vidjeti koliko značajan udio u kratkotrajnoj imovini imaju zalihe društva. Koeficijent je tijekom svih promatranih godina ispod preporučene vrijednosti od 1, što govori da društvo nema baš veliku sposobnost osigurati sredstva za podmirenje kratkoročnih obveza.

Koeficijent trenutne likvidnosti predstavlja omjer novca (novac u banci i blagajni) i ukupnih kratkoročnih obveza. Društvo ima značajno više kratkoročne obveze nego je stanje novca na računu i u blagajni tijekom promatranog razdoblja. U 2019. i 2020. godini društvo ima manje novca, zbog čega je i pokazatelj niži te je u 2019. godini društvo novcem kojeg je imalo na raspolaganju moglo podmiriti samo 11% kratkoročnih obveza, dok je u 2020. godini raspoloživim novcem moglo podmiriti 14% svojih kratkoročnih obveza, dok je koeficijent najbolji u 2021. godini i tada je društvo moglo podmiriti 24% svojih kratkoročnih obveza s novcem kojim su raspolagali.

Koeficijent financijske stabilnosti predstavlja odnos dugotrajne imovine i kapitala uvećanog za dugoročne obveze te pokazuje koliko društvo koristi dugoročne izvore financiranja kako bi financiralo dugotrajnu imovinu. Ovaj bi pokazatelj trebao biti manji od 1, što bi značilo da je društvo likvidno i da ima financijsku stabilnost, odnosno da društvo posjeduje radni kapital i za financiranje dugotrajne imovine koristi dugotrajne izvore financiranja. Ako je koeficijent veći od 1, tada se smatra kako društvo nema radnog kapitala te kako veliku većinu svoje dugotrajne imovine financira kratkoročnim obvezama što ima loš utjecaj na financijsku stabilnost poduzeća. Iz prikazanog izračunatog pokazatelja, koji je kroz cijelo promatrano razdoblje veći od 1, znači da

bi društvo trebalo razmotriti svoje obveze i tražiti rješenje financiranja poslovanja kroz kvalitetne dugoročne izvore financiranja, kako ne bi došlo do situacije nelikvidnosti i ugrožene financijske stabilnosti.

Tablica 22: Komparativni prikaz pokazatelja likvidnosti poslovanja odabranih društava

	KTC d.d.			Kaufland Hrvatska k.d.			TOMMY d.o.o.		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Koeficijent tekuće likvidnosti	0,78	0,79	0,85	1,39	1,29	0,95	0,60	0,63	0,69
Koeficijent ubrzane likvidnosti	0,41	0,40	0,45	0,79	0,82	0,44	0,31	0,35	0,37
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,11	0,14	0,24	0,55	0,60	0,17	0,02	0,02	0,03
Koeficijent financijske stabilnosti	1,15	1,16	1,11	0,92	0,93	1,01	1,36	1,36	1,27

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja društva

Prema komparativnom prikazu, može se zaključiti kako najbolji pokazatelj tekuće likvidnosti tijekom promatranog razdoblja ima društvo Kaufland, kao i pokazatelje ubrzane i trenutne likvidnosti. Također, kada se pogleda koeficijent financijske stabilnosti, i tu je u najpovoljnijoj situaciji isti konkurent. TOMMY d.o.o. ima najlošije pokazatelje u svim promatranim kategorijama, odnosno svi pokazatelji likvidnosti su najlošiji kod tog društva.

4.3.2. Ocjena sigurnosti poslovanja na temelju pokazatelja zaduženosti

Nakon prikazanih pokazatelja likvidnosti, u ovom su poglavlju izračunati i analizirani pokazatelji zaduženosti društva KTC d.d. za razdoblje od 2019. do 2021. godine.

Tablica 23: Pokazatelji zaduženosti društva KTC d.d. za razdoblje od 2019. do 2021. godine

KTC d.d.	2019	2020	2021
Koeficijent zaduženosti	0,65	0,58	0,56
Koeficijent vlastitog financiranja	0,34	0,41	0,44
Odnos duga i kapitala	1,91	1,44	1,28
Stupanj pokrića I.	0,50	0,59	0,67
Stupanj pokrića II.	0,87	0,87	0,90

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja društva

Koeficijent zaduženosti predstavlja omjer ukupnih obveza i ukupne imovine. Njime se predstavlja koliki društvo koristi vlastita, a koliko tuđa sredstva za financiranje svog poslovanja. Što je koeficijent zaduženosti veći, veći je i financijski rizik odnosno rizik da društvo neće biti u mogućnosti vraćati svoje dugove, odnosno podmirivati svoje obveze i poslovanje. Preporuka je držati ovaj koeficijent ispod 0,5 ili 50%. Analizirano društvo ima problem sa koeficijentom

zaduženosti, jer je pokazatelj tijekom cijelog promatranog razdoblja iznad 0,5. Istina je da se pokazatelj smanjivao iz godine u godinu, ali i 2021. godine iznosi 0,56 što je više od preporučenih 0,5. Iz navedenoga se može zaključiti kako društvo ima manjih problema sa zaduženošću i da je poslovanje većim dijelom financirano iz tuđih sredstava.

Koeficijent vlastitog financiranja predstavlja omjer kapitala i rezervi sa ukupnom imovinom društva. Pokazuje koliko društvo koristi vlastitih sredstava za financiranje poslovanja. Koeficijent zaduženosti i koeficijent vlastitog financiranja moraju skupa iznositi 1,0. Kako je kod koeficijenta zaduženosti preporuka pokazatelj niži od 0,5 tako je kod koeficijenta vlastitog financiranja preporuka pokazatelj veći od 0,5 odnosno preporuka je da društvo iz vlastitih sredstava financira više od 50% poslovanja. Društvo tijekom cijelog promatranog razdoblja ima pokazatelj niži od preporučenog, što znači da društvo veći dio poslovanja financira iz tuđih sredstava.

Odnos duga i kapitala predstavlja zapravo odnos svih dugovanja (kratkoročnih i dugoročnih) sa kapitalom (kapital i rezerve). Preporučeni odnos duga i kapitala je 1:1, a iz izračunatih pokazatelja može se vidjeti kako društvo ima približno takav omjer. Iz njega se može iščitati financira li društvo poslovanje više iz tuđih ili iz vlastitih sredstava. Prema prikazanome, društvo je u svakoj godini svoje poslovanje većim dijelom financiralo iz tuđih sredstava, ali se taj pokazatelj popravljao i smanjivao iz godine u godinu.

Stupanj pokrića I predstavlja omjer kapitala i rezervi sa ukupnom dugotrajnom imovinom. Poželjno je da je koeficijent veći, što bi značilo da se dugotrajna imovina financira većim dijelom iz vlastitih sredstava. Prema izračunatim pokazateljima, vidljivo je kako društvo dugotrajnu imovinu većim dijelom financira iz tuđih sredstava, odnosno zaduživanjem. Taj koeficijent varira tijekom promatranog razdoblja. U 2019. godini iznosio je 0,56 dok je u 2017. godini porastao na 0,60. U 2018. godini ponovno je na malo nižoj razini i iznosio je 0,50, dok je u naredne dvije godine pokazatelj veći i iznosio je 0,59 u 2020. godini, odnosno 0,67 u 2021. godini. Društvo bi trebalo razmotriti financiranje dugotrajne imovine na način da više vlastitih sredstava koristi za te svrhe.

Stupanj pokrića II predstavlja omjer kapitala i rezervi uvećanog za dugoročne obveze sa ukupnom dugotrajnom imovinom. Poželjno je da pokazatelj iznosi više od 1, ali u svim promatranim godinama društvo ima pokazatelj ispod 1. Tijekom 2019. i 2020. godine taj je pokazatelj iznosio 0,87, dok je u 2021. porastao na 0,90. Društvo je kroz godine popravilo sliku financiranja

dugotrajne imovine, ali je potrebno dodatno uložiti napore u biranju izvora financiranja te traženja kvalitetnih dugoročnih izvora financiranja, uz manje zaduživanja.

Tablica 24: Komparativni prikaz pokazatelja zaduženosti odabranih konkurenata

	KTC d.d.			Kaufland Hrvatska k.d.			TOMMY d.o.o.		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Koeficijent zaduženosti	0,65	0,58	0,56	0,27	0,36	0,34	0,99	0,96	0,90
Koeficijent vlastitog financiranja	0,34	0,41	0,44	0,73	0,64	0,66	0,01	0,04	0,01
Odnos duga i kapitala	1,91	1,44	1,28	0,37	0,57	0,50	67,93	25,22	9,31
Stupanj pokrića I.	0,50	0,59	0,67	0,96	0,85	0,84	0,02	0,06	0,14
Stupanj pokrića II.	0,87	0,87	0,90	1,09	1,08	0,99	0,73	0,74	0,78

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja društva

Koeficijent zaduženosti je najbolji kod društva Kaufland, dok je najlošiji kod društva TOMMY. Ista je slika i kod ostalih pokazatelja, iz čega se može zaključiti kako najpovoljnije pokazatelje zaduženosti od tri odabrana konkurenta ima društvo Kaufland. TOMMY d.o.o. je u 2019. godini imalo značajnu isplatu dividende što je jako utjecalo na pokazatelje zaduženosti.

4.3.3. Ocjena sigurnosti poslovanja na temelju pokazatelja aktivnosti

U nastavku su prikazani i objašnjeni pokazatelji aktivnosti društva KTC, dok je napravljena i usporedba sa konkurentima.

Tablica 25: Pokazatelji aktivnosti društva KTC d.d. za razdoblje od 2019. do 2021. godine

KTC d.d.	2019	2020	2021
Koeficijent obrta ukupne imovine	2,39	2,50	2,47
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	7,53	7,95	7,02
Koeficijent obrta potraživanja	34,61	37,33	34,49

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja društva

Koeficijent obrta ukupne imovine predstavlja omjer ukupnih prihoda i ukupne imovine društva na određeni dan. Njime se pokazuje koliko je kuna ukupnih prihoda društvo ostvarilo na jednu kunu imovine. U ovom slučaju je poželjan što veći pokazatelj, odnosno koeficijent. Društvo je na približno jednakom koeficijentu obrta ukupne imovine kroz promatrano razdoblje, gdje je najmanje kuna prihoda na jednu kunu svoje imovine društvo ostvarivalo 2019. godine kada je na 1 kunu imovine ostvarivalo 2,39 kuna prihoda. Taj je pokazatelj u 2020. iznosio 2,5 te je u 2021. godini iznosio 2,47 što znači da društvo na jednu kunu imovine ostvaruje 2,47 kuna prihoda.

Prosječno je društvo u razdoblju od 2019 do 2021. godine ostvarivalo 2,45 kuna prihoda na jednu kunu imovine.

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine predstavlja omjer ukupnih ostvarenih prihoda i ukupne kratkotrajne imovine društva na određeni dan. Pokazuje koliko kuna prihoda društvo ostvari na jednu kunu kratkoročne imovine. On pokazuje koliko se puta godišnje obrne kratkotrajna imovina društva. Društvo tijekom cijelog promatranog razdoblja ima koeficijent obrta kratkotrajne imovine iznad 1. U 2019. godini, koeficijent iznosi 7,53 što znači da društvo ostvari 7,53 kuna prihoda na 1 kunu kratkotrajne imovine. Ovaj je pokazatelj bio najniži u 2021. godini kada je društvo na 1 kunu kratkotrajne imovine ostvarivalo 7,02 kuna prihoda, a najviši u 2020. godini kada se na 1 kunu kratkotrajne imovine ostvarivalo 7,95 kuna prihoda. Iz prikazanih pokazatelja, može se zaključiti kako društvo efikasno koristi kratkotrajnu imovinu za generiranje prihoda.

Koeficijent obrta potraživanja pokazuje koliko društvo puta godišnje obrne svoja kratkotrajna potraživanja, odnosno koliko kuna prihoda generira na jednu kunu kratkotrajnih potraživanja. Ovaj se pokazatelj računa kao omjer ukupnih prihoda od prodaje i kratkotrajnih potraživanja. Društvo tijekom promatranog razdoblja u prosjeku, od 2019. do 2021. godine, ostvaruje 35,48 kuna prihoda na 1 kunu kratkotrajnih potraživanja. Pokazatelj je najviši tijekom 2020. godine kada je iznosio 37,33 dok je najniži bio u 2021. godini te je društvo tada na jednu kunu kratkotrajnih potraživanja ostvarivalo 34,49 kuna prihoda.

Tablica 26: Komparativni prikaz pokazatelja aktivnosti odabranih konkurenata

	KTC d.d.			Kaufland Hrvatska k.d.			TOMMY d.o.o.		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Koeficijent obrta ukupne imovine	2,39	2,50	2,47	1,21	1,07	1,18	2,06	1,87	2,00
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	7,53	7,95	7,02	5,04	4,26	5,76	7,14	6,09	6,09
Koeficijent obrta potraživanja	34,61	37,33	34,49	105,46	182,48	51,87	20,58	16,84	17,36

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja društva

Kada se usporede pokazatelji aktivnosti promatranih konkurenata, može se vidjeti kako su koeficijenti obrta ukupne imovine i kratkotrajne imovine najbolji kod društva KTC d.d., dok su najslabiji kod društva Kaufland Hrvatska k.d. Koeficijent obrta potraživanja je najviši kod društva Kaufland, dok najniži koeficijent obrta potraživanja ima društvo TOMMY d.o.o. Kao i u prethodnim usporedbama pokazatelja likvidnosti i zaduženosti, KTC d.d. se nalazi u sredini, gledajući sve koeficijente.

4.4. Ocjena uspješnosti poslovanja KTC d.d. i direktnih konkurenata pomoću financijskih pokazatelja

Nakon prikaza sigurnosti poslovanja kroz financijske pokazatelje, u nastavku je napravljena ocjena uspješnosti poslovanja društva KTC d.d., a zatim i komparativni prikaz sa konkurentima KAUF LAND HRVATSKA k.d. i TOMMY d.o.o.

4.4.1. Ocjena uspješnosti poslovanja na temelju pokazatelja ekonomičnosti

U nastavku su prvo prikazani pokazatelji ekonomičnosti društva KTC d.d. za razdoblje od 2019. do 2021. godine, a zatim i komparativni prikaz sa konkurentima.

Tablica 27: Pokazatelji ekonomičnosti društva KTC d.d. za promatrano razdoblje

KTC d.d.	2019	2020	2021
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,03	1,03	1,04
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	1,04	1,04	1,05
Ekonomičnost financiranja	0,05	0,06	0,05

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja društva

Ekonomičnost ukupnog poslovanja u odnos stavlja ukupne prihode i ukupne rashode društva na određeni dan. Ovaj pokazatelj daje prikaz koliko su ostvareni ukupni prihodi veći od ostvarenih ukupnih rashoda u postotnim poenima. Poželjno je imati pokazatelj veći od 1. Ekonomičnost ukupnog poslovanja kroz promatrani period je prilično stabilna te je 2019. i 2020. godine iznosila 1,03 dok je u 2021. godini iznosila 1,04. Dakle, najviša je ekonomičnost ukupnog poslovanja bila u 2021. godini, kada su ukupno ostvareni prihodi bili 4% veći od ukupno ostvarenih rashoda. U 2019. te 2020. godini su ukupno ostvareni prihodi bili 3% veći od ukupno ostvarenih rashoda. U promatranom razdoblju, od 2019. do 2021. godine, društvo je imalo prosječnu ekonomičnost ukupnog poslovanja od 1,033 što bi značilo da je u promatranom periodu društvo ostvarivalo 3,3% više prihoda u odnosu na rashode.

Ekonomičnost poslovnih aktivnosti ili ekonomičnost poslovanja u odnos stavlja poslovne prihode sa poslovnim rashodima za promatrani period. Ona pokazuje bolju sliku ekonomičnosti obzirom da isključuje ostale prihode te se fokusira na samu osnovnu društva. Pokazuje koliko su poslovni prihodi veći ili manji u odnosu na poslovne rashode, odnosno rashode koji su društvu nužni za generiranje poslovnih prihoda. Najviša je ekonomičnost poslovnih aktivnosti bila 2021. godine

kada su poslovni prihodi za 5% viši u odnosu na ostvarene poslovne rashode. Prosječna ekonomičnost poslovnih aktivnosti za promatrani period iznosi 1,04 što se interpretira kao da je društvo u prosjeku ostvarilo 4% veće poslovne prihode u odnosu na ostvarene poslovne rashode.

Ekonomičnost financiranja pokazatelj je koji se računa kao omjer financijskih prihoda i financijskih rashoda. U 2019. godini društvo je na kunu financijskih rashoda ostvarivalo 0,05 kuna financijskih prihoda, zatim u 2020. godini 0,06 kuna financijskih prihoda te u 2021. godini ponovno 0,05 kuna financijskih prihoda po kuni financijskih rashoda. Jasno je kako je ovaj pokazatelj u skladu sa obvezama po kreditima, dok dane pozajmice nisu toliko značajne kao obveze prema bankama.

Tablica 28: Komparativni prikaz pokazatelja ekonomičnosti odabranih konkurenata

	KTC d.d.			Kaufland Hrvatska k.d.			TOMMY d.o.o.		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,03	1,03	1,04	1,01	1,00	1,02	1,05	1,02	1,05
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	1,04	1,04	1,05	1,01	1,00	1,02	1,06	1,03	1,05
Ekonomičnost financiranja	0,05	0,06	0,05	0,13	0,10	0,92	0,22	0,18	0,37

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja društva

Kada se usporede pokazatelji ekonomičnosti, društvo TOMMY d.o.o ima najbolje pokazatelje ukupnog poslovanja, gdje na ukupne troškove ostvaruju više prihoda u odnosu na društva KTC d.d. i Kaufland Hrvatska k.d., koji su iznosili 1,05 u 2019. te 2021. godini, dok je bio nešto niži u 2020. godini i iznosio 1,02. Kaufland Hrvatska ima najniže pokazatelje ekonomičnosti kada je riječ o ekonomičnosti ukupnog poslovanja i poslovnih aktivnosti, dok društvo KTC d.d. ima najnižu ekonomičnost financiranja, što bi značilo da su im financijski prihodi dosta niži od financijskih rashoda. Taj je pokazatelj najviši kod društva Kaufland u 2021. godini kada je društvo na svaku kunu financijskih rashoda imalo 0,92 kune financijskih prihoda. U prosjeku su ekonomičnost ukupnog poslovanja i poslovnih aktivnosti približno jednaki kod društava KTC d.d. i TOMMY d.o.o. Društvo Kaufland Hrvatska k.d. ima jednaku ekonomičnost ukupnog poslovanja i poslovnih aktivnosti, iz čega se može vidjeti kako im financijski prihodi i rashodi nisu značajna stavka u ukupnom računu dobiti i gubitka.

4.4.2. Ocjena uspješnosti poslovanja na temelju pokazatelja profitabilnosti

Nakon pokazatelja ekonomičnosti, nastavku su prikazani pokazatelji profitabilnosti društva KTC d.d. za razdoblje od 2019. do 2021. godine, a zatim tablični komparativni prikaz sa konkurentima.

Tablica 29: Pokazatelji profitabilnosti društva KTC d.d. za promatrano razdoblje

KTC d.d.	2019	2020	2021
Neto profitna marža	3,07%	3,28%	3,69%
Bruto profitna marža	3,71%	3,91%	4,48%
Bruto rentabilnost imovine (ROA)	8,88%	9,80%	11,07%
Rentabilnost vlastitog kapitala (ROE)	15,94%	13,53%	16,87%

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja društva

Neto profitna marža računa se kao omjer neto dobiti uvećane za rashode od kamata i ukupnih prihoda. Ovaj pokazatelj govori koliko neto dobiti uvećane za rashode od kamata u odnosu na prihod ostaje društvu. Poželjno je da je taj pokazatelj što veći. Neto profitna marža kontinuirano je rasla od 2019. godine do 2021. godine. U 2019. godini neto profitna marža iznosila je 3,07%, zatim 3,28% u 2020. te 3,69% u 2021. godini.

Bruto profitna marža računa se kao omjer dobiti prije poreza uvećane za rashode od kamata i ukupnih prihoda. Predstavlja koliki postotak ukupnih prihoda društvo zadrži u obliku bruto dobiti uvećane za trošak kamate/rashode od kamate. Društvo je ostvarivalo bruto profitnu maržu u liniji sa neto profitnom maržom, odnosno kao i kod neto profitne marže, tako je i bruto profitna marža rasla od 2019. do 2021. godine. Bruto profitna marža, kao i neto profitna, najviša je bila u 2021. godini i iznosila je 4,48% što znači da je društvu ostajalo 4,48% bruto dobiti uvećane za rashode od kamata u odnosu na ukupan prihod. Najniža bruto profitna marža društva zabilježena je u 2019. godini kada je iznosila 3,71%.

Bruto rentabilnost imovine računa se kao omjer dobiti prije poreza uvećane za rashode od kamata i ukupne imovine. Kao i prethodna dva pokazatelja, tako je i bruto rentabilnost imovine rasla u periodu od 2019. do 2021. godine. Dakle, najviša bruto rentabilnost imovine bila je 2021. godine, kada je iznosila 11,07%, a najniža 2019. godine u vrijednosti od 8,88%.

Rentabilnost vlastitog kapitala predstavlja omjer neto dobiti i kapitala (kapital i rezerve). Pokazatelj predstavlja koliki je udio neto dobiti u kapitalu društva, odnosno predstavlja povrat na ukupni vlastiti kapital. Rentabilnost vlastitog kapitala najviša je bila 2021. godine kada je udio

neto dobiti u kapitalu bio 16,87%. Prosječna rentabilnost vlastitog kapitala kroz promatrano razdoblje iznosila je 15,45%, odnosno udio neto dobiti u kapitalu prosječno iznosi 15,45%.

Tablica 30: Komparativni prikaz pokazatelja profitabilnosti odabranih konkurenata

	KTC d.d.			Kaufland Hrvatska k.d.			TOMMY d.o.o.		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Neto profitna marža	3,07%	3,28%	3,69%	1,06%	-0,17%	1,51%	4,63%	2,48%	4,31%
Bruto profitna marža	3,71%	3,91%	4,48%	1,42%	-0,17%	1,98%	5,53%	2,82%	5,14%
Bruto rentabilnost imovine (ROA)	8,88%	9,80%	11,07%	1,72%	-0,18%	2,35%	11,42%	5,27%	10,30%
Rentabilnost vlastitog kapitala (ROE)	15,94%	13,53%	16,87%	1,41%	-0,81%	2,47%	571,78%	70,43%	76,47%

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja društva

Kada se pogledaju pokazatelji profitabilnosti za odabrana tri konkurenta, može se zaključiti kako Kaufland Hrvatska k.d. ima najnižu neto profitnu maržu, kao i bruto profitnu maržu, ali također i ROA i ROE su dosta niži u odnosu na ostala dva društva. Tijekom 2020. godine društvo je imalo gubitak, zbog čega su svi pokazatelji negativni. U 2021. godini su se uspjeli vratiti na pozitivan rezultat te su im tada pokazatelji profitabilnosti i bili najviši tijekom promatranog razdoblja. Društvo TOMMY d.o.o. je imalo najvišu bruto i neto profitnu maržu te rentabilnost vlastitog kapitala. Bruto rentabilnost imovine je u prosjeku najviša kod društva KTC d.d. u razdoblju od 2019. do 2021. godine.

5. ZAKLJUČAK

Industrija maloprodaje ima svoje karakteristike, kako globalno, tako i regionalno u Republici Hrvatskoj. U Republici Hrvatskoj, kada se promatra trgovina robe na malo, uvijek se ističe top 10 sličnih maloprodavača, među kojima su KTC d.d., TOMMY d.o.o., Kaufland Hrvatska k.d., Konzum, Lidl, Plodine, Spar te nema značajnih variranja u pogledu njihovog udjela u ukupnom tržištu. Kada je potrebno provesti analize njihovog poslovanja, poseže se za najpoznatijim oblicima analize financijskih izvještaja – horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja, kao i analiza pomoću financijskih pokazatelja.

Na temelju provedenih horizontalnih i vertikalnih analiza na tri odabrana poduzeća i konkurenta – KTC d.d., Kaufland Hrvatska k.d. te TOMMY d.o.o., jednostavno se može zaključiti kako je struktura bilance, ali i računa dobiti i gubitka dosta slična za sva tri društva, dok je također i s druge strane i kretanje njihovih stavki unutar bilance i računa dobiti i gubitka dosta slično i bez velikih različitosti. Najznačajnije stavke su kod sva tri konkurenta, gledajući aktivu, dugotrajna materijalna (nekretnine, postrojenja i oprema) i nematerijalna imovina te potraživanja od kupaca i novac u banci i blagajni. Kada se pogleda pasiva, dosta se sva tri društva financiraju iz tuđih izvora sredstava zbog čega su im dugoročne i kratkoročne obveze za zajmove (kod društva TOMMY d.o.o. i za najmove) jako značajne u strukturi pasive.

Kada se gledaju računi dobiti i gubitka, sva tri promatrana konkurenta imaju najznačajnije udjele prihoda od prodaje izvan grupe, troškove prodane robe, troškove osoblja te troškove amortizacije. Sve je to u skladu s očekivanjima postavljenim posmatrajući samu industriju i oblik poslovanja analiziranih konkurenata. Financijski pokazatelji promatranih i analiziranih konkurenata ukazuju na činjenicu kako društva imaju sličan obrazac ponašanja i djelovanja.

LITERATURA

1. Anić, I. D. (2002): Razvitak hrvatske maloprodaje i ekonomsko okruženje. *Ekonomski pregled*, 53(9-10), 883-902.
2. Anić, I. D. (2022). *Sektorske analize. Trgovina na malo.*
3. Brčić-Stipčević, V., & Renko, S. (2007). Čimbenici utjecaja na izbor maloprodajnih oblika. *Zbornik ekonomskog fakulteta u Zagrebu*, 5(1), 387-401.
4. Cirkveni Filipović, T. (2020.), *Hrvatski računovodstveni sustav – HSFI, MRS, MSFI i Tumačenja, VIII. Izdanje.* Zagreb: RRIF plus d.o.o.
5. Dečman, N. (2012). Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj. *Ekonomski pregled*, 63(7-8), 446-467.
6. Dragičević, M. (2012.). *Konkurentnost, Projekt za Hrvatsku.* Zagreb, Školska knjiga
7. Državni zavod za statistiku (2022). Podaci [baza podataka], preuzeto s: <https://podaci.dzs.hr/hr/>
8. Enciklopedija (2022), Enciklopedija.hr [baza podataka], pristupljeno: lipanj 2023. godine
9. FINA (2022.), Financijski izvještaji [baza podataka], preuzeto s: <https://www.fina.hr>
10. Gabrić, D., & Bošnjak, Ž. (2018). Uloga pokazatelja analize novčanog tijeka u utvrđivanju računovodstvenih manipulacija u financijskim izvještajima poduzeća. *Ekonomski misao i praksa*, (2), 517-544.
11. Gulin, D. (Ed.). (2008). *Primjena hrvatskih standarda financijskog izvještavanja: s poreznim propisima.* Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.
12. Gulin, D., Tušek, B., Žager, L. (2004). *Poslovno planiranje, kontrola i analiza.* Zagreb, HZRFD.
13. Investopedia dictionary (2021.), Financial term dictionary [baza podataka], preuzeto s <https://www.investopedia.com/financial-term-dictionary-4769738>
14. Ježovita, A. (2015). Mogućnosti ocjene kvalitete zaduženosti poduzeća primjenom financijskih pokazatelja profitabilnosti. *Zbornik radova Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru, (Posebno izdanje 2015)*, 158-173.
15. Ježovita, A. (2018). Specifičnosti analize financijskih izvještaja proračunskih korisnika. *Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu*, 16(2), 73-92.

16. Lacković, Z. i Dragišić, Lj. (2006). Mikroekonomska konkurentnost i njezina važnost za Republiku Hrvatsku. *Ekonomski vjesnik*, XIX (1-2), 43-54.
17. Novak, B., Sajter, D. (2005). Financijski omjeri. *Ekonomski vjesnik Review of Contemporary Entrepreneurship, Business, and Economic Issues*, 18(1-2), 89-96.
18. Obadić, A., & Globan, T. (2014). Determinante i potencijali trgovine na malo u malom otvorenom gospodarstvu–primjer Hrvatske. *Zbornik radova znanstvenog skupa: Razvojni potencijali hrvatskog gospodarstva*, (ur. Družić, G.; Družić, I.), 269-287.
19. Posebne uzance u trgovini na malo, *Narodne novine*, broj 16/95, dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1995_03_16_301.html (2023.)
20. Pravilnik o klasifikaciji prodavaonica i drugih oblika trgovine na malo, *Narodne novine*, broj 39/2009, dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_03_39_889.html (2023.)
21. Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (*Narodne novine*, br. 95/16; NN 144/20)
22. Sudski registar (2022.), Pretraga subjekata [baza podataka], preuzeto s: <https://sudreg.pravosudje.hr/registar/f?p=150:1>
23. Tintor, Ž. (2020). Analiza financijskih izvještaja u funkciji donošenja kvalitetnijih poslovnih odluka. *Obrazovanje za poduzetništvo-E4E: znanstveno stručni časopis o obrazovanju za poduzetništvo*, 10(1), 84-103.
24. Tipurić, D. (2012.). *Konkurentna prednost poduzeća – izbor između nižih troškova i diferencijacije*. Ekonomski fakultet u Zagrebu
25. Vukoja, B. (2018): *Analiza financijskih pokazatelja i odlučivanje u poduzeću*. *Tranzicija*, 20(41), 105-115.
26. *Zakon o računovodstvu*, *Narodne Novine* br. 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20 (2015.)
27. *Zakon o trgovini*, *Narodne Novine* br. 87/08, 96/08, 116/08, 76/09, 114/11, 68/13, 30/14, 32/19, 98/19, 32/20, 33/23, (2023.)
28. Žager K., Mamić Sačer I., Sever Mališ S., Ježovita A., Žager L. (2017.). *Analiza financijskih izvještaja*, 3 izmijenjeno i dopunjeno izdanje.
29. Žager L, Sačer M, Sever Mališ S, (2020): *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*; četvrto izdanje, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.

POPIS SLIKA

Slika 1. Top 10 trgovaca na malo u 2021. godini	11
---	----

POPIS TABLICA

Tablica 1: Struktura tržišta trgovine na malo u Republici Hrvatskoj za period od 2018. do 2021. godine prema ostvarenim prihodima	12
Tablica 2: Pokazatelji uspješnosti poslovanja.....	22
Tablica 3: Pokazatelji sigurnosti poslovanja.....	23
Tablica 4: Horizontalna analiza bilance društva KTC d.d.....	26
Tablica 5: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka društva KTC d.d.	30
Tablica 6: Vertikalna analiza bilance društva KTC d.d.....	32
Tablica 7: Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka društva KTC d.d.	34
Tablica 8: Horizontalna analiza novčanog toka društva KTC d.d. za razdoblje od 2019. do 2021. godine.....	36
Tablica 9: Horizontalna analiza bilance društva KAUF LAND HRVATSKA k.d.	38
Tablica 10: Vertikalna analiza bilance društva KAUF LAND HRVATSKA k.d.	39
Tablica 11: Horizontalna analiza bilance društva TOMMY d.o.o.....	40
Tablica 12: Vertikalna analiza bilance društva TOMMY d.o.o.....	41
Tablica 13: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka društva KAUF LAND HRVATSKA k.d.	42
Tablica 14: Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka društva KAUF LAND HRVATSKA k.d.	43
Tablica 15: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka društva TOMMY d.o.o.	44
Tablica 16: Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka društva TOMMY d.o.o.	44
Tablica 17: Komparativni prikaz pomoću horizontalne analize bilance za odabrana društva (2021. godina u odnosu na 2020. godinu).....	46
Tablica 18: Komparativni prikaz pomoću horizontalne analize računa dobiti i gubitka (2021. godina u odnosu na 2020. godinu).....	48
Tablica 19: Komparativni prikaz pomoću vertikalne analize bilance	50
Tablica 20: Komparativni prikaz pomoću vertikalne analize računa dobiti i gubitka.....	52
Tablica 21: Pokazatelji likvidnosti za društvo KTC d.d. u razdoblju od 2019. do 2021. godine.	53
Tablica 22: Komparativni prikaz pokazatelja likvidnosti poslovanja odabranih društava	55
Tablica 23: Pokazatelji zaduženosti društva KTC d.d. za razdoblje od 2019. do 2021. godine... ..	55
Tablica 24: Komparativni prikaz pokazatelja zaduženosti odabranih konkurenata	57
Tablica 25: Pokazatelji aktivnosti društva KTC d.d. za razdoblje od 2019. do 2021. godine.....	57

Tablica 26: Komparativni prikaz pokazatelja aktivnosti odabranih konkurenata	58
Tablica 27: Pokazatelji ekonomičnosti društva KTC d.d. za promatrano razdoblje	59
Tablica 28: Komparativni prikaz pokazatelja ekonomičnosti odabranih konkurenata.....	60
Tablica 29: Pokazatelji profitabilnosti društva KTC d.d. za promatrano razdoblje	61
Tablica 30: Komparativni prikaz pokazatelja ekonomičnosti odabranih konkurenata.....	62

PRILOZI

Prilog 1: Bilanca i Račun dobiti i gubitka društva KTC d.d. za 2021. i 2020. godinu

	Bilješka	31.12.2020. HRK	31.12.2021. HRK
AKTIVA			
Nematerijalna imovina	4.1	636.502	1.065.643
Nekretnine, postrojenja i oprema i dr.	4.2	354.549.368	362.603.599
Ulaganja u nekretnine	4.2	6.360.247	5.988.309
Udjeli (dionice) u ovisnim društvima	4.3	71.876.155	72.017.386
Dani zajmovi, depoziti i sl.	4.3	5.206.422	4.480.159
Dugotrajna imovina	4	438.628.694	446.155.096
Zalihe	5.1	99.914.519	115.789.813
Potraživanja od kupaca	5.3	42.898.149	49.228.770
Ostala potraživanja	5.3	648.780	1.424.118
Dani zajmovi, depoziti i sl.	5.2	21.248.895	6.751.612
Novac u banci i blagajni	5.4	36.772.975	68.560.547
Kratkotrajna imovina	5	201.483.318	241.754.860
UKUPNO AKTIVA		640.112.012	687.909.956
Izvanbilančna evidencija	9.	172.141.790	141.016.257
PASIVA			
Temeljni kapital		29.808.000	29.808.000
Rezerve iz dobiti		1.490.400	1.490.400
Revalorizacijske rezerve		1.940.216	-
Rezerve fer vrijednosti		-	141.230
Zadržana dobit		191.740.084	218.890.700
Dobit poslovne godine		35.210.400	50.789.708
KAPITAL I REZERVE	6.	260.189.100	301.120.038
Rezerviranja		-	-
Dugoročne obveze	7.1	119.484.817	101.139.164
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama		52.620.307	37.930.801
Obveze prema dobavljačima		172.199.437	206.630.181
Ostale kratkoročne obveze		29.499.399	38.352.837
Kratkoročne obveze	7.2	254.319.143	282.913.819
Odgođeno priznavanje prihoda	8.	6.118.952	2.736.935
UKUPNO PASIVA		640.112.012	687.909.956
Izvanbilančna evidencija	9.	172.141.790	141.016.257

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

	Bilješka	2020. godina HRK	2021. godina HRK
Poslovni prihodi	3.	1.601.351.743	1.697.819.462
Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe		841.486	848.659
Prihodi od prodaje (izvan grupe)		1.512.039.649	1.600.845.649
Prihodi na temelju uporabe vlastitih proizvoda, robe i usluga		26.933	31.999
Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)		88.443.675	96.093.155
Poslovni rashodi	3.	1.539.682.041	1.622.285.064
Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje i got.proiz.		41.157	(22.462)
Troškovi sirovina i materijala		45.866.979	51.128.961
Troškovi prodane robe		1.254.417.796	1.326.337.250
Ostali vanjski troškovi (troškovi usluga)		38.154.394	42.097.177
Troškovi osoblja		130.502.094	133.682.339
Amortizacija		42.129.786	39.089.864
Vrijednosno usklađivanje kratkotrajne imovine		277.370	446.986
Ostali troškovi i rashodi		28.292.465	29.524.949
Operativna dobit		61.669.702	75.534.398
Financijski prihodi		1.058.029	625.297
Financijski rashodi		17.285.619	11.803.984
Financijski rezultat		(16.227.590)	(11.178.687)
Dobit prije oporezivanja		45.442.112	64.355.711
Porez na dobit		10.231.712	13.566.003
DOBIT RAZDOBLJA	3.	35.210.400	50.789.708
Zarada po dionici			
Osnovna zarada po dionici u kunama		1.181,24	1.703,90
<u>Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti</u>			
Neto dobit razdoblja	3.	35.210.400	50.789.708
Ostala sveobuhvatna dobit:			
Promjene revalorizacijskih rezervi dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine		3.320.251	1.940.217
SVEOBUH VATNA DOBIT ZA GODINU	3.	38.530.651	52.729.925

Izvor: Financijski izvještaji društva za 2021. godinu (preuzeto sa fina.hr)

Prilog 2: Novčani tijek društva KTC d.d. za 2021. i 2020. godinu

Izveštaj o novčanom toku

Bilješka	2020. godina HRK	2021. godina HRK
Novčani tok od poslovnih aktivnosti		
Dobit prije poreza	45.442.112	64.355.711
Amortizacija	42.129.786	39.089.864
Dobici (gubici) od prodaje i vrijedn.usklađ. dugotrajne mater. i nemater. imovine	5.279.445	145.321
Dobici (gubici) od prodaje, nerealizirani dobiti (gubici) i vrijed. usklađ. financijske imovine	6.046.056	9.292.073
Rashodi od kamata	293.939	293.169
Tečajne razlike (nerealizirane)	2.594.263	(215.422)
Povećanje (smanjenje) novčanih tokova prije promjena u radnom kapitalu	101.785.601	112.960.716
Povećanje (smanjenje) kratkoročnih obveza	(12.920.122)	42.327.461
Povećanje (smanjenje) kratkotrajnih potraživanja	5.178.535	(7.105.959)
Povećanje (smanjenje) zaliha	3.830.834	(15.875.294)
Promjene u radnom kapitalu	(3.910.753)	19.346.208
Novac iz poslovanja	97.874.848	132.306.924
Novčani izdaci za kamate	(3.617.393)	(2.425.296)
Plaćeni porez na dobit	(10.960.543)	(13.991.904)
NETO NOVČANI TOKOVI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI	83.296.907	115.889.724
Novčani tok od investicijskih aktivnosti		
Novčani primici od prodaje dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine	3.766.704	1.244.368
Novčani primici s osnove povrata danih zajmova	7.909.274	10.476.960
Novčani izdaci za kupnju dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine	(24.582.435)	(48.590.986)
Novčani izdaci s osnove danih zajmova	(6.052.630)	(4.545.489)
NETO NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI	(18.959.087)	(41.415.147)
Novčani tok od financijskih aktivnosti		
Novčani primici od glavnica kredita i pozajmica	43.447.725	24.716.250
Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi	(95.648.923)	(57.403.255)
Novčani izdaci za isplatu dividendi	(7.000.000)	(10.000.000)
NETO NOVČANI TOKOVI OD FINACIJSKIH AKTIVNOSTI	(59.201.203)	(42.687.005)
NETO POVEĆANJE ILI SMANJENJE NOVČANIH TOKOVA	5.136.617	31.787.572
Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja	31.636.358	36.772.975

Izvor: Financijski izvještaji društva za 2021. godinu (preuzeto sa fina.hr)

Prilog 3: Bilanca i Račun dobiti i gubitka društva KTC d.d. za 2019. i 2018. godinu

Izveštaj o financijskom položaju

	Bilješka	31.12.2019. HRK	31.12.2018. HRK
AKTIVA			
Nematerijalna imovina	4.1	671.510	238.768
Nekretnine, postrojenja i oprema i dr.	4.2	377.130.293	353.066.950
Ulaganja u nekretnine	4.2	6.629.780	12.458.063
Udjeli (dionice) u ovisnim društvima	4.3	72.774.292	72.158.170
Dani zajmovi, depoziti i sl.	4.3	5.932.685	24.665.688
Dugotrajna imovina		463.138.560	462.587.639
Zalihe	5.1	103.745.353	98.198.546
Potraživanja od kupaca	5.3	46.957.014	47.013.537
Ostala potraživanja	5.3	1.768.450	1.670.417
Dani zajmovi, depoziti i sl.	5.2	31.851.351	22.082.360
Novac u banci i blagajni	5.4	31.636.358	29.223.656
Kratkotrajna imovina		215.958.526	198.188.516
UKUPNO AKTIVA		679.097.086	660.776.155
Izvanbilančna evidencija	9.	225.057.284	250.480.181
PASIVA			
Temeljni kapital		29.808.000	29.808.000
Rezerve iz dobiti		1.490.400	1.490.400
Revalorizacijske rezerve		5.260.467	8.580.719
Rezerve fer vrijednosti		616.122	-
Zadržana dobit		158.347.099	126.353.021
Dobit poslovne godine		37.072.734	35.673.826
KAPITAL I REZERVE	6.	232.594.822	201.905.966
Rezerviranja		-	-
Dugoročne obveze	7.1	168.905.440	188.946.885
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama		53.241.521	53.146.876
Obveze prema dobavljačima		191.502.962	189.363.932
Ostale kratkoročne obveze		30.375.241	24.582.496
Kratkoročne obveze	7.2	275.119.724	267.093.304
Odgođeno priznavanje prihoda	8.	2.477.100	2.830.000
UKUPNO PASIVA		679.097.086	660.776.155
Izvanbilančna evidencija	9.	225.057.284	250.480.181

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

	Bilješka	2019. godina HRK	2018. godina HRK
Poslovni prihodi	3.	1.625.144.193	1.545.965.456
Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe		942.922	1.037.236
Prihodi od prodaje (izvan grupe)		1.538.585.474	1.459.262.308
Prihodi na temelju uporabe vlastitih proizvoda, robe i usluga		42.808	51.412
Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)		85.572.989	85.614.500
Poslovni rashodi	3.	1.565.389.076	1.489.791.087
Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje i got.proiz.		(9.687)	(25.100)
Troškovi sirovina i materijala		50.987.605	48.050.633
Troškovi prodane robe		1.278.926.664	1.226.827.874
Ostali vanjski troškovi (troškovi usluga)		40.747.764	39.113.942
Troškovi osoblja		128.580.264	120.164.663
Amortizacija		40.205.155	34.588.822
Vrijednosno usklađivanje kratkotrajne imovine		700.743	463.935
Ostali troškovi i rashodi		25.250.568	20.606.318
Operativna dobit		59.755.117	56.174.369
Financijski prihodi		576.211	2.060.036
Financijski rashodi		12.782.884	12.657.644
Financijski rezultat		(12.206.673)	(10.597.608)
Dobit prije oporezivanja		47.548.444	45.576.761
Porez na dobit		10.475.710	9.902.935
DOBIT RAZDOBLJA	3.	37.072.734	35.673.826
Zarada po dionici			
Osnovna zarada po dionici u kunama		1.243,72	1.196,79
<u>Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti</u>			
Neto dobit razdoblja	3.	37.072.734	35.673.826
Ostala sveobuhvatna dobit:			
Promjene revalorizacijskih rezervi dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine		3.320.251	3.320.251
SVEOBUH VATNA DOBIT ZA GODINU	3.	40.392.985	38.994.077

Izvor: Financijski izvještaji društva za 2019. godinu (preuzeto sa fina.hr)

Prilog 4: Novčani tijek društva KTC d.d. za 2019. i 2018 godinu

Izveštaj o novčanom toku

Bilješka	2019. godina HRK	2018. godina HRK
Novčani tok od poslovnih aktivnosti		
Dobit prije poreza	47.548.444	45.576.761
Amortizacija	40.205.155	34.588.822
Dobici (gubici) od prodaje i vrijedn.usklađ. dugotrajne mater. i nemater. imovine	3.608.603	(321.868)
Dobici (gubici) od prodaje, nerealizirani dobiti (gubici) i vrijed. usklađ. financijske imovine	4.310.184	5.718.026
Rashodi od kamata	290.260	-
Tečajne razlike (nerealizirane)	868.166	(251.112)
Povećanje (smanjenje) novčanih tokova prije promjena u radnom kapitalu	96.830.812	85.310.629
Povećanje (smanjenje) kratkoročnih obveza	12.125.441	7.032.101
Povećanje (smanjenje) kratkotrajnih potraživanja	(41.510)	(5.180.179)
Povećanje (smanjenje) zaliha	(5.546.807)	(12.560.473)
Promjene u radnom kapitalu	6.537.124	(10.708.551)
Novac iz poslovanja	103.367.936	74.602.078
Novčani izdaci za kamate	(4.546.566)	(5.129.180)
Plaćeni porez na dobit	(11.204.546)	(10.631.771)
NETO NOVČANI TOKOVI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI	87.616.824	58.841.127
Novčani tok od investicijskih aktivnosti		
Novčani primici od prodaje dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine	395.370	1.154.707
Novčani primici s osnove povrata danih zajmova	6.960.896	15.512.372
Novčani izdaci za kupnju dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine	(60.466.925)	(94.227.177)
Novčani izdaci s osnove danih zajmova	(4.717.073)	(17.168.934)
NETO NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI	(57.827.732)	(94.729.032)
Novčani tok od financijskih aktivnosti		
Novčani primici od glavnica kredita i pozajmica	76.882.143	104.725.491
Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi	(97.258.533)	(71.550.477)
Novčani izdaci za isplatu dividendi	(7.000.000)	(5.000.000)
NETO NOVČANI TOKOVI OD FINACIJSKIH AKTIVNOSTI	(27.376.390)	28.175.014
NETO POVEĆANJE ILI SMANJENJE NOVČANIH TOKOVA	2.412.702	(7.712.891)
Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja	29.223.656	36.936.547

Izvor: Financijski izvještaji društva za 2019. godinu (preuzeto sa fina.hr)

Prilog 5: Financijski izvještaji društva TOMMY d.o.o. za 2020. i 2021. godinu

Tommy d.o.o., Split, OIB: 00278260010

Izveštaj o financijskom položaju

Na dan 31. prosinca 2021.

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješka	1. siječnja 2020. (prepravljeno) '000kn	31. prosinca 2020. (prepravljeno) '000kn	31. prosinca 2021. '000kn
IMOVINA				
Dugotrajna imovina				
Nekretnine, postrojenja i oprema	5	218.013	233.186	332.224
Nematerijalna imovina	5	8.539	11.785	13.095
Ulaganje u nekretnine	6	5.679	24.300	-
Imovina s pravom korištenja	7	747.533	760.459	732.675
Dani zajmovi i depoziti	8	59.464	80.505	75.446
Dugotrajna potraživanja	9	23.442	20.134	16.538
Odgodena porezna imovina	10	1.061	3.765	4.484
Ukupna dugotrajna imovina		1.063.731	1.134.133	1.174.462
Kratkotrajna imovina				
Zalihe	11	209.774	220.953	269.920
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	12, 13	149.795	181.322	201.055
Potraživanje za porez na dobit		-	13.906	-
Dani zajmovi i depoziti	14	59.589	72.125	80.192
Novac i novčani ekvivalenti	15	12.502	13.330	22.335
Ukupna kratkotrajna imovina		431.640	501.636	573.502
Ukupna imovina		1.495.371	1.635.770	1.747.964
VLASNIČKA GLAVNICA I OBVEZE				
Kapital i pričuve				
Temeljni kapital	16	19.170	19.170	19.170
Rezerve		(824)	(824)	(824)
Zadržana dobit		3.347	44.033	151.192
Ukupno glavnica		21.693	62.379	169.538
OBVEZE				
Dugoročne obveze				
Dugoročne obveze po zajmovima i kreditima	17	98.041	127.438	137.788
Obveze po najmovima	21	660.395	646.582	613.850
Ukupno dugoročne obveze		758.436	774.019	751.638
Kratkoročne obveze				
Kratkoročne obveze po zajmovima i kreditima	18	144.223	178.190	149.410
Obveze prema dobavljačima	19	426.720	454.021	481.985
Obveze prema zaposlenima	20	19.884	21.297	22.470
Obveze po najmovima	21	65.873	100.999	112.460
Obveza za porez na dobit		2.727	-	10.814
Ostale obveze	22	55.815	44.864	49.649
Ukupno kratkoročne obveze		715.242	799.371	826.788
Ukupno glavnica i obveze		1.495.371	1.635.770	1.747.964

Tommy d.o.o., Split, OIB: 00278260010
 Izvještaj o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
 Za godinu završenu 31. prosinca 2021.

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješka	2020. (prepravljeno) '000kn	2021. '000kn
Poslovni prihodi	23, 24	3.038.562	3.478.724
Ostali prihodi poslovanja	25	15.768	12.420
Ukupno prihodi poslovanja		3.054.330	3.491.144
Troškovi sirovina i materijala	26	(64.475)	(65.731)
Troškovi prodane robe		(2.204.865)	(2.505.375)
Troškovi osoblja	27	(312.479)	(333.202)
Troškovi amortizacije	5,6,7	(176.965)	(179.181)
Troškovi usluga	28	(127.114)	(142.550)
Ostali troškovi poslovanja	29	(87.884)	(92.949)
Ukupno rashodi poslovanja		(2.973.782)	(3.318.988)
Dobit iz poslovanja			
Financijski prihodi	30	5.685	7.806
Financijski rashodi	31	(31.863)	(21.059)
Neto financijski rezultat		(26.178)	(13.253)
Dobit prije oporezivanja		54.370	158.903
Porez na dobit	32	(10.435)	(29.253)
Dobit tekuće godinu		43.935	129.650
Ukupna sveobuhvatna dobit tekuće godine		43.935	129.650

Izvor: Financijski izvještaji društva za 2021. godinu (preuzeto sa fina.hr)

Prilog 6: Financijski izvještaji društva TOMMY d.o.o. za 2018. i 2019. godinu

Tommy d.o.o., Split, OIB: 00278260010

Izvještaj o financijskom položaju

Na dan 31. prosinca 2019.

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješka	31. prosinac 2019. '000HRK	31. prosinac 2018. '000HRK
IMOVINA			
Dugotrajna imovina			
Goodwill	5	-	116.476
Nekretnine, postrojenja i oprema	6	219.096	735.766
Ulaganje u nekretnine	6	5.679	24.687
Nematerijalna imovina	6	8.539	7.488
Imovina s pravom korištenja	7	747.533	-
Udio u pridruženom društvu	8	-	134.122
Dani zajmovi i depoziti	9	59.464	28.155
Dugotrajna potraživanja	10	23.442	27.003
Odgođena porezna imovina	11	1.083	2.306
Ukupna dugotrajna imovina		1.064.836	1.076.003
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	12	209.774	211.815
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	13,14	142.225	94.977
Kratkotrajna financijska imovina	15	59.569	78.002
Novac i novčani ekvivalenti	16	12.502	16.259
Ukupna kratkotrajna imovina		424.070	401.053
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	17	34.576	36.364
Ukupna imovina		1.523.481	1.513.420
VLASNIČKA GLAVNICA I OBVEZE			
Kapital i pričuve			
Temeljni kapital	18	19.170	314.000
Rezerve	18	1	1
Zadržana dobit		1.132	139.064
Dobit tekuće godine		2.374	124.037
Ukupno glavnica		22.677	577.102
OBVEZE			
Dugoročne obveze			
Dugoročne obveze po zajmovima i kreditima	19	98.041	207.104
Obveze za imovinu s pravom korištenja	20	687.521	-
Ukupno dugoročne obveze		785.562	207.104
Kratkoročne obveze			
Kratkoročne obveze po zajmovima i kreditima	21	144.223	249.545
Obveze prema dobavljačima	22	426.721	413.784
Obveze prema zaposlenima	23	19.884	24.320
Obveze za imovinu s pravom korištenja	20	65.873	-
Ostale obveze	24	55.026	40.202
Ukupno kratkoročne obveze		711.727	727.851
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	25	3.515	1.363
Ukupno glavnica i obveze		1.523.481	1.513.420

Tommy d.o.o., Split, OIB: 00278260010
 Izvještaj o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
 Za godinu završenu 31. prosinca 2019.

(Svi iznosi izraženi su tisućama kuna)

	Bilješka	2019 '000HRK	2018 '000HRK
Poslovni prihodi	26	3.067.263	2.798.279
Ostali poslovni prihodi	27	16.184	8.867
Ukupno prihodi poslovanja		3.083.447	2.807.146
Troškovi sirovina i materijala	28	(64.977)	(61.263)
Troškovi prodane robe	29	(2.201.026)	(2.028.406)
Troškovi osoblja	30	(300.020)	(277.614)
Troškovi amortizacije	6,7	(161.162)	(94.014)
Troškovi usluga	31	(111.388)	(134.021)
Ostali troškovi poslovanja	32	(78.199)	(58.407)
Ukupno rashodi poslovanja		(2.916.772)	(2.653.725)
Dobit iz poslovanja		166.675	153.421
Financijski prihodi	33	4.168	8.689
Financijski rashodi	34	(19.061)	(9.445)
Neto financijski prihodi		(14.893)	(756)
Dobit prije oporezivanja		151.782	152.665
Porez na dobit	35	(29.149)	(28.628)
Dobit tekuće godine		122.633	124.037
Ukupna sveobuhvatna dobit tekuće godine		122.633	124.037

Izvor: Financijski izvještaji društva za 2019. godinu (preuzeto sa fina.hr)

Prilog 7: Financijski izvještaji društva KAUF LAND HRVATSKA k.d. na 28.2.2021 i 28.2.2022

Naziv pozicije		Rbr bilješke	Prethodno razdoblje	Tekuće razdoblje	Prethodno razdoblje	Tekuće razdoblje
			Društvo (tisuće kuna)		Grupa (tisuće kuna)	
I	POSLOVNI PRIHODI		3.933.957	4.273.542	3.936.055	4.274.685
1.	Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe		-	-	-	-
2.	Prihodi od prodaje (izvan grupe)	3	3.868.570	4.178.225	3.868.570	4.178.225
3.	Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga		-	-	-	-
4.	Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	4	708	-	38	-
5.	Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	4	64.681	95.317	67.449	96.460
II	POSLOVNI RASHODI		3.941.847	4.193.403	3.901.221	4.151.335
1.	Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda		-	-	-	-
2.	Materijalni troškovi		3.222.079	3.440.388	3.240.082	3.457.413
a)	<i>Troškovi sirovina i materijala</i>		22.297	28.322	23.782	28.511
b)	<i>Troškovi prodane robe</i>	5	2.828.374	3.012.678	2.828.367	3.012.671
c)	<i>Ostali vanjski troškovi</i>	5	371.408	401.388	387.933	416.231
3.	Troškovi osoblja		328.995	350.895	368.494	391.365
a)	<i>Neto plaće i nadnice</i>		213.627	234.939	241.568	262.816
b)	<i>Troškovi poreza i doprinosa iz plaća</i>		75.894	76.307	85.269	84.603
c)	<i>Doprinosi na plaće</i>		37.474	39.649	41.657	43.946
4.	Amortizacija	6	159.430	171.327	142.793	155.698
5.	Ostali troškovi	7	222.492	222.650	137.749	137.815
6.	Vrijednosna usklađenja		8	5	8	5
a)	<i>dugotrajne imovine osim financijske imovine</i>		-	-	-	-
b)	<i>kratkotrajne imovine osim financijske imovine</i>		8	5	8	5
7.	Rezerviranja	8	6.344	5.539	7.035	6.345
a)	<i>Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze</i>		2.843	3.622	2.982	4.111
b)	<i>Rezerviranja za porezne obveze</i>		-	-	-	-
c)	<i>Rezerviranja za započete sudske sporove</i>		3.470	1.917	4.022	2.234
d)	<i>Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava</i>		-	-	-	-
e)	<i>Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima</i>		31	-	31	-
f)	<i>Druga rezerviranja</i>		-	-	-	-
8.	Ostali poslovni rashodi	9	4.499	2.599	5.060	2.696
III	FINANCIJSKI PRIHODI	10	1.243	4.690	477	4.993
1.	Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe		-	-	-	-
2.	Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesima		-	-	-	-
3.	Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova poduzetnicima unutar grupe		1.208	1.253	429	-

Naziv pozicije		Rbr bilješke	Prethodno razdoblje	Tekuće razdoblje	Prethodno razdoblje	Tekuće razdoblje
			Društvo (tisuće kuna)		Grupa (tisuće kuna)	
4.	Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe		-	-	-	-
5.	Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe		-	104	-	93
6.	Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova		-	-	-	-
7.	Ostali prihodi s osnove kamata		35	28	48	29
8.	Tečajne razlike i ostali financijski prihodi		-	3.305	-	4.871
9.	Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine		-	-	-	-
10.	Ostali financijski prihodi		-	-	-	-
IV	FINANCIJSKI RASHODI	10	12.440	5.083	19.663	6.711
1.	Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe		-	-	-	-
2.	Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetnicima unutar grupe		798	-	920	-
3.	Rashodi s osnove kamata i slični rashodi		1.839	2.644	6.489	6.296
4.	Tečajne razlike i drugi rashodi		5.723	-	11.447	-
5.	Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine		103	197	104	197
6.	Vrijednosna usklađenja financijske imovine (neto)		-	-	-	-
7.	Ostali financijski rashodi		3.977	2.242	703	218
V	UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM		-	-	-	-
VI	UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA		-	-	-	-
VII	UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM		-	-	-	-
VIII	UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA		-	-	-	-
IX	UKUPNI PRIHODI		3.935.200	4.278.232	3.936.532	4.279.678
X	UKUPNI RASHODI		3.954.287	4.198.486	3.920.884	4.158.046
XI	DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA		(19.087)	79.746	15.648	121.632
1.	Dobit prije oporezivanja		-	79.746	15.648	121.632
2.	Gubitak prije oporezivanja		19.087	-	-	-
XII	POREZ NA DOBIT	11	-	20.295	6.053	28.124
XIII	DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA		(19.087)	59.451	9.595	93.508
1.	Dobit razdoblja		-	59.451	9.595	93.508
2.	Gubitak razdoblja		19.087	-	-	-
XIV	DOBITAK ILI GUBITAK RAZDOBLJA		(19.087)	59.451	9.595	93.508
1.	Pripisana imateljima kapitala matice		(19.087)	59.451	9.595	93.508
2.	Pripisana manjinskom (nekontrolirajućem) interesu		-	-	-	-

Naziv pozicije		Rbr bilješke	28. veljače 2021.	28. veljače 2022.	28. veljače 2021.	28. veljače 2022.
			Društvo (tisuće kuna)		Grupa (tisuće kuna)	
	AKTIVA					
A	POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL		-	-	-	-
B	DUGOTRAJNA IMOVINA		2.756.441	2.873.707	3.161.883	3.367.457
I	NEMATERIJALNA IMOVINA		-	-	-	-
1.	Izdaci za razvoj		-	-	-	-
2.	Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava		-	-	-	-
3.	Goodwill		-	-	-	-
4.	Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine		-	-	-	-
5.	Nematerijalna imovina u pripremi		-	-	-	-
6.	Ostala nematerijalna imovina		-	-	-	-
II	MATERIJALNA IMOVINA		2.317.607	2.434.873	3.146.706	3.360.110
1.	Zemljište	12	978.053	1.062.451	1.296.015	1.384.994
2.	Građevinski objekti	12	828.540	1.032.053	1.423.685	1.663.086
3.	Postrojenja i oprema	12	175.654	185.429	202.808	218.113
4.	Alati, pogonski inventar i transportna imovina	12	32.955	43.918	34.061	45.511
5.	Biološka imovina		-	-	-	-
6.	Predujmovi za materijalnu imovinu	12	146.228	22.195	154.228	23.303
7.	Materijalna imovina u pripremi	12	16.193	24.815	23.513	24.904
8.	Ostala materijalna imovina	12	13	9	13	10
9.	Ulaganje u nekretnine		-	-	-	-
10.	Imovina s pravom korištenja	23	139.971	64.003	12.383	209
III	DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA		438.834	438.834	-	-
1.	Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	13	438.834	438.834	-	-
2.	Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe		-	-	-	-
3.	Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe		-	-	-	-
4.	Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom		-	-	-	-
5.	Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom		-	-	-	-
6.	Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom		-	-	-	-
7.	Ulaganja u vrijednosne papire		-	-	-	-
8.	Dani zajmovi, depoziti i slično		-	-	-	-
9.	Ostala ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela		-	-	-	-
10.	Ostala dugotrajna financijska imovina		-	-	-	-
IV	POTRAŽIVANJA		-	-	-	-
1.	Potraživanja od poduzetnika unutar grupe		-	-	-	-
2.	Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom		-	-	-	-
3.	Potraživanja od kupaca		-	-	-	-
4.	Ostala potraživanja		-	-	-	-
V	ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	11	-	-	15.177	7.347

Naziv pozicije		Rbr	28. veljače 2021.	28. veljače 2022.	28. veljače 2021.	28. veljače 2022.
			Društvo (tisuće kuna)		Grupa (tisuće kuna)	
C	KRATKOTRAJNA IMOVINA		923.094	741.475	911.332	682.529
I	ZALIHE	14	337.053	399.896	337.088	400.207
1.	Sirovine i materijal		4.246	4.094	4.281	4.126
2.	Proizvodnja u tijeku		-	-	-	-
3.	Gotovi proizvod		-	-	-	-
4.	Trgovačka roba		332.807	395.802	332.807	395.802
5.	Predujmovi za zalihe		-	-	-	-
6.	Dugotrajna imovina namijenjena prodaji		-	-	-	279
7.	Biološka imovina		-	-	-	-
II	POTRAŽIVANJA		86.634	146.221	65.468	64.217
1.	Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	29	21.558	82.389	110	30
2.	Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom		-	-	-	-
3.	Potraživanja od kupaca	15	43.612	48.441	43.688	48.567
4.	Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika		9	11	10	12
5.	Potraživanja od države i drugih institucija	16	19.597	10.064	19.670	10.210
6.	Ostala potraživanja		1.858	5.316	1.990	5.398
III	KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA		67.261	61.811	67.261	61.811
1.	Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe		-	-	-	-
2.	Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe		-	-	-	-
3.	Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe		-	-	-	-
4.	Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom		-	-	-	-
5.	Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom		-	-	-	-
6.	Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom		-	-	-	-
7.	Ulaganja u vrijednosne papire		-	-	-	-
8.	Dani zajmovi, depoziti i slično	17	14.780	14.780	14.780	14.780
9.	Ostala financijska imovina	18	52.481	47.031	52.481	47.031
IV	NOVAC U BANC I BLAGAJNI	19	432.146	133.547	441.515	156.294
D	PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	20	1.748	1.641	2.576	2.307
E	Ukupno AKTIVA		3.681.283	3.616.823	4.075.791	4.052.293
F	IZVANBILANČNI ZAPISI	31	52.691	79.607	71.181	85.767
	PASIVA					
A	KAPITAL I REZERVE	21	2.343.853	2.403.304	2.586.517	2.680.180
I	TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL		3.059.680	3.059.680	3.059.680	3.059.680
II	KAPITALNE REZERVE		-	-	-	-
III	REZERVE IZ DOBITI		-	-	-	-
1.	Zakonske rezerve		-	-	-	-
2.	Rezerve za vlastite dionice		-	-	-	-
3.	Vlastite dionice i udjeli		-	-	-	-
4.	Statutarne rezerve		-	-	-	-
5.	Ostale rezerve		-	-	-	-

	Naziv pozicije	Rbr bilješke	28. veljače 2021.	28. veljače 2022.	28. veljače 2021.	28. veljače 2022.
			Društvo (tisuće kuna)		Grupa (tisuće kuna)	
IV	REVALORIZACIJSKE REZERVE		-	-	-	-
V	REZERVE FER VRIJEDNOSTI		-	-	-	-
1.	Fer vrijednost financijske imovine		-	-	-	-
2.	Učinkoviti dio zaštite novčanih tokova		-	-	-	-
3.	Učinkoviti dio zaštite neto ulaganja u inozemstvu		-	-	-	-
VI	ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK		(696.740)	(715.827)	(482.758)	(473.008)
1.	Zadržana dobit		-	-	-	-
2.	Preneseni gubitak		696.740	715.827	482.758	473.008
VII	DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE		(19.087)	59.451	9.595	93.508
1.	Dobit poslovne godine		-	59.451	9.595	93.508
2.	Gubitak poslovne godine		19.087	-	-	-
VIII	MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES		-	-	-	-
B	REZERVIRANJA	22	24.186	20.841	25.998	23.107
1.	Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze		8.649	10.009	9.510	11.034
2.	Rezerviranja za porezne obveze		-	-	-	-
3.	Rezerviranja za započete sudske sporove		8.889	7.566	9.840	8.807
4.	Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava		-	-	-	-
5.	Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima		3.349	3.266	3.349	3.266
6.	Druga rezerviranja		3.299	-	3.299	-
C	DUGOROČNE OBVEZE		597.369	415.543	747.791	565.001
1.	Obveze prema poduzetnicima unutar grupe		-	-	-	-
2.	Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe		-	-	-	-
3.	Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom		-	-	-	-
4.	Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom		-	-	-	-
5.	Obveze za zajmove, depozite i slično		-	-	-	-
6.	Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	24	529.133	415.409	745.467	564.867
7.	Obveze po dugoročnim najmovima	23	68.236	134	2.324	134
8.	Obveze za predujmove		-	-	-	-
9.	Obveze prema dobavljačima		-	-	-	-
10.	Obveze po vrijednosnim papirima		-	-	-	-
11.	Ostale dugoročne obveze		-	-	-	-
12.	Odgodena porezna obveza		-	-	-	-
D	KRA TKOROČNE OBVEZE		715.875	777.135	715.485	784.005
1.	Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	29	73.725	92.597	56.987	73.970
2.	Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe		-	-	-	-
3.	Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom		-	-	-	-
4.	Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom		-	-	-	-

Naziv pozicije		Rbr bilješke	28. veljače 2021.	28. veljače 2022.	28. veljače 2021.	28. veljače 2022.
			Društvo (tisuće kuna)		Grupa (tisuće kuna)	
5.	Obveze za zajmove, depozite i slično	25	4.585	5.413	4.628	5.441
6.	Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	24	112.040	111.367	178.847	177.665
7.	Tekući dio obveze po dugoročnim najmovima	23	74.782	65.996	10.303	83
8.	Obveze za predujmove		-	-	-	-
9.	Obveze prema dobavljačima	26	390.177	414.494	397.342	429.741
10.	Obveze po vrijednosnim papirima		-	-	-	-
11.	Obveze prema zaposlenicima	27	30.883	40.728	34.122	45.552
12.	Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	28	28.226	44.757	31.800	49.770
13.	Obveze s osnove udjela u rezultatu		-	-	-	-
14.	Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjena prodaji		-	-	-	-
15.	Ostale kratkoročne obveze		1.457	1.783	1.456	1.783
E	ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA		-	-	-	-
F	Ukupno PASIVA		3.681.283	3.616.823	4.075.791	4.052.293
G	IZVANBILANČNI ZAPISI	31	52.691	79.607	71.181	85.767

Izvor: Financijski izvještaji društva na dan 28.2.2022 (preuzeto sa fina.hr)

Prilog 8: Financijski izvještaji društva KAUF LAND HRVATSKA k.d. na 28.2.2019 i 29.2.2020

Naziv pozicije		Rbr	Prethodno	Tekuće	Prethodno	Tekuće
		bilješke	razdoblje	razdoblje	razdoblje	razdoblje
			Društvo (tisuće kuna)		Grupa (tisuće kuna)	
I	POSLOVNI PRIHODI		3.651.918	3.936.146	3.652.906	3.938.415
1.	Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	3	83	11	83	11
2.	Prihodi od prodaje (izvan grupe)	3	3.593.054	3.874.810	3.593.054	3.874.810
3.	Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga		-	-	-	-
4.	Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	4	673	622	365	48
5.	Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	4	58.108	60.703	59.404	63.546
II	POSLOVNI RASHODI		3.671.948	3.881.376	3.635.808	3.845.973
1.	Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda		-	-	-	-
2.	Materijalni troškovi		3.100.060	3.190.922	3.068.864	3.206.687
a)	<i>Troškovi sirovina i materijala</i>		21.418	18.638	22.917	20.338
b)	<i>Troškovi prodane robe</i>	5	2.662.605	2.840.453	2.662.593	2.840.443
c)	<i>Ostali vanjski troškovi</i>	5	416.037	331.831	383.354	345.906
3.	Troškovi osoblja		285.161	317.983	320.942	358.917
a)	<i>Neto plaće i nadnice</i>		167.101	205.436	189.994	232.258
b)	<i>Troškovi poreza i doprinosa iz plaća</i>		77.261	74.336	86.247	84.184
c)	<i>Doprinosi na plaće</i>		40.799	38.211	44.701	42.475
4.	Amortizacija	6	77.244	154.552	116.184	146.473
5.	Ostali troškovi	7	204.311	211.034	123.482	126.963
6.	Vrijednosna usklađenja		8	12	8	12
a)	<i>dugotrajne imovine osim financijske imovine</i>		-	-	-	-
b)	<i>kraćkotrajne imovine osim financijske imovine</i>		8	12	8	12
7.	Rezerviranja	8	3.696	3.751	4.468	3.753
a)	<i>Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze</i>		2.354	835	2.865	837
b)	<i>Rezerviranja za porezne obveze</i>		-	-	-	-
c)	<i>Rezerviranja za započete sudske sporove</i>		1.279	2.916	1.540	2.916
d)	<i>Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava</i>		-	-	-	-
e)	<i>Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima</i>		63	-	63	-
f)	<i>Druga rezerviranja</i>		-	-	-	-
8.	Ostali poslovni rashodi	9	1.468	3.122	1.860	3.168
III	FINANCIJSKI PRIHODI	10	1.853	1.133	3.047	1.174
1.	Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe		-	-	-	-
2.	Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesima		-	-	-	-
3.	Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova poduzetnicima unutar grupe		1.223	1.121	1.225	1.121

Naziv pozicije		Rbr biješke	Prethodno razdoblje	Tekuće razdoblje	Prethodno razdoblje	Tekuće razdoblje
			Društvo (tisuće kuna)		Grupa (tisuće kuna)	
4.	Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe		-	-	-	-
5.	Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe		-	-	-	-
6.	Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova		-	-	-	-
7.	Ostali prihodi s osnove kamata		115	12	264	53
8.	Tečajne razlike i ostali financijski prihodi		340	-	1.369	-
9.	Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine		175	-	169	-
10.	Ostali financijski prihodi		-	-	-	-
IV	FINANCIJSKI RASHODI	10	1.713	8.457	8.289	11.808
1.	Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe		1	-	1	-
2.	Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetnicima unutar grupe		-	62	-	44
3.	Rashodi s osnove kamata i slični rashodi		1.637	1.421	8.137	6.969
4.	Tečajne razlike i drugi rashodi		-	1.416	-	2.769
5.	Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine		-	109	-	104
6.	Vrijednosna usklađenja financijske imovine (neto)		-	-	-	-
7.	Ostali financijski rashodi		75	5.449	151	1.922
V	UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM		-	-	-	-
VI	UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA		-	-	-	-
VII	UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM		-	-	-	-
VIII	UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA		-	-	-	-
IX	UKUPNI PRIHODI		3.653.771	3.937.279	3.655.953	3.939.589
X	UKUPNI RASHODI		3.673.661	3.889.833	3.644.097	3.857.781
XI	DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA		(19.890)	47.446	11.856	81.808
1.	Dobit prije oporezivanja		-	47.446	11.856	81.808
2.	Gubitak prije oporezivanja		19.890	-	-	-
XII	POREZ NA DOBIT	11	-	14.144	5.697	20.003
XIII	DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA		(19.890)	33.302	6.159	61.805
1.	Dobit razdoblja		-	33.302	6.159	61.805
2.	Gubitak razdoblja		19.890	-	-	-
XIV	DOBITAK ILI GUBITAK RAZDOBLJA		(19.890)	33.302	6.159	61.805
1.	Pripisana imateljima kapitala matice		(19.890)	33.302	6.159	61.805
2.	Pripisana manjinskom (nekontrollirajućem) interesu		-	-	-	-

Naziv pozicije		Rbr bilješke	28. veljače 2019.	29. veljače 2020.	28. veljače 2019.	29. veljače 2020.
			Društvo (tisuće kuna)		Grupa (tisuće kuna)	
AKTIVA						
A	POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL		-	-	-	-
B	DUGOTRAJNA IMOVINA		2.199.890	2.463.378	2.657.145	2.743.790
I	NEMATERIJALNA IMOVINA	12	42	-	44	-
1.	Izdaci za razvoj		-	-	-	-
2.	Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava		42	-	44	-
3.	Goodwill		-	-	-	-
4.	Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine		-	-	-	-
5.	Nematerijalna imovina u pripremi		-	-	-	-
6.	Ostala nematerijalna imovina		-	-	-	-
II	MATERIJALNA IMOVINA		1.723.006	1.986.749	2.629.800	2.722.561
1.	Zemljište	13	789.411	868.903	1.063.407	1.145.207
2.	Građevinski objekti	13	751.570	716.102	1.348.905	1.283.235
3.	Postrojenja i oprema	13	170.847	154.162	204.105	184.324
4.	Alati, pogonski inventar i transportna imovina	13	1.674	18.312	1.674	19.633
5.	Biološka imovina		-	-	-	-
6.	Predujmovi za materijalnu imovinu	13	-	2.704	407	2.704
7.	Materijalna imovina u pripremi	13	8.026	16.880	9.820	19.299
8.	Ostala materijalna imovina	13	1.478	696	1.482	697
9.	Ulaganje u nekretnine		-	-	-	-
10.	Imovina s pravom korištenja	24	-	208.990	-	67.462
III	DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA		476.842	476.629	213	-
1.	Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	14	476.629	476.629	-	-
2.	Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe		-	-	-	-
3.	Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe		-	-	-	-
4.	Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom		-	-	-	-
5.	Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom		-	-	-	-
6.	Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom		-	-	-	-
7.	Ulaganja u vrijednosne papire		-	-	-	-
8.	Dani zajmovi, depoziti i slično		213	-	213	-
9.	Ostala ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela		-	-	-	-
10.	Ostala dugotrajna financijska imovina		-	-	-	-
IV	POTRAŽIVANJA		-	-	-	-
1.	Potraživanja od poduzetnika unutar grupe		-	-	-	-
2.	Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom		-	-	-	-
3.	Potraživanja od kupaca		-	-	-	-
4.	Ostala potraživanja		-	-	-	-
V	ODGODENA POREZNA IMOVINA	11	-	-	27.088	21.229

Naziv pozicije		Rbr	28. veljače 2019.	29. veljače 2020.	28. veljače 2019.	29. veljače 2020.
			Društvo (tisuće kuna)		Grupa (tisuće kuna)	
C	KRA TKOTRAJNA IMOVINA		565.607	781.322	698.242	913.920
I	ZALIHE	15	317.064	337.576	317.452	337.784
1.	Sirovine i materijal		3.929	3.341	4.278	3.510
2.	Proizvodnja u tijeku		-	-	-	-
3.	Gotovi proizvod		-	-	-	-
4.	Trgovačka roba		313.135	334.235	313.135	334.235
5.	Predujmovi za zalihe		-	-	-	-
6.	Dugotrajna imovina namijenjena prodaji		-	-	39	39
7.	Biološka imovina		-	-	-	-
II	POTRAŽIVANJA		93.786	78.516	95.605	78.952
1.	Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	30	53.309	37.322	53.053	37.382
2.	Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom		-	-	-	-
3.	Potraživanja od kupaca	16	31.603	32.775	31.704	32.913
4.	Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika		21	7	24	13
5.	Potraživanja od države i drugih institucija	17	6.711	7.503	8.538	7.589
6.	Ostala potraživanja		2.142	909	2.286	1.055
III	KRA TKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA		26.610	58.352	26.610	58.352
1.	Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe		-	-	-	-
2.	Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe		-	-	-	-
3.	Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe		-	-	-	-
4.	Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom		-	-	-	-
5.	Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom		-	-	-	-
6.	Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom		-	-	-	-
7.	Ulaganja u vrijednosne papire		-	-	-	-
8.	Dani zajmovi, depoziti i slično	18	-	14.780	-	14.780
9.	Ostala financijska imovina	19	26.610	43.572	26.610	43.572
IV	NOVAC U BANC I BLAGAJNI	20	128.147	306.878	258.575	438.832
D	PLA ČENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRA ČUNATI PRIHODI	21	2.155	1.812	2.772	2.295
E	Ukupno AKTIVA		2.767.652	3.246.512	3.358.159	3.660.005
F	IZVANBILANČNI ZAPISI	32	40.012	39.575	50.041	50.332
	PASIVA					
A	KAPITAL I REZERVE	22	2.106.093	2.362.940	2.291.572	2.576.922
I	TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL		2.836.135	3.059.680	2.836.135	3.059.680
II	KAPITALNE REZERVE		-	-	-	-
III	REZERVE IZ DOBITI		-	-	-	-
1.	Zakonske rezerve		-	-	-	-
2.	Rezerve za vlastite dionice		-	-	-	-
3.	Vlastite dionice i udjeli		-	-	-	-
4.	Statutarne rezerve		-	-	-	-
5.	Ostale rezerve		-	-	-	-

Naziv pozicije		Rbr bilješke	28. veljače 2019.	29. veljače 2020.	28. veljače 2019.	29. veljače 2020.
			Društvo (tisuće kuna)		Grupa (tisuće kuna)	
IV	REVALORIZACIJSKE REZERVE		-	-	-	-
V	REZERVE FER VRIJEDNOSTI		-	-	-	-
1.	Fer vrijednost financijske imovine		-	-	-	-
2.	Učinkoviti dio zaštite novčanih tokova		-	-	-	-
3.	Učinkoviti dio zaštite neto ulaganja u inozemstvu		-	-	-	-
VI	ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK		(710.152)	(730.042)	(550.722)	(544.563)
1.	Zadržana dobit		-	-	-	-
2.	Preneseni gubitak		710.152	730.042	550.722	544.563
VII	DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE		(19.890)	33.302	6.159	61.805
1.	Dobit poslovne godine		-	33.302	6.159	61.805
2.	Gubitak poslovne godine		19.890	-	-	-
VIII	MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES		-	-	-	-
B	REZERVIRANJA	23	16.783	19.194	17.676	20.233
1.	Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze		6.422	6.875	6.915	7.514
2.	Rezerviranja za porezne obveze		-	-	-	-
3.	Rezerviranja za započete sudske sporove		3.727	5.702	4.127	6.102
4.	Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava		-	-	-	-
5.	Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima		3.335	3.318	3.335	3.318
6.	Druga rezerviranja		3.299	3.299	3.299	3.299
C	DUGOROČNE OBVEZE		193.087	302.054	534.461	483.396
1.	Obveze prema poduzetnicima unutar grupe		-	-	-	-
2.	Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe		-	-	-	-
3.	Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom		-	-	-	-
4.	Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom		-	-	-	-
5.	Obveze za zajmove, depozite i slično		-	-	-	-
6.	Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	25	193.087	164.052	534.461	441.820
7.	Obveze po dugoročnim najmovima	24	-	138.002	-	41.576
8.	Obveze za predujmove		-	-	-	-
9.	Obveze prema dobavljačima		-	-	-	-
10.	Obveze po vrijednosnim papirima		-	-	-	-
11.	Ostale dugoročne obveze		-	-	-	-
12.	Odgodena porezna obveza		-	-	-	-
D	KRATKOROČNE OBVEZE		451.655	562.324	514.416	579.454
1.	Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	30	36.481	61.564	21.079	45.707
2.	Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe		-	-	-	-
3.	Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom		-	-	-	-
4.	Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom		-	-	-	-

Naziv pozicije		Rbr bilješke	28. veljače 2019.	29. veljače 2020.	28. veljače 2019.	29. veljače 2020.
			Društvo (tisuće kuna)		Grupa (tisuće kuna)	
5.	Obveze za zajmove, depozite i slično	26	3.890	4.143	3.917	4.186
6.	Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	25	29.965	30.050	95.756	95.929
7.	Tekući dio obveze po dugoročnim najmovima	24	-	73.266	-	26.619
8.	Obveze za predujmove		-	-	-	-
9.	Obveze prema dobavljačima	27	320.224	316.674	324.787	321.862
10.	Obveze po vrijednosnim papirima		-	-	-	-
11.	Obveze prema zaposlenicima	28	29.841	30.869	33.244	34.120
12.	Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	29	30.085	44.607	34.465	49.881
13.	Obveze s osnovne udjela u rezultatu		-	-	-	-
14.	Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji		-	-	-	-
15.	Ostale kratkoročne obveze		1.169	1.151	1.168	1.150
E	ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA		34	-	34	-
F	Ukupno PASIVA		2.767.652	3.246.512	3.358.159	3.660.005
G	IZVANBILANČNI ZAPISI	32	40.012	39.575	50.041	50.332

Izvor: Financijski izvještaji društva na dan 29.2.2020 (preuzeto sa fina.hr)

ŽIVOTOPIS

Ime i prezime: Josipa Tkalec

E-mail: Josipatkalec46@gmail.com

RADNO ISKUSTVO

09/2022 – danas **PricewaterhouseCoopers d.o.o.**

- Asistent u reviziji
 - Sudjelovanje svim fazama revizijskog procesa
 - Analiza i obrada dokumenata prikupljenih u reviziji financijskih izvještaja
 - Testiranje ispravnosti knjiženja
 - Stjecanje razumijevanja subjekta, procjena rizika prijevara, razumijevanje internih kontrola subjekta

01/2022 – 06/2022 **PricewaterhouseCoopers d.o.o.**

- Referent salda konti
 - Provjera i usklađivanje otvorenih stavaka i prometa kupaca/dobavljača
 - Konfirmacije salda
 - Komunikacija s klijentima

12/2020 – 01/2022 **PricewaterhouseCoopers d.o.o.**

- Recepcija/Administracija
 - Odgovaranje na telefonske pozive
 - Planiranje i organiziranje sastanaka (internih i eksternih)
 - Dogovaranje službenih putovanja, prijevoza, konferencijskih poziva
 - Naručivanje uredskog materijala i opreme
 - Priprema službenih dopisa i popunjavanje obrazaca
 - Zaprimanje i urudžbiranje pošte te administrativno upravljanje zaprimljenim računima
 - Arhiviranje dokumentacije i elektroničkih datoteka
 - Sudjelovanje u organizaciji službenih posjeta klijenata

OBRAZOVANJE

2016 – danas **Ekonomski fakultet Zagreb, Sveučilište u Zagrebu**

- Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij Poslovne ekonomije

2012 – 2016

Gimnazija Ivana Zakmardija Dijankovečkoga, Križevci

OSTALO

Jezik: Engleski

Ostalo: Odlično poznavanje MS Office
Rad u Google alatima
Organizacijske i vještine planiranja
Komunikacijske vještine, timski rad
PwC Upskilling Academy certifikat